ԱԶԴԱԿ
ՕՐԱԹԵՐԹ

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTERAIRE أزتاك جريدة يوميّة سياسيّة وأدبيّة - المديرة المسؤولة : إيفا دويشيان

1500 Լ.Ո. 83ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 204 (23309) ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ, 10 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 2009 10 ԷՋ

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՀԱՅ ԴԱՏԻ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԸ ՆՈՐ ԱՐՇԱԻԻ ԿԸ ՍԿՍԻ

ՀՅԴ Ամերիկայի Հայ դատի յանձնախումբը երէկ սկսաւ նոր արշաւի մը, որուն նպատակն է յորդորել Միացեալ Նահանգներու նախագահ Պարաք Օպամային՝ ուղղակիօրէն Թուրքիոյ վարչապետ Էրտողանին ըսելու, որ ամերիկացիները կ՚ակնկալեն Հայոց ցեղասպանութեան հարցի արդարացի լուծումը: Էրտողան Միացեալ Նահանգներ պիտի այցելէ 7 դեկտեմբերին եւ պիտի հանդիպի նախագահ Օպամայի հետ:

Մէկ ամսուան արշաւին ընթացքին յանձնախումբի կայքէջին վրայ՝ www.anca.org/countdown, ամէն օր պիտի տեղադրուին եւ թարմացուին Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչման աջակցելու կոչեր՝ Միացեալ Նահանգներու Քոնկրեսին լրատուամիջոցներուն եւ Սպիտակ տան ուղղուած:

ԵՐԿԱՐ ԵՐԿՈՒՆՔԷ ԵՏՔ ԾՆԱՒ ԱՋԳԱՅԻՆ ՄԻԱՍՆԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Նախ Լիբանան երեսփոխանական համախըմբումի նախագահ, լիազօրուած վարչապետ Սաատ Հարիրի կառավարութեան կազմութեան յանձնառութեան առաջին եւ երկրորդ ստանձնումէն 135 օր ետք, երէկ երեկոյեան կազմեց Լիբանանի ազգային միասնականութեան կառավարութիւնը:

Կառավարութեան կազմութեան գործընթացը, որ ենթարկուեցաւ տեղական, շրջանային եւ միջազգային ճնշումներու, արդիւնաւորուեցաւ այդ կառավարութեան ծնունդով՝ հանրապետութեան նախագահ գօր. Միշել Սլէյմանի ստորագրութեամբ:

Լիազօրուած վարչապետ Սաատ Հարիրի, որ գրեթէ ամբողջ օրուան ընթացքին շրջած էր քաղաքական տարբեր ուժերու եւ Պերբէի միջեւ՝ վերջնականացնելու համար կառավարութեան կազմութեան գործընթացը, երեկոյեան ժամը 7:00-ին հասաւ Պաապտա, ուր հանդիպում մը ունեցաւ հանրապետութեան նախագահ, գօր. Միշել Սլէյմանի հետ:

Հանդիպումին ընթացքին Հարիրի նախագահ Սլէյմանի յանձնեց իր պատրաստած կառավարութեան կազմը:

Հանդիպումէն կէս ժամ ետք, նախագահ Սլէյմանին եւ լիազօրուած վարչապետին հանդիպումին միացաւ նաեւ խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրին, որ տեղեակ պահուեցաւ կառավարութեան կազմին մասին:

Հանդիպումէն ետք Պըրրի մեկնեցաւ նախագահական պալատէն:

Քանի մը վայրկեան ետք նախարարաց խորհուրդի ընդհանուր քարտուղար Սուհել Պուժի ընթերցեց նախագահական երեք շրջաբերականներ:

Շրջաբերականներէն առաջինը կը վերաբերէր ընթացաւարտ վարչապետ Ֆուատ Սինիորայի կառավարութեան հրաժարականը ընդունելուն, երկրորդը՝ Սաատէտին Հարիրին վարչապետ նշանակելուն, իսկ երրորդը՝ ազգային միասնականութեան կառավարութեան կազմութեան:

Նշենք, որ կառավարութիւնը այսօր Պաապտայի մէջ պիտի ստանայ խմբային իր լուսանկարը եւ հանրապետութեան նախագահին գլխաւորութեամբ պիտի գումարէ իր անդրանիկ նիստը, որուն ընթացքին պիտի կազմէ նախարարական յանձնախումբ մը՝ կառավարութեան աշխատանքային ծրագիրը մշակելու համար:

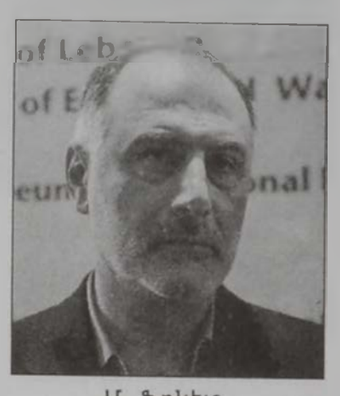
Հարկ է, որ առաւելագոյնը 30 օրէն կառավարութիւնը վաւերացնէ իր ծրագիրը եւ ներկայանայ խորհրդարան՝ ստանալու համար անոր վստահութեան քուէն:

Ս. Հարիրի

Է. Մըր

Ղ. Արիտի

Մ. Սաֆատի

Մ. Ֆընէյշ

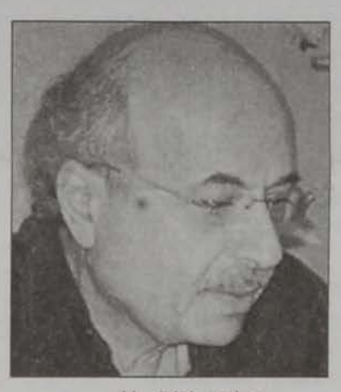

Մ. Խալիֆէ

Ժ. Օղասապեան

Ժ. Պասիլ

Զ. Պարուտ

Ա. Քասսար

Ա. Շեհայէպ

Յ. Հաժ Հասան

Ի. Նաժժար

Ու. Ապու Ֆաուր

Թ. Մըթրի

Պ. Հարպ

Ս. Սայեղ

Ֆ. Ապպուտ

Մ. Ֆարաոն

Ծ. Նահհաս

Ե. Սաատէ

ՀԱԿԻՐ�ճ ԿԵՆՍԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ՃԱՐՏԱՐԱՐՈՒԵՍՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐ ԱԲՐԱՀԱՄ ՏԷՏԷԵԱՆԻ

Աբրահամ Կարապետ Տէտէեան ծնած է 28 հոկտեմբեր 1939-ին, Պէյրութ: Ամուսնացած է եւ ունի չորս զաւակ:

Նախնական կրթութիւնը ստացած է հայ աւետարանական «Կենաց» վարժարանին մէջ: Երկրորդական ուսումը ստացած է Էշրեֆիէի Հայ աւետարանական կեդրոնական բարձրագոյն վարժարանին մէջ:

Բարձրագոյն ուսումը ստացած է Պէյրութի ամերիկեան համալսարանին մէջ, ուրկէ շրջանաւարտ եղած է 1961-ին՝ քաղաքացիական ճարտարապետութեան մարզին մէջ մասնագիտանալէ ետք: Ան անդամ է Պէյրութի ճարտարապետներու սենտիքային:

1961-էն 1965 աշխատած է Սուրիոյ մէջ՝ իբրեւ գործադիր ճարտարապետ Դամասկոսի մէջ պատկերասփիւռի կայանի եւ Կեդրոնական դրամատան կեդրոնատեղիներուն կառուցման, իսկ Լաթաքիոյ մէջ ան կառուցած է Ռեժի ընկերութեան պահեստանոցները:

1965-էն 1991 Քաթարի մէջ վարած է կապալառուներու «Համատ պըն Խալետ» անուան ընկերութեան վարչական աշխատանքները: Նշենք, որ Ա. Տէտէեան շէյխ Համատ պըն Խալետ Ալ Թանի իշխանին կողքին մասնակցած է այդ ընկերութեան հիմնադրութեան աշխատանքին:

Այս ընկերութիւնը Քաթարի մէջ գործադրած է բարգաւաճման եւ շինարարութեան մեծ թիւով ծրագիրներ:

Ա. Տէտէեան անդամ է Քաթարի մէջ լիբանանեան գաղութի հարցերով զբաղող յանձնախումբին, ինչպէս նաեւ Քաթարի մէջ գործող լիբանանեան դպրոցի հիմնադիրներէն է:

Ճարտարարուեստի նոր նշանակուած նախարարը Միացեալ Նահանգներու, հարաւային Սպանիոյ եւ Լիբանանի մէջ գործադրած է բարգաւաճման եւ տնտեսութեան մարզերուն վերաբերող ծրագիրներ:

1979-էն ի վեր կրթական եւ ընկերային օժանդակութիւններ կը յատկացնէ աշակերտներու եւ ուսանողներու, որպէսզի անոնք շարունակեն իրենց ուսումն ու կրթութիւնը:

1996-էն 2000 տեւած լիբանանեան խորհրդարանի նստաշրջանին ընթացքին ծառայած է իբրեւ Պէյրութի երեսփոխան, միեւնոյն ժամանակ անդամակցելով հայկական երեսփոխանական պլոքին: Ան անդամ եղած է նաեւ Լիբանանի խորհրդարանի հանրօգուտ շինութեանց եւ պաշտպանութեան յանձնախումբերուն:

Ներկայիս ան ընդհանուր տնօրէնն է Լիբանանի «Տէտէեան» բարգաւաճման ընկերութեան, որ հիմնուած է 1993-ին՝ հիմնական կեդրոնատեղի ունենալով Պէյրութը:

Նախարար Ա. Տէտէեան հայկական երեսփոխանական պլոքի քաղաքական խորհուրդի անդամ է:

Ա. Հիւսէյն

Յ. Մնայմնէ

Ռ. Հաֆֆար

Ա. Շամի

Ս. Ուարտէ

Ա. Ապտալլա

Մ. Օֆէյշ

Մ. Ռահհալ

Ընթերցելէ ետք Սինիորայի կառավարութեան հրաժարականի ընդունման եւ Սաատ Հարիրիի վարչապետ նշանակումին շրջաբերականները՝ Պուժի յայտարարեց Լիբանանի ազգային միասնականութեան կառավարութեան ծնունդը:

Կառավարութեան նոր կազմը կը ներկայացնէ հետեւեալ պատկերը.

- Սաատ Հարիրի՝ վարչապետ
- Էլիաս Մըր՝ փոխվարչապետ, պաշտպանութեան նախարար
- Աբրահամ Տէտէեան՝ ճարտարարուեստի նախարար
- Զիատ Պարուտ՝ ներքին գործոց եւ քաղաքապետութեանց հարցերու նախարար
- Պութրոս Հարպ՝ աշխատանքի նախարար
- Աքրամ Շեհայէպ՝ գաղթականութեան հարցերու նախարար
- Ղազի Արիտի՝ հանրօգուտ շինութեանց եւ փոխադրութեան հարցերու նախարար
- Միշել Ֆարաոն՝ խորհրդարանի հարցերու պետական նախարար
- Ալի Ապտալլա՝ մարմնակրթութեան եւ երիտասարդութեան հարցերու նախարար
- Ատնան Քասսար՝ պետական նախարար
- Մոհամէտ Ժաուատ Խալիֆէ՝ առողջապահութեան նախարար

Շար.ը՝ էջ 2

ԵՐԿԱՐ ԵՐԿՈՒՆՔԷ ԵՏՔ ՇՆԱՒ ԱՋԳԱՅԻՆ...

Շարունակուած Ա. Էջէն

- Մոհամմէտ Սաֆատի՝ առեւտուրի եւ տնտեսութեան նախարար
- Թարեք Մըթրի՝ տեղեկատուութեան նախարար
- Մոհամմէտ Ֆընէյշ՝ վարչական բարեկարգումի պետական նախարար
- Ժան Օղասապեան՝ պետական նախարար
- Իպրահիմ Նաժժար՝ արդարութեան նախարար
- Ուաէլ Ապու Ֆաուր՝ պետական նախարար
- Ժըպրան Պասիլ՝ ուժանիւթի եւ ջուրի հարցերու նախարար
- Հիւսէյն Հաժ Հասան՝ երկրագործութեան նախարար
- Մոնա Օֆէյշ՝ պետական նախարար
- Ալի Շամի՝ արտաքին գործոց եւ արտերկրի լիբանանցիներու հարցերու նախարար
- Հասան Մնայմնէ՝ կրթութեան եւ բարձրագոյն ուսման նախարար
- Ատնան Սէյիտ Հիւսէյն՝ պետական նախարար
- Շարպել Նահհաս՝ հաղորդակցութեան միջոցներու նախարար
- Ֆատի Ապպուտ՝ գբօսաշրջութեան նախարար
- Սելիմ Սայեղ՝ ընկերային հարցերու նախարար
- Ռայա Հաֆֆար՝ ելեւմուտքի նախարար
- Եուսեֆ Սաատէ՝ պետական նախարար
- Սելիմ Ուարտէ՝ մշակոյթի նախարար
- Մոհամմետ Ռահհալ՝ կենսոլորտի նախարար

Յայտնենք, որ ըստ «Նաշրա» լրատուական կայքէջին, կառավարութեան կազմին յայտարարութենէն ետք Փաղանգաւոր կուսակցութիւնը հրաւիրած է արտակարգ ժողովի մը: Շրջանառութեան դրուեցան լուրեր, ըստ որոնց Սելիմ Սայեղ պիտի մերժէ իր մասնակցութիւնը բերել կառավարութեան: Նոյնպիսի մտադրութիւն արտայայտած է նախարար Միշել Ֆարաոն, եւ վարչապետ Հարիրի հեռաձայնային հաղորդակցութիւն ունեցած է Կրեկորի Գ. Լահհամ պատրիարքին հետ՝ համոզելու համար Ֆարաոնը՝ ետ կենալու իր մտադրութենէն:

Կառավարութեան կազմութենէն ետք, վարչապետ Հարիրի յայտնեց, որ ազգային միասնականութեան կառավարութիւնը արդէն ծնած է՝ աւելցնելով, որ փակուած է էջ մը, որուն չեն ուզեր վերադառնալ, այլ՝ կը փափաքին մնալ այն նոր էջին մէջ, ուր Լիբանանին շահերուն համար աշխատանք եւ համագործակցութիւն կայ:

«Մենք ամբողջ աշխարհին պէտք է փաստենք, որ Լիբանանի ազգային միասնականութեան այս կառավարութիւնը լիբանանցիներուն համար պիտի ըլլայ երկրին իսկական պատկերը ցոլացնող կառավարութիւն մը», ըսաւ ան:

Հարիրի շեշտեց, որ այս կառավարութիւնը կրնայ ըլլալ այն կառավարութիւնը, որուն աշխատանքով Լիբանան ամբողջ աշխարհին կը ներկայանայ իբրեւ ազգային համագործակցութեան օրինակելի տիպար, կամ ալ անիկա կը դառնայ հանգրուան մը, որուն մէջ լիբանանցիները կը վերանորոգեն ազգային միասնականութեան իրականացման մէջ իրենց ձախողութիւնը:

Հարիրի ըսաւ, որ այս կառավարութիւնը եկած է յայտարարելու, թէ լիբանանեան փորձառութիւնը՝ ազգային միասնականութեան առումով, յաջող է:

Կ՚ուզենք կառավարութիւն մը, որ երկրին տնտեսական մարզը բարելաւէ, ինչպէս նաեւ ըլլայ վարչական բարգաւաճման կառավարութիւն մը, որ կը պայքարի փտածութեան եւ մսխումին դէմ: Կը մաղթենք, որ կառավարութիւնը ըլլայ միասնական՝ իսրայէլեան սպառնալիքները դիմագրաւելու առումով, ինչպէս նաեւ ազատագրէ լիբանանեան բռնագրաւուած հողերը:

Հարիրի շեշտեց նաեւ, որ ամէն ջանք ի գործ պէտք է դրուի՝ գործադրելու համար Թաէֆի համաձայնագիրը:

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ՝ ՁՕՐ. ԱՒՆԻ ՀԵՏ

Միւս կողմէ, երէկ կէսօրին Հարիրի այցելեց Ռապիէ, ուր ան հանդիպում ունեցաւ Փոփոխութիւն եւ բարեկարգում համախմբումի նախագահ, երեսփոխան Զօր. Միշել Աունի հետ: Հանդիպումին ընթացքին Զօր. Աուն վարչապետին փոխանցեց համախմբումի նախարարներուն անունները: Ներկայ գտնուեցան նաեւ նախարար Ժըպրան Պասիլ եւ Հարիրիի խորհրդատու Նատեր Հարիրի:

Մէկ ժամ տեւած հանդիպումէն ետք Հարիրի մեկնեցաւ առանց մեկնաբանութիւններ կատարելու. ան բաւարարեցաւ ըսելով, որ ճաշը շատ համով էր:

Լիազօրուած վարչապետին հետ ունեցած իր հանդիպումէն ետք, Զօր. Աուն յայտարարեց համախմբումը ներկայացնող նախարարներուն անունները, որոնք հետեւեալներն են. «Աբրահամ Տէտէեան՝ ճարտարարուեստի նախարար, Ժըպրան Պասիլ՝ ուժանիւթի եւ ջուրի հարցերու նախարար, Ֆատի Ապպուտ՝ գբօսաշրջութեան հարցերու նախարար, Եուսեֆ Սաատէ՝ պետական նախարար եւ Շարպել Նահհաս՝ հաղորդակցութեան միջոցներու նախարար»:

Զօր. Աուն յայտնեց, որ Մուսթաքպալ հոսանքին եւ Սաատ Հարիրիի հետ նոր էջ մը բացուած է: Ան նկատել տուաւ, որ հարկ է շրջանցել անցեալը՝ կարենալ կերտելու համար ապագան:

Զօր. Աուն ընդգծեց, որ կառավարութիւնը պիտի աշխատի, որպէսզի դիմագրաւէ Լիբանանին ընդդիմացող բոլոր մարտահրաւէրները, ինչպէս նաեւ զարկ տայ շինարարութեան ու բարգաւաճման աշխատանքներուն եւ կարենայ ամրապնդել երկրին ապահովական կայունութիւնը եւ վայելել իր անկախութիւնն ու գերիշխանութիւնը:

Ան յայտնեց, որ երբ համաձայնութիւն կը գոյանայ, երկիրը կը յաղթէ եւ երբ երկիրը յաղթէ, բոլորը կը յաղթեն:

Ազգային ազատ հոսանք կուսակցութեան ղեկավարը ընդգծեց, որ Հզպալլայի ապագինման թղթածրարը պիտի քննարկուի ազգային երկխօսութեան նիստին ընթացքին՝ նկատի ունենալով, որ այդ հարցը ուղղակիօրէն կապուած է շրջանային իրադարձութիւններուն, ինչպէս նաեւ լիբանանեան հողերուն իսրայէլեան բռնագրաւումին:

ՊՔԵՐՔԷԻ ՄԷՋ

Ռապիէէն ետք Սաատ Հարիրի ուղղուեցաւ Պքերքէ, ուր հանդիպում մը ունեցաւ մարոնիներու Նասրալլա Սֆէյր պատրիարքին հետ:

Հանդիպումէն ետք Հարիրի ըսաւ, թէ Սֆէյր պատրիարքը Լիբանանի խիղճն է. ան յայտնեց, որ ինք միշտ կը լսէ Սֆէյր պատրիարքին խորհուրդները եւ իմաստուն խօսքերը, ինչպէս նաեւ կը հետեւի անոր աշխատանքներուն:

Իր կարգին, Սֆէյր պատրիարքը շնորհաւորեց Հարիրին եւ ողջունեց անոր ի գործ դրած ջանքերը: Ան յաջողութիւն մաղթեց Հարիրիի՝ յոյս յայտնելով, որ կառավարութիւնը կը գործէ ի շահ Լիբանանին եւ անոր սահմանադրական հաստատութիւններու աշխատանքին կանոնաւորման:

ՄԱՐՏ 14-Ի ՔՐԻՍՏՈՆԵԱՅ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՈՒԺԵՐՈՒ ՆԻՍՏ

Մարտ 14-ի քրիստոնեայ քաղաքական ուժերը երեկոյեան ժամը 5:00-ին, հանդիպում մը ունեցան երեսփոխան Պուտրոս Հարպի բնակարանին մէջ:

Հարպ, որ կը նախընտրէր արդարութեան նախարար նշանակուիլ, ընդունեց աշխատանքի նախարար նշանակուիլ:

Հարպի բնակարանին մէջ գումարուած նիստին ներկայ գտնուեցան Անթուան Զահրա, Ժորժ Ատուան, Տորի Շամուն, Նէյլա Մուաուատ, Ժաուատ Պուլոս, Քարլոս Էտտէ, Ֆարես Սուէյտ, Աթեֆ Մաժտալանի եւ Եուսեֆ Տուէյհի:

Հանդիպումէն ետք խօսք առին երեսփոխաններ Ժորժ Ատուան եւ Պուտրոս Հարպ, ինչպէս նաեւ Միշել Մուաուատ եւ Ֆարես Սուէյտ, որոնք բոլորն ալ զօրակցեցան Պուտրոս Հարպի նախարար նշանակումին:

Երեսփոխան Ժորժ Ատուան յայտնեց, որ նախարար Իպրահիմ Նաժժար լաւապէս կը ներկայացնէ Լիբանանեան ուժեր կուսակցութիւնը, ինչպէս նաեւ նախարար Պուտրոս Հարպ լաւապէս կը ներկայացնէ Մարտ 14-ի քաղաքական ուժերը:

Հարպ նկատել տուաւ, որ ինք օր մը օրանց իր պատասխանատուութիւններէն փախուստ չէ տուած՝ աւելցնելով, որ ինք չէ անդրադարձած, թէ որքան արգելք դարձած է, երբ պայման դրած է կառավարութեան մաս կազմել միայն արդարութեան նախարարի պաշտօնը ստանձնելուն ընդմէջէն:

Ան շեշտեց, որ ինք վերատեսութեան ենթարկած է իր որոշումը, որովհետեւ ինք կը ծգտի Լիբանանի ծառայութեան:

Ատուան իր կարգին շեշտեց, որ Լիբանանեան ուժեր կուսակցութիւնը պիտի պահէ արդարութեան նախարարութիւնը եւ նախարար Իպրահիմ Նաժժարը:

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ՕՐ՝ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ՄՆԱՑՈՒՆ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԵՐՈՒ ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆ ՆԻՍՏ

Խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրի երէկ խորհրդարանը ընդհանուր նիստի հրաւիրեց յառաջիկայ հինգշաբթի, 12 նոյեմբեր 2009-ին, առաւօտեան ժամը 10:30-ին, խորհրդարանի մնայուն յանձնախումբերուն ընտրութիւնը կատարելու համար:

ԺՈՄՊԼԱԹ. «ՀԱՐԿ Է ՔԱՅԼ ԱՌ ՔԱՅԼ ՅԱՌԱՋԱՆԱԼ»

Ընկերվար յառաջդիմական կուսակցութեան ղեկավար, երեսփոխան Ուալիտ Ժոմպլաթ երէկ «Սաֆիր» օրաթերթին ըսաւ, թէ լիազօրուած վարչապետ Սաատ Հարիրի որոշ մանրամասնութիւններ կը յստակացնէ, որպէսզի կարելի ըլլայ կազմել երկրին կառավարութիւնը:

Պատասխանելով կառավարութեան աշխատանքային ծրագիրին շուրջ որոշ տարակարծութեան հաւանականութեան մասին հարցումի մը՝ Ժոմպլաթ ըսաւ. «Հարկ է քայլ առ քայլ յառաջանալ: Նախ պէտք է կազմուի կառավարութիւնը, որպէսզի աւելի ուշ կարելի ըլլայ քննարկել կառավարութեան աշխատանքային ծրագիրը: Յամենայն դէպս, չեմ կարծեր, թէ այդ առումով որոշ հարցեր եւ տարակարծութիւններ կրնան արձանագրուիլ»:

Միւս կողմէ, սուրիական «Ուաթան» օրաթերթը Մուխթարայի ղեկավարին մասին քաղաքական կարգ մը վերլուծաբաններու կարծիքները քաղելով յայտնեց, որ երեսփոխան Ուալիտ Ժոմպլաթ կը պատրաստուի քաղաքական նոր անկիւնադարձի մը՝ վարչապետ Սաատ Հարիրիի Սուրիա կատարած այցելութենէն ետք: Նոյն վերլուծաբանները նկատել տուին, որ Ժոմպլաթ այդ իմաստով շարք մը թղթածրարներ պատրաստած է արդէն՝ գործնական գետնի վրայ իրականացնելու համար 2 օգոստոսին իր կատարած այն նշանաւոր յայտարարութիւնը, թէ ինք գիտէ ի՛նչ պէտք է կատարել՝ հաշտուելու համար սուրիական իշխանութիւններուն եւ սուրիացիներուն հետ:

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ԿԱՐՃ ԼՈՒՐԵՐ

● ԸՆԹԱՑԱՒԱՐՏ կառավարութեան արտաքին գործոց նախարար Ֆաուզի Սալլուխ Օթաուայի քաղաքապետարանէն իմացաւ, թէ առ ի յարգանք Քանատայի մէջ գտնուող լիբանանեան գաղութին, Օթաուայի մէջ փողոց մը կոչուած է «Լիբանանի մայրին»:

● ԸՆԹԱՑԱՒԱՐՏ կառավարութեան գբօսաշրջութեան նախարար Էլի Մարունի Բրիտանիոյ մէջ լիբանանեան գաղութին հետ ունեցած իր հանդիպումին ընթացքին յայտնեց, որ Լիբանանի կառավարութիւնը պիտի կազմուի՝ աւելցնելով, որ Լիբանանի մէջ կացութիւնը պիտի բարելաւուի եւ Լիբանան պիտի վերահաստատէ իր նախկին հզօր դիրքը:

● ՇԻԻՆԵՐՈՒ գերագոյն խորհուրդի փոխնախագահ շէյխ Ապտել Էմիր Քապալան կոչ ուղղեց լիբանանցիներուն, որ մնայուն կերպով զգուշանան թշնամի Իսրայէլէն:

● «ՍԱՖԻՐ» օրաթերթին համաձայն, վարչապետ Սաատ Հարիրի կը գտնուի Սուրիա այցելութեան սեմին: Նոյն օրաթերթը գրած է, թէ վարչապետ Հարիրի պաշտօնական հրաւէրով մը Դամասկոս պիտի այցելէ ամէնէն ուշը մինչեւ յառաջիկայ 15 դեկտեմբեր:

● ԵՐԵՍՓՈԽԱՆ Նեթիմ Ժեմայէլ յայտնեց, որ ինք չի փափաքիր որեւէ նախարարութիւն ստանձնել՝ մաղթելով, որ Մարտ 14-ի քրիստոնեական քաղաքական բոլոր դաշնակից ուժերը կառչած կը մնան լիբանանեան ազգային սկզբունքներուն:

ՈՒԱՀԱՊ. «*ՆԱԽԱԳԱՀ ՍԼԷՅՄԱՆԻ ԱՌԱՋԱՐԿԱԾ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ՄԻՏԻՆ ԱՄՐԱՊՆԴԵԼ ԱՋԳԱՅԻՆ ՄԻԱՍՆԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ*»

Թաուհիտ հոսանքի նախագահ, նախկին նախարար Ուիամ Ուահապ դրուատեց հանրապետութեան նախագահ զօր. Միշել Սլէյմանի կեցուածքները՝ պաղեստինցի գաղթականներուն բնակեցումը մերժելու եւ լիբանանեան բոլոր շրջաններուն մէջ հաւասարակշռուած բարգաւաճման ծրագիրը գործադրելու առումով՝ երաշխաւորելու համար երկրին միասնականութիւնը, ինչպէս նաեւ ողջունեց Լիբանանի սահմանադրութեան բարեկարգումը պահանջող անոր կոչերը:

Թաուհիտ հոսանքի տեղեկատու գրասենեակին կողմէ հրապարակուած հաղորդագրութեան մէջ նշուեցաւ, որ նախագահ Սլէյմանի առաջարկած սահմանադրութեան փոփոխութիւնները, որոնք կը վերաբերին համայնքային խտրականութեան վերջ տալու առումով լիբանանեան ծերակոյտի կազմութեան, որ նաեւ Թաէֆի համաձայնագիրի պահանջներէն մէկն է, ինչպէս նաեւ ընտրական նոր օրէնքի մշակումի եւ վաւերացման պահանջները կը միտին ամրապնդել լիբանանեան ազգային միասնականութիւնը, ինչպէս նաեւ հարստացնել լիբանանեան ազգային բազմազանութիւնը՝ ջնջելով համայնքային եւ յարանուանական նեղլիկ ղեկավարութեանց բացառիկութեան երեւոյթը:

AZTAG MEDIA
www.aztagmedia.com

ՄԱՀԱԶԴ

ՀՅԴ «Սարդարապատ» կոմիտէն կը գուժէ իր շրջանի հաւատաւոր ընկերներէն՝

ԱԲՐԱՀԱՄ ԹՈՐՈՍԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ շաբաթ, 31 հոկտեմբեր 2009-ին:

ՄԱՀԱԶԴ

Տիար Րաֆֆի Թորոսեան
Տէր եւ տիկին Ճէյմս եւ Թամար Թորոսեան - Ֆալոն
Տէր եւ տիկին Ռուբէն եւ Քարինա Թորոսեան-Յակոբեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Գէորգ Թորոսեան եւ ընտանիք
Տիար Յակոբ Թորոսեան եւ ընտանիք
Տէր եւ տիկին Յովսէփ Այնթէպլեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Անդրանիկ եւ Սոնիկ Պարթամեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Հրանդ եւ Լենա Մշոյեան եւ զաւակունք
Թորոսեան եւ Յակոբեան ընտանիքներ
Ֆալոն ընտանիք
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց հօր, մեծ հօր, եղբօր, հօրեղբօր, մօրեղբօր եւ հարազատին՝

ԱԲՐԱՀԱՄ ԹՈՐՈՍԵԱՆԻ

(Ծնեալ՝ Պէյրութ, 1932-ին)

մահը, որ պատահեցաւ շաբաթ, 31 հոկտեմբեր 2009-ին, լոս Անճելըսի մէջ:

Յուղարկաւորութեան եւ թաղման պաշտամունքը պիտի կատարուի չորեքշաբթի, 11 նոյեմբերին, կէսօրէ ետք ժամը 3:00-ին, Մարաշի Հայ աւետարանական եկեղեցւոյ մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Պուրճ Համմուտի Հայ աւետարանական գերեզմանատունը:

● *Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահագդ:*

● *Յաւակցութիւնները կ՚ընդունուին յետ թաղման արարողութեան Մարաշի Հայ աւետարանական եկեղեցւոյ սրահին մէջ, մինչեւ երեկոյեան ժամը 7:00, իսկ հինգշաբթի, 12 նոյեմբերին հանգուցեալին բնակարանը՝ Պուրճ Համուտ, Մարաշ թաղ, «Թորոսեան» շէնք, Բ. յարկ:*

HIFOOD
Tel. 04-540973
ՕՐՈՒԱՆ ՃԱՇԸ
ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ
Ուրֆայի խորոված
+ աղցան
+ անուշեղէն
Սակ՝ 10,000 լ.ո.

ՀԱՅ ԳԻՐՔԻ ՅՈՒՅԱՀԱՆԴԷՍԸ
ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ,
ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ ԺԱՄԸ 10:00-ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՄԸ 7:00:

ԼՕՒ-Ի ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՄԲ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ-ԹՈՒՐՔԻԱ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԱՆՈՆՑ ՄԷՋ ԳՈՅՈՒԹԻՒՆ ՈՒՆԵՑՈՂ ՎՏԱՆԳՆԵՐՈՒՆ ՄԱՍԻՆ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Երէկ՝ երկուշաբթի, 9 նոյեմբերի առաւօտեան ժամը 10:00-ին, «Ազիրեան» ակումբին մէջ տեղի ունեցաւ Հայաստանի եւ Թուրքիոյ միջեւ 10 հոկտեմբերին ստորագրուած արձանագրութիւններուն եւ անոնց մէջ գոյութիւն ունեցող վտանգներուն մասին դասախօսութիւն:

ԼՕՒ-ի Շրջանային վարչութեան դաստիարակչական յանձնախումբին կազմակերպած այս դասախօսութեան բացման խօսքը արտասանեց Լենա Գալուստեան, որ լուսարձակի տակ առաւ այս տարուան ապրիլէն ի վեր Հայաստանի եւ Թուրքիոյ միջեւ կապեր ստեղծելու առումով առնուած քայլերն ու տեղի ունեցող զարգացումները: Ան նշեց, որ մանաւանդ արձանագրութիւններու ստորագրութեան նկատմամբ սփիւռքահայութիւնը իր արդար ընդվզումն ու մերժումը դրսեւորեց, որովհետեւ այդ արձանագրութիւններուն մէջ տեղ գտած կէտերով կասկածի տակ կ'առնուէր Հայոց ցեղասպանութեան փաստը, կ'ոտնակոխուէին հայութեան իրաւունքները եւ կը խափանուէր հայութեան պահանջատիրութեան երթը:

Անոր համաձայն, հայ-թրքական յարաբերութիւններու կարելի է սկսիլ, սակայն առանց միակողմանի զիջումներու, այլ՝ արդարութեան հիմերու վրայ: Լ. Գալուստեան հաստատեց, թէ բոլոր պարագաներուն հայութիւնը կառչած կը մնայ իր իրաւունքներուն եւ ոչինչ կը խնայէ անոնց պաշտպանութեան ի խնդիր:

Օրուան բանախօսն էր Ալիս Պօղոսեան, որ դիտել տուաւ, թէ հարցը խորքին մէջ թուրքին հետ յարաբերութեան սկսիլը չէ, այլ հիմնական ու ազգային խնդիրներ առկախ պահելով եւ հայկական իրաւունքներուն մասին առանց խօսելու յարաբերութիւններու հաստատումն է: Ան նաեւ հաստատեց, թէ սփիւռքի ընդվզումով եւ մերժումով Հայաստանի հետ հարցեր չեն ստեղծուիր, այլ սփիւռքի եւ Հայաստանի մէջ ազգային նկարագիրով առաջնորդուող հայութեան հիմնական խնդիրը Հայաստանի ներկայ իշխանութիւններուն տարած քաղաքականութիւնն է: Ա. Պօղոսեան լուսարձակի տակ առաւ այն երեւոյթը, որ Հայաստանի եւ սփիւռքի միջեւ ճեղքեր յառաջացնելու փորձերը պէտք է ձախողեցնել, որովհետեւ Հայաստանը կը մնայ հայրենիք. իսկ այս երկու հատուածները մէկզմէկով կը գոյատեւեն. անոր համաձայն, հակառակ պարագային սփիւռքը կրնայ առանց Հայաստանի շարունակել, ինչպէս ապրեցաւ երկար տարիներ, սակայն Հայաստանը չի կրնար առանց սփիւռքին ու անոր նեցուկին գոյատեւել:

Ապա Ա. Պօղոսեան լուսարձակի տակ առաւ այն մեծ վտանգներն ու սպառնալիքները, որոնք հայութեան դիմաց պիտի ցցուին, երբ Թուրքիոյ հետ սահմանները բացուին առանց նախապայմաններու: Ան նաեւ անդրադարձաւ քաղաքական, տնտեսական եւ բարոյական հետեւանքներուն, որոնց առաջքը առնելու մասին արդէն պէտք է մտածել այսօրուընէ, այլապէս՝ վաղը մեծ մարտահրաւէրներու դէմ յանդիման պիտի կանգնի համայն հայութիւնը:

Բանախօսը անդրադարձաւ այն քաղաքական տուեալներուն, որոնք տուն տուին Հայաստան-Թուրքիա յարաբերութիւններու բարելաւման նպատակով ի գործ դրուած արտաքին ճնշումներուն:

Ա. Պօղոսեան հաստատեց, թէ տակաւին Թուրքիոյ եւ թուրքերուն դէմ պայքարը չէ աւարտած՝ մինչեւ Հայ դատի իսկական լուծումն ու հայկական իրաւունքներու վերատիրացումը: Ան խստիւ քննադատեց թրքական արտադրութիւններու սպառման եւ թրքական պատկերասփիւռի կայաններուն հետեւելու երեւոյթները, որոնք ներքին իմաստով, հայկական իրականութեան մէջ արդէն մեծ հարուած են Հայ դատին եւ պահանջատիրութեան:

Ան ներկայ մայրերէն խնդրեց իրենց զաւակները դաստիարակել հայկական ոգիով, սովորութիւններով եւ արժէքներով:

Աւարտին բանախօսը պատասխանեց ներկաներուն հարցումներուն:

ՄԱՀԱԶԴ

Տիար Ներսէս Գրգեաշարեան
Օրդ. Նորա Սողիկեան
Տէր եւ տիկին Վահան եւ Սոնա Ղորղորեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Սարգիս եւ Ալիս Ճիպելեան եւ զաւակունք
Տեարք Միսաք եւ Սիմոն Գայայեան
Տէր եւ տիկին Գէորգ եւ Վարդուհի Պէպէճեան եւ դուստրը Վահճեան ընտանիք
Տիկին Ծաղիկ Ղորղորեան եւ զաւակունք
Գրգեաշարեան եւ Սողիկեան ընտանիքներ
Աբելեան եւ Մերտինեան ընտանիքներ
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց հօրեղբօր. մօրեղբօր եւ հարազատին՝

ՄԿՐՏԻՉ ԳՐԳԵԱՇԱՐԵԱՆԻ
(Ծնեալ՝ 1927-ին)

անակնկալ մահը. որ պատահեցաւ կիրակի, 8 Նոյեմբեր 2009-ին. առաւօտեան ժամը 11:30-ին:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը կատարուեցաւ երկուշաբթի, 9 Նոյեմբերին. կէսօրէ ետք ժամը 1:00-ին. Նոր Ատանայի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ մէջ. ուրկէ հանգուցեալին մարմինը փոխադրուեցաւ Ֆըրն Շըպպեքի Ազգային գերեզմանատունը:

● *Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահագդ:*

● *Յաւակցութիւնները կ'ընդունուին հանգուցեալին քրոջ բնակարանը, Տորա, երեքշաբթի, 10 եւ չորեքշաբթի, 11 Նոյեմբերին, կէսօրէ ետք ժամը 4:00-էն մինչեւ երեկոյեան ժամը 8:00:*

ՄԱՀԱԶԴ

ՀՄԸՄ-ի Լիբանանի Շրջանային վարչութիւնը. Շրջանային սկաուտական խորհուրդը եւ խմբապետութիւնը կը գուժեն ՀՄԸՄ Ժտէյտէի մասնաճիւղի միաւորի խմբապետ՝

ՇԱՀԷ ԿԻՒԼԵՔՃԵԱՆԻ
(Ծնեալ՝ 1984-ին)

անակնկալ մահը. որ պատահեցաւ կիրակի, 8 Նոյեմբեր 2009-ին:

ՄԱՀԱԶԴ

ՀՄԸՄ-ի Ժտէյտէի մասնաճիւղի վարչութիւնը. սկաուտական խորհուրդը եւ խմբապետական կազմը կը գուժեն իրենց մասնաճիւղի գործունեայ անդամներէն եւ սկաուտական միաւորի խմբապետ՝

ՇԱՀԷ ԿԻՒԼԵՔՃԵԱՆԻ
(Ծնեալ՝ 1984-ին)

անակնկալ մահը. որ պատահեցաւ կիրակի, 8 Նոյեմբեր 2009-ին:

ՄԱՀԱԶԴ

Տիար Սարգիս Կիւլլեքճեան
Տէր եւ տիկին Սարգիս Արմէնեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Ռոպեր Կիւլլեքճեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Յովիկ Կիւլլեքճեան եւ զաւակունք
Տիկին Ալիս Փաչաճեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Գէորգ Նաճարեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Նազարէթ Հաւաճճեան եւ զաւակունք
Տիար Կարապետ Հաւաճճեան
Սերայտարեան եւ Թերզեան ընտանիքներ
Ճիւկիւլեան ընտանիք
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց զաւկին. եղբօր. հօրեղբօր. մօրեղբօր եւ հարազատին՝

ՇԱՀԷ ԿԻՒԼԵՔՃԵԱՆԻ
(Ծնեալ՝ 1984-ին)

մահը. որ պատահեցաւ կիրակի. 8 Նոյեմբեր 2009-ին:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը պիտի կատարուի այսօր՝ երեքշաբթի. 10 Նոյեմբերին. կէսօրէ ետք ժամը 2:30-ին. Նոր Ատանայի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ մէջ. ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Պուրճ Համուտի Ազգային գերեզմանատունը:

● *Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահագդ:*

● *Յաւակցութիւնները կ'ընդունուին յետ թաղման արարողութեան, ԼՕՒ-ի Մար Եուսեֆի «Անահիտ» արարողութեան, ԼՕՒ-ի Մար Եուսեֆի «Անահիտ» արարողութեան, իսկ չորեքշաբթի, 11 եւ հինգշաբթի, 12 նոյեմբերին, առաւօտեան ժամը 11:00-էն մինչեւ երեկոյեան ժամը 6:00, նոյն վայրին մէջ:*

Ծանօթ.- Փոխան ծաղկեպսակի՝ նուիրատուութիւններ կատարել ՀՄԸՄ Ժտէյտէի մասնաճիւղին:

ԻՆՉԞԿԸ ԳՐԵՆ ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹԵՐԸ

Երէկ լոյս տեսած լիբանանեան օրաթերթերուն մէջ տեղ գտած լուրերը բացայայտ կերպով կը յուշեն, որ լիբանանեան ազգային միասնականութեան կառավարութեան ծնունդը քանի մը ժամուան հարց էր միայն, ինչպէս նաեւ հաւանական անուններ եւ կողմերուն ստանձնելիք հաւանական նախարարութիւններուն պատկերները կը պարզուին թերթերուն մէջ: Թերթերը գրած են, որ արդէն պատրաստութիւն կը կատարուի կառավարութեան պաշտօնական լուսանկարին՝ սպիտակ բաճկոններով:

Բայց եւ այնպէս լիբանանեան օրաթերթերը տարբեր նախատեսութիւններ կատարած են՝ կառավարութեան կազմութեան մօտալուտ ըլլալը հաստատելու կողքին դիտել տալով, որ նաեւ առկայ են որոշ դժուարութիւններ:

Միջազգային եւ շրջանային լուրերու կարգին լիբանանեան օրաթերթերը անդրադարձած են իրաքեան եւ պաղեստինեան թղթածրարներուն:

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ԿԵԱՆՔ

Ընկերվար յառաջդիմական կուսակցութեան նախագահ Ուալիտ Ժոմպլաթ «Սաֆիր» օրաթերթին հետ ունեցած իր զրոյցին ընթացքին յայտնած է, որ կառավարութեան կազմութեան յանձնառութիւնը ստանձնած վարչապետը առկայ վերջին մանր հարցերը կը լուծէ բաւական մեծ համբերութեամբ:

Պատասխանելով այն հարցումին, որ ինք կը կարծէ՞, թէ կառավարութեան աշխատանքային ծրագիրին շուրջ մեծ հարցեր կը ծագին՝ Ժոմպլաթ ըսած է, թէ պէտք է քայլ առ քայլ քալել: «Նախ պէտք է աւարտենք կառավարութեան կազմութիւնը, ապա խօսինք անոր ծրագիրին մասին: Բայց եւ այնպէս չեմ կարծեր, որ մեծ հարց կամ տագնապ կը ստեղծուի այդ առնչութեամբ», դիտել տուած է Ընկերվար յառաջդիմական կուսակցութեան ղեկավարը:

«Ախպար»ի համաձայն, նախատեսուած էր Փաղանգաւոր կուսակցութեան տալ կրթութեան նախարարութիւնը, սակայն երեսփոխան Սեմի Ժեմայէլի կատարած յայտարարութիւնները՝ պատկերասփիւռի կայանէ մը, լիազօրուած վարչապետը մղեցին քայլ մը ետեւ նահանջելու: Արդարեւ, Սեմի Ժեմայէլ դիտել տուաւ, որ Փաղանգաւոր կուսակցութիւնը կը պահանջէ կրթութեան նախարարութիւնը, զոր հիմնական կը նկատէ Լիբանանի պատմութիւնը վերըստին գրելու եւ Լիբանանի համար բոլորին կատարած զոհողութիւններուն տեղ տալու առումով:

Թերթը կը գրէ, թէ Լիբանանեան ուժեր կուսակցութեան եւ երեսփոխան Պուրքոս Հարպի միջեւ ստեղծուած անհասկացողութեան մօտէն հետեւող անձնաւորութիւններ յայտնած են, որ Հարպ կառչած կը մնայ այն կեցուածքին, թէ ինք կառավարութեան մաս պիտի կազմէ միայն իբրեւ արդարութեան նախարար: Այդ աղբիւրներուն համաձայն, Լիբանանեան ուժեր կուսակցութիւնը սկզբնական շրջանին համաձայն գտնուած էր այս նախարարութիւնը Հարպին տալու, սակայն աւելի ուշ փոխած էր կեցուածքը: Արդարեւ, սկսան խօսակցութիւններ այն մասին, որ Հարպին կարելի է յանձնել կրթութեան նախարարութիւնը: Բայց եւ այնպէս Հարպ պատասխանած է, որ ինք կապ չունի այդ նախարարութեան հետ, այլ ունի արդարութեան նախարարութեան բարեկարգչական ծրագիր մը:

Հարպի հետ հաստատուած կապերուն մօտէն հետեւողներուն համաձայն, երեսփոխանը ըսած է, որ երկրին մէջ առկայ բացն ու թերացումները կարելի է ուղղել այս նախարարութիւնը բարեկարգելով: Հարպ նաեւ դիտել տուած է, որ իր եւ Լիբանանեան ուժեր կուսակցութեան միջեւ ստեղծուած անհասկացողութիւնը մեծ ու արմատական չէ, այլ Մարտ 14-ի քաղաքական ուժերու շարքերուն մէջ նախարարութիւններու բաժանումին կը վերաբերի: Վերոնշեալ աղբիւրները հաստատած են, թէ կառավարութեան կազմութեան յանձնառութիւնը ստանձնած վարչապետը ամբողջովին կը զօրակցի Հարպին եւ անոր տեսակէտը կը բաժնէ:

«Ախպար»ի համաձայն, Ընկերվար յառաջդիմական կուսակցութեան նախագահը Սաատ Հարիրիի խորհուրդ տուած է նոր բանակցութիւններու եւ քաշքշուքներու մէջ չմտնելու, այլ առաջ երթալու, նոյնիսկ եթէ պահանջները տան ներսէն դրուած են:

Իսլամական Ժիհատ շարժումի ղեկավարներ «Հայաթ» օրաթերթին յայտնած են, որ մեծ հաւանականութիւն կայ այն մասին, որ Իսրայէլ անգամ մը եւս պատերազմ շղթայազերծէ Կազայի դէմ՝ առաւելագոյնը մինչեւ յառաջիկայ գարուն: Ժիհատի պատասխանատուներուն համաձայն, Իսրայէլ այս քայլին պիտի դիմէ իր ուժերուն ցուցադրութիւն կատարելու նպատակով, ինչպէս նաեւ ան կը մերժէ, որ շրջանին մէջ՝ Կազայի կամ Լիբանանի, մէկը գլուխը բարձրացնէ: «Իսլամական Ժիհատ շարժումն ու Համասը խորքին մէջ մէկ նաւու մէջ են, անոնք կը պատրաստուին յառաջիկայ պատերազմին, որուն ընթացքին այս անգամ իսկական պայքար տեղի պիտի ունենայ», յայտնած է պատասխանատուն՝ աւելցնելով, որ Իսրայէլ նաեւ ծրագիրներ ունի Լիբանանի դէմ պատերազմի ձեռնարկելու, որովհետեւ ան կ'ուզէ Հզպալլայի ուժէն եւ սահմանին վրայ ներկայութենէն ձերբազատիլ: Անոր համաձայն, Իսրայէլ լաւապէս կը գիտակցի, որ լիբանանեան Դիմադրութիւնն ու պաղեստինցիները քնացած չեն, այդ պատճառով ալ ան զէնքի մաքսանենգման մասին տեղեկութիւններ շրջանառութեան մէջ դնելով՝ կը միտի պատերազմ յայտարարելու պատճառաբանութիւններ գտնել:

Աւարտին Իսլամական Ժիհատ շարժումի պատասխանատուն դիտել տուաւ, որ այս պարագային Իսրայէլ իր կարծածէն կամ ենթադրածէն շատ աւելի բուռն հակազդեցութեան պիտի հանդիպի:

Սուրիական «Ուաթան» օրաթերթին համաձայն, լիբանանեան քաղաքական կեանքի վերլուծաբաններ դիտել տուած են, որ Ընկերվար յառաջդիմական կուսակցութեան ղեկավար Ուալիտ Ժոմպլաթ կը պատրաստուի քաղաքական նոր կեցուածքի մը՝ նոր կառավարութեան կազմութենէն ետք վարչապետ Հարիրիի Դամասկոս տալիք այցելութեան լոյսին տակ: Թերթը կը գրէ, որ Ժոմպլաթ արդէն յառաջիկայ հանգրուանի իր խաղաքարտերը պատրաստած է եւ կը ծրագրէ 2 օգոստոսին սկսած իր ուղին աւարտին հասցնել, մանաւանդ որ ինք տարբեր առիթներով յայտարարած էր, թէ լաւապէս գիտէ Սուրիոյ հետ հաշտուելու ձեւերը եւ ճամբաները:

«Սաֆիր»ի համաձայն, Սաատ Հարիրի արդէն Դամասկոսի շեմին հասած կը նկատուի. ուստի, եթէ նոյեմբերի աւարտին ան սուրիական մայրաքաղաք չայցելէ, ուրեմն անպայման մինչեւ դեկտեմբերի կէսերը այդ բանը կը կատարէ:

Թերթը կը գրէ, թէ Սաատ Հարիրի իբրեւ վարչապետ պաշտօնական հրաւէրով պիտի մեկնի Դամասկոս, ուր պաշտօնական ընդունելութեան պիտի արժանանայ:

«Հայաթ»ի համաձայն, վարչապետ Հարիրի իր դաշնակիցներէն չէ նեղացած, հակառակ անոր որ Լիբանանեան ուժեր եւ Փաղանգաւոր կուսակցութիւններուն պահանջները իր աշխատանքը դժուարացուցին, մանաւանդ որ անոնք վերջին վայրկեանին իրենց կեցուածքները փոխեցին:

«Տիար» դիտել տուած է, որ յառաջիկայ 48 ժամերուն ընթացքին կը նախատեսուի լիբանանեան կառավարութեան ծնունդը, որուն ուղղութեամբ աշխատանքներու վերջին հանգրուանը կ'ապրի երկիրը: Արդարեւ, կառավարութեան կազմութեան յանձնառութիւնը ստանձնած վարչապետը բաւական աշխուժ է եւ ան հանդիպումներ կ'ունենայ լիբանանեան տարբեր անձնաւորութիւններու հետ:

ԱՅԼ ԼՈՒՐԵՐ

Յորդանանի թագաւորը «Հայաթ»ին հետ ունեցած իր զրոյցին ընթացքին յայտնած է, որ իր երկիրը ամբողջովին կը զօրակցի Սէուտական Արաբիոյ, որ իրաւունք ունի իր սահմաններուն եւ հողերուն համար պայքարելու: Ան նաեւ նշած են, որ իր երկիրը կը կանգնի Եմէնի կողքին՝ իր ապահովութեան սպառնացող վտանգներուն դիմաց:

Բայց եւ այնպէս Յորդանանի Ապտալլա Բ. թագաւորը նշած է, որ եթէ կացութիւնը շրջանին մէջ մնայ այնպէս, ինչպէս որ է, ուրեմն անդունդի եզրին կը գտնուին արաբական երկիրները:

Թագաւորը «Հայաթ» օրաթերթին ճամբով կոչ ուղղած է իսրայէլացիներուն՝ կասեցնելու խաղաղութեան հաստատման դիմաց խոչընդոտներ զետեղելու իրենց քաղաքականութիւնը:

ՄԱՀԱԶԴ

Տիկին Քլոտ Յակոբ Փալանճեան
Տէր եւ տիկին Քրիստիան եւ Փամելա Պաքալեան-Ֆոր եւ ընտանիք
Օրիորդներ Փաուլա, Փաթրիսիա եւ Փրիսիլա Պաքալեաններ
Օրդ. Անի Պաքալեան
Տէր եւ տիկին Հրանդ եւ Ռուպի Պաքալեան եւ ընտանիք
Տէր եւ տիկին Ղասսան եւ Թանիա Պաքալեան-Սաֆի Էտտին եւ ընտանիք
Օրդ. Լէա Սետնաուի
Տիկին Սիրարփի Եաղճեան եւ ընտանիք
Տէր եւ տիկին Էտմոն Կոստանեան եւ ընտանիք
Տէր եւ տիկին Նազարէթ Շահինեան եւ ընտանիք
Տէր եւ տիկին Կարապետ Շահինեան եւ ընտանիք
Պաքալեան եւ Ալլահ Վերտի ընտանիքներ
Փալանճեան եւ Ֆոր ընտանիքներ
Կիւլեան եւ Սաֆիէտտին ընտանիքներ
Մարուն եւ Սարաֆեան ընտանիքներ
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց ամուսնոյն. հօր. մեծ հօր. եղբօր եւ հարազատին՝

ՍԱՐԳԻՍ ԲԱԳՐԱՏ ՊԱՔԱԼԵԱՆԻ
(Լիբանանի Արժանեաց Շքանշանակիր)

մահը. որ պատահեցաւ ուրբաթ. 6 Նոյեմբեր 2009-ին. սրտի կաթուածի հետեւանքով:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը կատարուեցաւ երկուշաբթի, 9 Նոյեմբերին. կէսօրէ առաջ ժամը 11:00-ին. Ս. Նշան Մայր եկեղեցւոյ մէջ. ուրկէ հանգուցեալին մարմինը փոխադրուեցաւ Ֆըրն Շըպպեքի Ազգային գերեզմանատունը եւ ամփոփուի ընտանեկան դամբարանին մէջ:

● *Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահագդ:*

● *Յաւակցութիւնները կ'ընդունուին հանգուցեալին բնակարանը, Ռապիէ, թիւ 23 փողոց, Պաքալեան շէնք, երեքշաբթի, 10 նոյեմբերին:*

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՕՐԱԿԱՐԳՈՒՄ ՋԱՒԱԽՔԻ ՀԱՐՑ ՉԿԱ՞Յ

Արտաքնապես թւում է, թէ հայ-թուրքական յարաբերութիւնները որեւէ ազդեցութիւն պէտք չէ ունենան Վրաստանի վարչական կազմի մէջ գտնուող Ջաւախքի վրայ: Բայց իրականութիւնն այլ է, որովհետեւ հայ-թուրքական յարաբերութիւններն իրենց բնոյթով միտուած են լուրջ քաղաքական, ռազմաքաղաքական եւ տնտեսական ազդեցութիւն ունենալու ողջ տարածաշրջանի վրայ:

Անցեալ շաբաթասկզբին մամուլի «Արմատ» ակումբում այս մասին խօսելով «Արեւմտահայոց հարցերի ուսումնասիրութեան կենտրոն» հիմնադրամի տնօրէն Հայկազուն Ալվրցեանը նշեց, որ այդ դրամի տնօրէն Հայկազուն Ալվրցեանը նշեց, որ այդ ազդեցութիւնը Ջաւախքի վրայ լինելու է միմիայն բացասական, Ջաւախքը կը յայտնուի ծանր տնտեսական կացութեան մէջ, որովհետեւ երկրամասը, այսպէս թէ այնպէս, Հայաստանի հետ ունի տնտեսական կապեր, իսկ երբ արծանագրութիւնների արդիւնքում Հայաստանը յայտնուի Թուրքիայի տնտեսական ճնշման տակ եւ ընկերային-տնտեսական ծանր իրավիճակում, ջաւախահայութիւնը այլեւս չի կարողանայ յոյսեր կապել Հայաստանի հետ:

Սա կը բերի Ջաւախքի ընկերային առանց այն էլ վատ վիճակի աւելի վատթարացմանը եւ հայութեան արտագաղթին: Բացի այդ, հայ-թուրքական յարաբերութիւնների ներկայ տարբերակով լաւացումը բացասական հետեւանքներ կը բերի նաեւ հոգեբանական առումով: Հայաստանը ստանձնած պարտաւորութիւններով, ըստ Ալվրցեանի, փաստօրէն, հրաժարւում է Հայկական հարցի, Հայ դատի հետապնդումից, Ցեղասպանութեան ճանաչումից եւ հողային պահանջներից, ու Ջաւախքի հայութիւնը, լինելով հայութեան մի մասը եւ Հայ դատի պայքարում ունենալով դերակատարութիւն, ընկնում է հոգեբանական բարդ կացութեան մէջ:

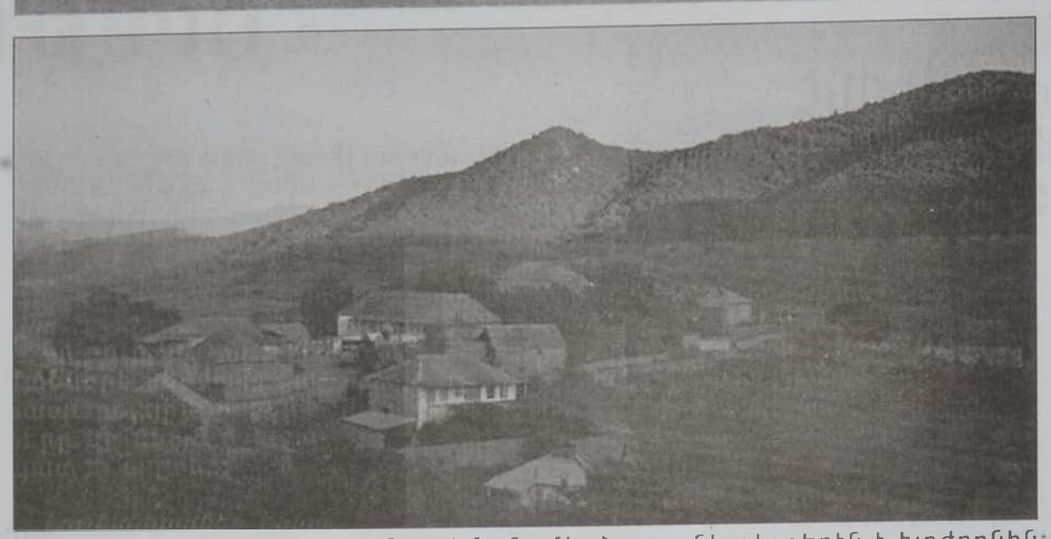
Արդիւնքում՝ բանախօսը տեսնում է Ջաւախքի հայութեան խնդիրներից հայկական իշխանութիւնների բացարձակ հրաժարում, ինչը հիմնաւորում է վարչապետ Տիգրան Սարգսեանի՝ իր բնորոշմամբ՝ «հանճարեղ» յայտարարութեամբ, թէ Հայաստանի իշխանութիւնները պատասխանատու են երեք միլիոն հայութեան առաջ:

«Սրանցից դուրս է մնում ինչպէս սփիւռքահայութիւնը, Արցախի հայութիւնը, այնպէս էլ, բնականաբար, Ջաւախքի հայութիւնը: Ուղղակի Հայաստանի Հանրապետութեան իշխանութիւնները յայտարարեցին ամբողջ աշխարհի եւ հայութեան առաջ, որ իրենք Հայաստանում բնակուող հայութիւնից դուրս որեւէ հայ տարրի, հայ խմբաւորման շահերը չեն պաշտպանելու, թէկուզ այդ հայութիւնը ապրի իր պատմական հայրենիքի մէկ հատուածում՝ Ջաւախքում», նշեց Հայկազուն Ալվրցեանը:

Բանախօսի խօսքերով, Հայաստանն իր օրակարգում չունի Ջաւախքը որպէս քաղաքական հարց: Հայկական Ջաւախքում տասնեակ պետութիւններ ունեն իրենց կազմակերպութիւնները՝ ռուսական, պիելոռուսական, ուքրանական, եւրոպական, ամերիկեան, նոյնիսկ՝ թուրքական եւ ազրպէյճանական: Իսկ հայկական միակ կազմակերպութիւնը ողջ աշխարհում սփռուած ՀՕՄ-ն է, որը ոչ Հայաստանից է սնւում, ոչ էլ Ջաւախքից:

«Հայաստանեան մի կազմակերպութիւն չէք գտնի Ջաւախքում: Հայաստանից աջակցութիւն ստացող կազմակերպութիւն եւս չէք գտնի: Սա իմ ասածի ուղղակի հաստատումն է, որ այդ տարածաշրջանում Հայաստանը՝ որպէս հայ ժողովրդի իրաւունքների պաշտպան, երաշխաւորող, ոչ միայն հետաքրքրութիւն չունի գործնականում, նաեւ տեղեկատուութիւն ստանալու ցանկութիւն չունի», նշում է գործիչն ու յաւելում, որ այսպէս շարունակուելու դէպքում Ջաւախքում եւս հայ բնակչութիւնը շուտով կը դառնայ ազգային փոքրամասնութիւն:

ԽՈԺՈՌՆԻԻ ԱՌՕՐԵԱՅԷՆ...

Լոռի գաւառի հիւսիսային սահմանամերձ շրջանի գիւղերէն է Խոժոռնին: Բրդաձորին, Ծփին, Օփրեթին, Խոխմելին, Չանախչիին եւ Ախքիորփիին նման, Խոժոռնին մաս կը կազմէ Վրաստանի սահմանային Քուեմօ-Քարթլի շրջանին:

Այնպիսի ահաւոր կացութիւն մը ստեղծուած է, որ 82-ամեայ բնակիչ Մակար Հախվերդեանի (նկար թիւ 2) բնակարանը կրնայ պատմական նկատուիլ: Արդարեւ, Մակարի տունը կը գտնուի վրացական հողի վրայ, իսկ գոմն ու գուգարանը՝ հայկական հողի վրայ: Վերջին ամիսներուն, ստեղծուած սահմանային վէճին արդիւնք՝ Մակարի ոչխարները դատապարտուած են միայն գոմէն ներս արածելու...

Խոժոռնին, Չանախչիի նման, 1935-ին խորհրդային օրերուն յանձնուած է Վրաստանի եւ փոխարէն ոչ մէկ հող առնուած է: Գիւղի չորս անտառապահներէն մէկուն 22-ամեայ զաւակը բանտարկուած է անցեալ սեպտեմբերէն ի վեր... արգիլուած հողաշերտեր օգտագործած ըլլալուն պատճառով:

Կը թուի, թէ այլ սահմաններէ ներս ալ ճանապարհային քարտէսները կը մնան մշուշապատ եւ պղտոր:

Լուսանկարներ՝ Իննա Մխիթարեանի

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՋԱՒԱԽՔՈՒՄ ԳՐԵԹԷ ՄԵՌԱԾ ԵՆ

Սամցխէ-Ջաւախք-Ծալկա տարածաշրջանի նկատմամբ Վրաստանի իշխանութեան վարած քաղաքականութիւնը նպատակ է հետապնդում ամբողջութեամբ վրացականացնել տարածաշրջանը եւ դրանով նպաստել Ջաւախքի խնդրի վրացական բեմագրով լուծմանը:

Ըստ «Միտք» վերլուծական կենտրոնի փորձագէտ Վահէ Սարգսեանի, այդ քաղաքականութիւնը ընթանում է հետեւեալ փուլերով. սկզբում ջաւախահայութեանը հեռացնում են մշակութային, քաղաքական գործընթացներից:

Սահմանին ընթացող ստուգումներով արգելում են Ջաւախք գիրք-գրականութեան ներմուծումը, արգելում են ազգային-քաղաքական գործիչներին մուտք գործել տարածաշրջան, իսկ եթէ չեն էլ արգելում, ապա նրանց գործունէութիւնը վերահսկւում է: Արդիւնքում՝ Ախալցխայում հայկական գործօնը կամաց-կամաց մարում է:

Այս ամէնին նպաստում է նաեւ հայկական կազմակերպութիւնների չգործելը: 2004-2009 թուականների ընթացքում նշուած տարածաշրջանում հասարակական կազմակերպութիւնները կրճատուել են 84-ով՝ հասնելով 152-ի:

Դրանց մեծ մասը գործում է 46 հազար բնակչութիւն ունեցող Ախալցխայում, իսկ 60 հազար հայ բնակչութիւն ունեցող Ախալքալաքին բաժին է ընկնում մի քանի կազմակերպութիւն ընդամէնը: Ընդորում Ախալցխայում գործող կազմակերպութիւններից միայն 8-ն են հայկական, որոնք ոչ միայն թոյլ են գործում, այլեւ մի փոքր աշխուժութիւն ցուցաբերելիս անմիջապէս ձերբակալւում են կազմակերպութիւնների ղեկավարները:

Ախալքալաքում եւս հայկական կազմակերպութիւնները շատ թոյլ են, շատերը թղթի վրայ են, որոշ մասի վրայ էլ տարածւում է վրացական ներքին գործերի նախարարութեան համապատասխան ստորաբաժանման վերահսկողութիւնը: Ախալքալաքում հասարակական կազմակերպութիւնների գործունէութեան կրճատումը ջաւախցի փորձագէտը պայմանաւորում է նրանով, որ վրացական իշխանութիւններին ձեռնտու է տարածաշրջանում թողնել միայն վրացական կազմակերպութիւններ, որոնք տարածաշրջանն ամբողջութեամբ կը համարկեն Վրաստանին:

Փորձագէտը Ջաւախքում ստեղծուած հասարակական-քաղաքական ծայրայեղ իրադրութիւնից դուրս գալու ելք, այնուամենայնիւ, տեսնում է «Նրանց պէտք է կազմակերպի Հայաստանի Հանրապետութիւնը: Հայաստանը այդ կազմակերպութիւնների վրայ ուշադրութիւն պէտք է դարձնի, որպէսզի կարողանայ Ջաւախքում հայկական գործօն ստեղծել: Այս կազմակերպութիւնները կամաց-կամաց մեռնում են, եւ դրանց կողքին ուժեղանում են Վրաստանի իշխանութեան կողմից ուղղորդուող կազմակերպութիւնները: Վրացական կազմակերպութիւնները ոչ թէ արդիւնաւէտ են գործում, այլ գործում են, իսկ մերոնք գրեթէ չեն գործում»:

Նշենք, որ Սամցխէ-Ջաւախք-Ծալկա տարածաշրջանում քաղաքական կեանքը տնօրինում են հասարակական-քաղաքական կազմակերպութիւնները, քանի որ հայկական կուսակցութիւնները որպէս իրաւաբանական կառոյց, օրէնքով չեն կարող գործել:

Ս. ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ՀԱՐՑԱԶՐՈՅՑ ԱԽԱԼՑԽԱՅԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ-ԿՐԹԱՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԿԵԴՐՈՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ՎԵՐՈՆԻԿԱ ՀԱՄԲԱՐԵԱՆԻ ՀԵՏ

«ՄԵՆՔ ԱԽԱԼՑԽԱՅՈՒՄ ՈՒՆԵՆՔ ԻՆՔՆՈՒԹԵԱՆ ՊԱՀՊԱՆՄԱՆ ԽՆԴԻՐ»

Կ'ԸՍԷ ՎԵՐՈՆԻԿԱ ՀԱՄԲԱՐԵԱՆ

«ԱՍՊԱՐԷԶ».- «Հետք» համացանցային տեղեկատուական ծառայութեան աշխատակից Քրիստինէ Աղալարեանի այս շահեկան հարցազրոյցը Ախալցխայի Հայ երիտասարդական կեդրոնի պատասխանատու Վերոնիկա Համբարեանի հետ կը յանձնենք մեր ընթերցողներու ուշադրութեան:

ՔՐԻՍՏԻՆԷ ԱՂԱԼԱՐԵԱՆ.- Որքա՞ն ժամանակ է գործում Ախալցխայի Երիտասարդական կենտրոնը եւ ի՞նչ խնդիրներ է իրականացնում այն:

ՎԵՐՈՆԻԿԱ ՀԱՄԲԱՐԵԱՆ.- Ախալցխայի Երիտասարդական կենտրոնը գործում է 2006 թուականի սեպտեմբերի 25-ից: Նախնական շրջանում կենտրոնն աւելի շատ կրթամշակութային, ինչ-որ չափով նաեւ քաղաքական հարցերով էր զբաղւում, իսկ այս տարի կենտրոնը վերափոխուեց Ախալցխայի Հայ երիտասարդական-կրթամշակութային կենտրոնի: Ընդհանրապէս թողեցինք քաղաքական գիծը եւ զբաղւում ենք միայն կրթամշակութային գործունէութեամբ:

Ունենք տարբեր խմբեր, օրինակ հայերէնի խմբակ ռուսաց դպրոց յաճախող հայ աշակերտների համար, անգլերէնի, համակարգչային, նկարչութեան, ձեռագործութեան, ձեւագծումի, ազգային երգի-պարի դասընթացներ: Մօտակայ ժամանակաշրջանում ուզում ենք բացել փայտի փորագրութեան դասընթացներ: Սենեակն արդէն պատրաստ է: Ցաւալի փաստ է այն, որ մենք սկսեցինք նաեւ ճատրակի դասընթացներ վարել, բայց այդ դասընթացը Ախալցխայի քահանան Տէր Տաթեւն էր անցկացնում, հիմա նրան գործուղեցին Ախալքալաք, ու մենք մնացինք առանց ճատրակի դասատուի:

ՔՐԻՍՏԻՆԷ.- Քանի՞ սան է յաճախում կենտրոն, եւ ի՞նչ տարիքի երեխաներ են:

ՎԵՐՈՆԻԿԱ.- Ասեմ, որ Գրիշայի (կենտրոնի նախկին պատասխանատու Գրիգոր Սինասեանը, որ ձերբակալուած էր վրացական ոստիկանութեան կողմէ, ամբաստանուած իբրեւ լրտես, ապա ազատ արձակուած) հետ տեղի ունեցած դէպքից յետոյ աշակերտների թիւը նուազեց, չնայած կենտրոնը ոչ մի օր չփակուեց: Բայց հիմա նորից վերականգնւում ենք եւ նոր թափ ստանում: Գրանցուածների ընդհանուր թիւը 160-170 աշակերտ է: Իսկ Գրիշայի օրօք հասել էր մինչեւ 200-ի:

Տարիքային սահմանափակում չունենք: Մեր ամենափոքր աշակերտը 4 տարեկան է, պարի խմբակ է յաճախում, իսկ ամենամեծը մօտ 40 տարեկան ուսուցչուհի է, որը գալիս է անգլերէն սովորելու: Ի տարբերութիւն մնացած կենտրոնների, մեր կենտրոնը անվճար է անցկացնում բոլոր դասընթացները, եւ աշակերտներից գումար չի պահանջւում:

ՔՐԻՍՏԻՆԷ.- Այդ դէպքում ինչպէ՞ս է գոյանում կենտրոնի պիւտճէն, ո՞վ է հիմնական ֆինանսաւորողը:

ՎԵՐՈՆԻԿԱ.- Մեզ ֆինանսաւորում է (ՀՕՄի-խմբ.) «Ջաւախք» ֆոնտը: Դա Ամերիկայի արեւմտեան ափում գործող հիմնադրամ է, որտեղից էլ մենք ստանում ենք մեր ֆինանսաւորումը:

ՔՐԻՍՏԻՆԷ.- Որքա՞ն գումար է հարկաւոր կենտրոնին գոյատեւելու համար, ամսական կամ տարեկան կտրուածքով:

ՎԵՐՈՆԻԿԱ.- Մեր ֆինանսաւորումը որոշակի թուով չէ, օրինակ ամիս է լինում, որ մենք գումար չենք ստանում, իսկ յաջորդ ամիսը ստանում ենք, քանի որ նոյն հիմնադրամը ֆինանսաւորւում է բարերարների կողմից, եւ հիմնադրամը ոչ միայն մեր կենտրոնն է ֆինանսաւորում, այլ նաեւ այլ կենտրոններ:

Մենք վճարում ենք մանկավարժների աշխատավարձերը, կենցաղային (ջուր, կազ, ելեկտրականութիւն-խմբ.) վճարումները, համացանցը եւ այլն: Իսկ մեր ծախսերը, առանց աշխատավարձերի, կազմում է մօտ 200 լարի: Ուսուցիչների քանակը առարկաների քանակով է պայմանաւորուած: Իսկ նրանց վճարում ենք չնչին ու շատ խորհրդանշական գումար: Մեր կենտրոնի մանկավարժներն աշխատում են հաւատքով ու պարտաւորուած, գումարի համար չեն աշխատում:

ՔՐԻՍՏԻՆԷ - Կենտրոնը բացուել էր ՀՕՄ-ի աջակցութեամբ, հիմա որեւէ օժանդակութիւն ստանո՞ւմ էք ՀՕՄ-ից:

ՎԵՐՈՆԻԿԱ.- Իրենք շատ են օժանդակել մեզ. կանգնել են մեր կողքին: Այս տարի դեռ նման նախաձեռնութիւն չկայ: Անցեալ տարի, օրինակ, ջեռուցման ֆինանսաւորումը ՀՕՄ-ն էր արել: Իսկ ամենամսեայ ներդրումներ չի անում: Օրինակ ՀՕՄ-ի ատենապետուհին Վիքի Մարաշլեանը, մեզ գումար էր նուիրաբերել, որով մենք կենտրոնի համար ձեռք բերեցինք դաշնակ: Երեխաները շատ ուրախացան, որ դաշնակով են պարապում իրենց դասերը:

ՔՐԻՍՏԻՆԷ.- Կա՞ն խնդիրներ, որոնք խոչընդոտում են կենտրոնի զարգացմանը:

ՎԵՐՈՆԻԿԱ.- Հիմա չէնքի, այսինքն տարածքի խնդիր ունենք, մեր չէնքն արդէն փոքր է: Այնպէս ենք դասաւորել դասաժամերը, որ իրար չխանգարեն: Հիմա տեսնենք, թէ ինչպէս կը լուծենք վառելիքի հարցը: Բայց աշխատում ենք սրտանց, առանց հաշուի առնելու այդ խնդիրները: Օրինակ երբ շատ երիտասարդներ են հաւաքւում, աթոռների պակաս էլ է զգացւում: Ամենակարեւորն էլ մեր պարի խմբակը շորեր չունի: Իսկ առանց զգեստի, առանց տարազի չես կարող բեմ դուրս գալ, միջոցառում ձեռնարկել: Այն շորերը, որոնք մենք ուզում ենք ձեռք բերել կամ կարել, մօտ 1500-2000 տոլարի սահմաններում են: Բայց դա միայն մեծ տարիքային խմբի համար: Իսկ մենք ունենք երեք խումբ կրտսեր, միջին եւ աւագ: Այսօր արդէն երեք խումբն էլ պատրաստ են համերգային ծրագրով հանդէս գալ, բայց չենք կարող, քանի որ տարազ չունենք: Օրինակ Սուրէնեանցի կիսանդրիի բացման ժամանակ Գագիկ Գինոսեանը «Կարին» համոյթի շորերը տրամադրեց, երեխաները հագան, բայց նորից ետ տարաւ իր հետ: Ամէն անգամ չենք կարող Գագիկ Գինոսեանից խնդրել շորերը Երեւանից Ախալցխա ուղարկել:

Խնդիր ունենք նաեւ համակարգիչների հետ կապուած, որը ծագեց Գրիշայի ձերբակալութեան ժամանակ: Խուզարկողները հանեցին համակարգիչների յիշողութեան սկաւառակները եւ մինչ օրս յետ չեն վերադարձրել: Ընդհանուր 4 համակարգիչ ունենք, որոնք շատ թոյլ են: Համակարգչային դասընթացների մասնակցել ցանկացողները շատ են, բայց քանի որ համակարգիչները քիչ են, չենք կարող խմբակը մեծացնել: Շատ անգամ աւելի մեծ տարիքով անձանց, ովքեր նոյնպէս ցանկանում են համակարգիչ սովորել, ասում ենք ձեր ժամանակն անցել է, թողէք երիտասարդները սովորեն:

ՔՐԻՍՏԻՆԷ - Կենտրոնից ի՞նչ էին տարել Գրիշայի ձերբակալութեան ժամանակ

ՎԵՐՈՆԻԿԱ.- Տարել են թղթեր, պրոշիւրներ, գրադարանից իրենց

Շար.ը՝ էջ 8

ՀԱՅ-ՎՐԱՑԱԿԱՆ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ «ՀՆԳՕՐԵԱՅ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՑ» ՅԵՏՈՅ

Հայ-վրացական միջպետական յարաբերութիւնները 1991թ. երկու երկրների անկախութեան ձեռքբերումից յետոյ պարի են անցել: Երկկողմ յարաբերութիւնների իւրաքանչիւր փուլ վերջին գրեթէ երկու տասնամեակում շատ բանով կախուած է եղել ինչպէս Հայաստանի եւ Վրաստանի ներքաղաքական, այնպէս էլ տարածաշրջանում տիրող ընդհանուր իրավիճակից: Բացառութիւն չէ նաեւ հայ-վրացական յարաբերութիւնների զարգացումը 2008թ. օգոստոսի 8-ից յետոյ ընկած շրջանում:

Աւելի քան մէկ տարի է անցել Ռուսաստանի եւ Վրաստանի միջեւ օգոստոսեան «Հնգօրեայ պատերազմից»: Այն լուրջ ազդեցութիւն է թողել ոչ միայն ռազմական հակամարտութեան մէջ ներգրաւուած կողմերի, այլ նաեւ տարածաշրջանի միւս երկրների փոխյարաբերութիւնների վրայ: Բնականաբար այն անդրադարձել է նաեւ Երեւանի եւ Թիֆլիսի յարաբերութիւնների վրայ՝ էական ազդեցութիւն գործելով դրանցում նոր միտումների ձեւաւորման վրայ: Սակայն Հայաստանի եւ Վրաստանի յարաբերութիւնների ներկայ վիճակի եւ հեռանկարների վերլուծութիւնը «Հնգօրեայ պատերազմից» յետոյ ընկած ժամանակաշրջանում անհնար է առանց Հարաւային Կովկասում ստեղծուած ընդհանուր տարածաշրջանային **համաթեքսթի** ընկալման:

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԿՈՎԿԱՍԸ «ՀՆԳՕՐԵԱՅ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՑ» ՄԷԿ ՏԱՐԻ ՅԵՏՈՅ

2008թ. օգոստոսի «Հնգօրեայ պատերազմը» փոխեց Հարաւային Կովկասի տարածաշրջանային անվտանգութեան ձեւաչափը եւ արտաքին դերակատարների ներգրաւուածութեան աստիճանը: Մասնաւորապէս Մոսկուայի կողմից Աբխազիայի եւ Հարաւային Օսեթիայի անկախութեան ճանաչմամբ եւ այդ երկրներն անվերապահօրէն իր ազդեցութեան ոլորտում ներգրաւելով Ռուսաստանի համար Հարաւային Կովկասի քաղաքական եւ աշխարհագրական սահմանները նեղացուեցին բացառապէս Հայաստանով եւ Ազրպէյճանով՝ շարունակուող եւ չկարգաւորուած ղարաբաղեան հակամարտութեամբ հանդերձ: Իր հերթին, վրաց-ռուսական պատերազմից յետոյ Վրաստանը Ռուսաստանի համար վերածուեց մի ինչ-որ փակ տարածքի, որտեղ Վրաստանի ներքին քաղաքական եւ տնտեսական կեանքի վրայ ազդելու Մոսկուայի հնարաւորութիւնները հասցուեցին նուազագոյնի: Ռուսաստանի համար «քաղաքական-աշխարհագրական» եւ տեղեկատուական իմաստով Վրաստանն այժմ գտնւում է ինչ-որ տեղ Ուաշինկթընի, Պրիւքսելի եւ Մոսկուայի արանքում: Ուստի, «Հնգօրեայ պատերազմից» յետոյ Ռուսաստանի եւ Վրաստանի փոխյարաբերութիւնները փաստօրէն արդէն երկկողմանի չեն (յատկապէս եթէ հաշուի առնենք երկու երկրների միջեւ դիւանագիտական յարաբերութիւնների եւ դիւանագիտական ներկայացուցչութիւնների բացակայութիւնը): 2008թ. օգոստոսից յետոյ Մոսկուայի եւ Թիֆլիսի փոխյարաբերութիւնների ողջ **համաթեքսթը** ներառուեց Միացեալ Նահանգների, ինչպէս նաեւ եւրոպական երկրների ու կառոյցների հետ Ռուսաստանի յարաբերութիւնների աւելի լայն ձեւաչափ, որտեղ Վրաստանը թէեւ զգայուն, բայց ընդամէնը փոքր աղիւս էր «Արեւելք» (Ռուսաստան) - «Արեւմուտք» (Միացեալ Նահանգներ եւ Եւրոպա) բարդ քաղաքական շինուածքում:

«Հնգօրեայ պատերազմի» արդիւնքում Հայաստանը նոյնպէս բախուեց տարածաշրջանային նոր մարտահրաւէրների: Տարօրինակ է, բայց օգոստոսեան յաղթական պատերազմից յետոյ Հարաւային Կովկասում Երեւանի գլխաւոր ռազմաքաղաքական դաշնակցի դիրքերի ամրապնդումն ու ազդեցութեան մեծացումը միաժամանակ հեռացրին Ռուսաստանին Հայաստանից: Առաջին հերթին լրիւ փակուեց Ռուսաստանը Հայաստանին կապող հաղորդակցային ճանապարհը, որով իրականացւում էր նաեւ Հայաստանում տեղակայուած ռազմակայանի մատակարարումը: Յիշեցնենք, որ Վրաստանի տարածքի՝ որպէս տարանցման ճանապարհի, օգտագործման հնարաւորութիւնը Հայաստանում գտնուող ռուսական զօրքերի մատակարարման նպատակով նախատեսուած էր 2005թ. Մոսկուայի եւ Թիֆլիսի միջեւ կնքուած պայմանաւորուածութիւններով, որոնք վերաբերում էին ռուսական ռազմակայանները Վրաստանի տարածքից դուրս բերելուն: Հասկանալի է, որ վրաց-ռուսական պատերազմից յետոյ Հայաստան ռուսական բեռների ռազմական տարանցման հնարաւորութիւնը Վրաստանի տարածքով տեսանելի ապագայում գրեթէ անհնար է: Դժուարացել են նաեւ Ռուսաստանից Հայաստան եւ հակառակը Վրաստանի տարածքով ոչ ռազմական բեռների փոխադրման պայմանները:

Իսկ Ազրպէյճանի, ինչպէս նաեւ Իրանի կամ Թուրքիայի տարածքների օգտագործումը ռուսական ռազմական բեռների Հայաստան փոխադրման նպատակով կապուած է քաղաքական դժուարութիւնների եւ էլ աւելի բարդ սահմանափակումների հետ, թէեւ դա լիովին բացառուած չէ: Յամենայն դէպս ներկայումս Հայաստանում գտնուող ռուսական 102-րդ ռազմակայանի մատակարարումն իրականացւում է հիմնականում Ազրպէյճանի օդային տարածքով: Դա բաւական առանձնայատուկ իրավիճակ է ղարաբաղեան չկարգաւորուած հիմնախնդրի պայմաններում, նկատի ունենալով այն, որ Հայաստանի եւ Ազրպէյճանի ցամաքային հաղորդակցութիւնն ընդհատուած է 1990-ական թթ. սկզբներից՝ Ազրպէյճանի կողմից իրականացուող շրջափակման պատճառով: Սակայն Ռուսաստանի կողմից Ազրպէյճանի տարածքը որպէս դէպի Հայաստան ռազմական տարանցման ուղի օգտագործելը, բնականաբար, նոյնպէս իր սահմաններն ու սահմանափակումներն ունի:

Ինչեւէ, «Հնգօրեայ պատերազմի» հետեւանքները ե՛ւ ուղղակի, ե՛ւ փոխաբերական իմաստներով Ռուսաստանին զգալիօրէն հեռացրին Հայաստանից: Միւս կողմից՝ Երեւանում որոշակի լարուածութիւն առաջ բերեց Ազրպէյճանի եւ Ռուսաստանի մարտավարական «կազային մերձեցումը» 2009թ. գարնան վերջին, որն իր հերթին Պաքուի նեարդային արձագանգն էր հայ-թուրքական մերձեցման գործընթացին եւ ապրիլի 22-ին Ցուիցերիայում Երեւանի եւ Անգարայի միջեւ ստորագրուած «ճանապարհային քարտէսին»:

Դրա համար էլ բնական է, որ հայ-ռուսական, ազրպէյճան-ռուսական եւ հայ-թուրքական փոխյարաբերութիւնների այս ուժաբանութիւնը չէր կարող չանդրադառնալ Երեւանի եւ Թիֆլիսի փոխյարաբերութիւնների վրայ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՐՏԱՔԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՓՈԽԼՐԱՑԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ՈՒ ՎՐԱՍՏԱՆԻ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑԱՅԻՆ «*ԻՆՍՏՐՈՒՄԵՆՏԱԼԻԶՄԸ*»

«Հնգօրեայ պատերազմը» Հայաստանի համար ինքնատիպ «թեսթ» էր, որը հնարաւորութիւն էր տալիս արդէն որեւէ անգամ հաստատել փոխլրացականութեան՝ որպէս հայրորդ կական արտաքին քաղաքականութեան հայեցակարգային հիմքի, արդիւնաւէտութիւնը: Ռուսաստանի՝ կարեւոր ռազմաքաղաքական դաշնակցի եւ Վրաստանի՝ սերտ եւ պատմականօրէն մերձաւոր հարեւանի ու հիմնական հաղորդակցային գործընկերոջ միջեւ անցած տարուան պատերազմի ընթացքում Հայաստանը (որն այդ ժամանակ, ոչ աւելի, ոչ պակաս, նաեւ ՀԱՊԿ-ի՝ Ռուսաստանի հովանու ներքոյ գտնուող ռազմաքաղաքական դաշինքի նախագահող երկիրն էր) կարողացաւ պարկեշտ չէզոքութիւն պահպանել: Պաշտօնական Երեւանին յաջողուեց ոչ միայն քաղաքական չէզոքութիւն պահպանել, այլ նաեւ չստեղծել Ռուսաստանի եւ Վրաստանի հանրութիւններում Հայաստանը բացասաբար ընկալելու սպառնալիք՝ իր բաւական խուսանաւող դիրքորոշման շնորհիւ:

Սակայն պէտք է խոստովանել, որ 2008թ. օգոստոսեան իրադարձութիւններին յաջորդած ժամանակաշրջանում Երեւանի եւ Թիֆլիսի փոխյարաբերութիւնները զուրկ չէին խնդիրներից, որոնք հիմնականում (բայց ոչ բոլորը) «Հնգօրեայ պատերազմի» հետեւանք էին: Բացի ռազմական տարանցման խնդրից, հայ-վրացական յարաբերութիւնների վրայ կարեւոր ազդեցութիւն ունի, ինչպէս արդէն նշել ենք, հարաւկովկասեան տարածաշրջանային գործընթացների ուժաբանութիւնը: Ինչպէս նշում են որոշ վրացի փորձագէտներ, «Հնգօրեայ պատերազմից» եւ Աբխազիայի ու Հարաւային Օսեթիայի կորստից (յամենայն դէպս, տեսանելի ապագայում) յետոյ Վրաստանն այլեւս կորցնելու եւ զիջելու բան չունի: Ուստի, 2008թ. օգոստոսեան իրադարձութիւններից յետոյ վրացական հասարակութիւնը եւ քաղաքական վերնախաւը չափից աւելի նախանձախնդիր են քաղաքական այն գործընթացներին արձագանգելու գործում, որոնք կարող են այս կամ այն չափով անդրադառնալ իրենց երկրի տարածաշրջանային դիրքերի վրայ: Օրինակ, ակնյայտ է, որ ղարաբաղեան հիմնախնդրի կարգաւորումը (կամ գոնէ դրական զարգացման հնարաւորութիւնը) կը նուազեցնի Վրաստանի տարածաշրջանային նշանակութիւնը, կը զրկի նրան տնտեսական ու քաղաքական այն առաւելութիւններից, որոնք ունի Թիֆլիսին հարաւկովկասեան տարածաշրջանում իր երկու հարեւանների միջեւ հակամարտութեան առկայութեան պայմաններում: Անգամ ղարաբաղեան հակամարտութեան ընդհանուր խորապատկերի փոփոխութիւնը (օրինակ, հայ-թուրքական մերձեցման եւ Հայաստանի ու Թուրքիայի միջեւ սահմանների բացման գործընթացի յաջողութեան դէպքում), ինչպէս զգուշանում են շատերը Թիֆլիսում, կարող է բացասաբար անդրադառնալ Վրաստանի՝ տարածաշրջանում ունեցած մենաշնորհային դիրքի վրայ: Մասնաւորապէս, ինչպէս նշում են վրացի որոշ փորձագէտներ (օրինակ՝ յայտնի վրացի քաղաքագէտ, կրթութեան փոխնախարար եւ Խաղաղութեան, ժողովրդավարութեան եւ զարգացման կովկասեան հիմնարկի տնօրէն Կիա Նոտիան), Վրաստանում կայ այն զգացողութիւնը, թէ հայ-թուրքական մերձեցման, սահմանների եւ հաղորդակցութեան բացման դէպքում Թիֆլիսին տարածաշրջանում կը կորցնի իր «արտօնեալ դիրքը» տարանցման եւ տնտեսական նախագծերում:

Միւս կողմից՝ վերջին ժամանակներս Վրաստանը Հայաստանի հետ փոխյարաբերութիւններում յատուկ շեշտադրում է իր բացառիկ դերը Հայաստանի հաղորդակցային ուղիների գործում, ինչն արտայայտւում է սակագնային քաղաքականութիւնում: Բանն անգամ հասնում է Թիֆլիսի կողմից իր՝ որպէս տարանցիկ երկրի, դերի ուղղակի «**ինստրումենտալացմանը**»: Բացի այդ, կորցնելով Աբխազիան եւ Հարաւային Օսեթիան՝ Վրաստանը տեսանելի ապագայում հազիւ թէ յաջողի օգտագործել իր ուժային կառոյցների ներուժը (որոնց զարգացմանը վրացական իշխանութիւնները չափից աւելի մեծ ուշադրութիւն եւ միջոցներ են յատկացրել յետպատերազմեան շրջանում, սկսած 2004թ.) այդ շրջաններում: Սակայն դա փոխհատուցւում է հայերով ու ազրպէյճանցիներով բնակեցուած Սամցխէ-Ջաւախքում եւ Քուամո-Քարթլիում Վրաստանի կենտրոնական իշխանութիւնների քաղաքականութեան փոփոխութեամբ եւ ուժային կառոյցների միջոցների օգտագործմամբ: Վրաստանի իշխանութիւնները եւ անգամ հասարակութեան մի մասը կարծում են, թէ անցած տարւայ իրադարձութիւններից եւ Աբխազիայի ու Հարաւային Օսեթիայի կորստից յետոյ իրենք բարոյական իրաւունք ունեն խստացնելու իրենց քաղաքականութիւնը երկրի ազգային փոքրամասնութիւններով բնակեցուած այս շրջաններում: Բնականաբար, նման զարգացումներն ապագայում կարող են բացասական ազդեցութիւն ունենալ հայ-վրացական միջպետական յարաբերութիւնների զարգացման վրայ:

ՋԱՒԱԽՔԸ ԵՒ «ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾՕՆԸ»

Վրացական հասարակութեան եւ քաղաքական վերնախաւի համար Հայաստանի եւ հայերի նկատմամբ վերաբերմունքը յետխորհրդային շրջանում մշտապէս պայմանաւորուել է երկու հիմնական կարծրատիպերի ազդեցութեամբ, որոնք են՝ հայաբնակ Ջաւախքի խնդիրները եւ Երեւանի ու Մոսկուայի փոխյարաբերութիւնները: Հայերին «անջատողականութեան» եւ իբր թէ «Ջաւախքը» Վրաստանից «պոկելու» մտադրութիւն ունենալու մէջ մշտապէս կասկածելը զուգորդւում է վրացական հասարակութեան ներսում խորքային հակառուսական տրամադրութիւնների հետ: Հայ-ռուսական դաշնակցային յարաբերութիւնների առկայութեան պայմաններում հակառուսական այդ բացասական տրամադրութիւնն ակամայ (իսկ երբեմն էլ՝ գիտակցաբար) տարածւում են նաեւ Հայաստանի եւ հայերի վրայ: Ցաւօք, դա կարծես անխուսափելի **ենթաթեքսթ** է, եւ այդ խորապատկերին հայ-վրացական յարաբերութիւնները դեռ երկար ժամանակ կը շարունակեն զարգանալ: Ուստի, Ջաւախքի հիմնախնդիրը եւ ռուսական գործօնը Երեւան-Թիֆլիս փոխյարաբերութիւններում որոշակի պարբերականութեամբ յանգեցնում են դժուարութիւնների եւ նոյնիսկ խնդիրների:

Օրինակ, այս միտումը եւ Վրաստանում առկայ վախը Ջաւախքի խնդիրների նկատմամբ բաւական յստակ դրսեւորուեցին 2009թ. յուլիսի 24-25-ին Վրաստանի նախագահ Միխայիլ Սահակաշվիլու Երեւան կատարած այցի նախօրէին: Դրանից մի քանի օր առաջ վրացի սահմանապահներն արգելել էին Թիֆլիսի համագումարի մեկնող, Հայաստանի Հանրապետութեան Ազգային Ժողովի պատգամաւոր, ծնունդով ջաւախեցի Շիրակ Թորոսեանի մուտքը Վրաստան: Վրաստանի իշխանութիւններն այս քայլը բացատրեցին նրանով, թէ Շ. Թորոսեանը Ջաւախքում Վրաստանի իշխանութիւնների վարած քաղաքականութեան առիթով կտրուկ արտայայտութիւններով է հանդէս եկել նրանց հասցէին: Միջադէպը յանգեցրեց նրան, որ Հայաստանի արտաքին գործերի նախարարութիւնը հանդէս եկաւ բողոքի պաշտօնական նոթայով: Միեւնոյն ժամանակ, մի շարք փորձագէտների եւ հայ-վրացական յարաբերութիւններում ներգրաւուած քաղաքական գործիչների կարծիքով, վրացական իշխանութիւնների այդ քայլը կարելի էր բացատրել մի քանի պատճառով: Բացի թւում է թէ ամենաակնյայտ, «մակերեսին գտնուող» եւ վրացական կողմից հնչեցուած պատճառից (Վրաստանի իշխանութիւնները դժգոհ են Շ. Թորոսեանի՝ Ջաւախքի հարցում ունեցած դիրքորոշումից), դա կարող էր յարուցուած լինել նաեւ Վրաստանի հայերի ու Հայաստանի եւ Ռուսաստանի ջաւախահայերի տարբեր խմբաւորումների փոխյարաբերութիւնների եւ նրանց միջեւ ազդեցութեան ոլորտների բաժանման ներքին գործընթացներով: Սակայն միջադէպը կարող էր նաեւ այլ պատճառ ունենալ. օրինակ, այն, որ Վրաստանի իշխանութիւնները փորձում են բարձրացնել հայկական կողմի հետ վարուող բանակցութիւնների «գինը», այդ թւում եւ՝ ռուս-վրացական սահմանին գտնուող Վերին Լարսի անցակէտի բացման շուրջ:

Հայաստանի եւ Վրաստանի նախագահների հանդիպման նախօրէին շատ էր խօսւում այդ անցակէտի բացման հնարաւորութեան մասին: Ակնյայտ է, որ դէպի Ռուսաստան տանող ուղղակի ճանապարհային հաղորդակցութեան վերականգնման հնարաւորութիւնը չափից աւելի էր հետաքրքրում հայկական կողմին, թէեւ իրականում (ինչը հաստատւում է հետագայ զարգացումներով) այդ անցակէտի բացման համար ներկայումս լուրջ հիմքեր չկան. ռուս-վրացական ներկայիս յարաբերութիւնները թոյլ չեն տալիս: Եւ հազիւ թէ Մոսկուան ու Թիֆլիսն առանձնապէս ցանկանում են դա: Կրեմլի համար Վերին Լարսի բացմանը համաձայնելը կը նշանակէր հրաժարուել օգոստոսեան պատերազմից յետոյ Վրաստանի ներկայիս իշխանութիւնների «ամբողջական անտեսման» քաղաքականութիւնից (ինչպէս յայտարարում են Մոսկուայում, ընդհուպ մինչեւ Սահակաշվիլուն փոխելը): Իր հերթին, Թիֆլիսի համար Մոսկուայի հետ ցամաքային հաղորդակցութեան եւ թէկուզեւ ինչ-որ չափով ուղղակի տնտեսական ու մարդասիրական շփումների վերականգնումը կը նշանակէր մասամբ համակերպուել օգոստոսեան պատերազմից յետոյ Աբխազիայի եւ Հարաւային Օսեթիայի շուրջ ստեղծուած իրականութեանը: Հասկանալի է, որ Թիֆլիսի կողմից օգոստոսեան պատերազմի արդիւնքների նման ամրագրումը տեսականօրէն կարող է լինել միայն տեսողական մակարդակում, բայց ոչ վրացական հասարակութեան ու քաղաքական վերնախաւի (որոնք հազիւ թէ տեսանելի ապագայում կը հաշտուեն տեղի ունեցածի հետ) տրամադրութիւններում, սակայն անգամ դա այժմ հնարաւոր չէ: Բաւական է յիշել միայն Վրաստանի սկզբունքային դիրքորոշումը ՄԱԿ եւ ԵԱՀԿ առաքելութիւնների կարգավիճակի եւ տարածքային ամբողջականութեան մասին յիշատակումների շաղկապման հարցում, ինչն ի վերջոյ յանգեցրեց Ռուսաստանի **վետոյին** եւ այդ երկու կազմակերպութիւնների առաքելութիւնների գործունէութեան ընդհատմանը Աբխազիայում եւ Հարաւային Օսեթիայում:

Բայց այս ամէնը չի խանգարում Թիֆլիսին ու Մոսկուային կանոնաւորապէս հանդէս գալ յայտարարութիւններով, թէ նրանք բացառապէս «յանուն Հայաստանի» պատրաստ են վերականգնել Վերին Լարսի անցակէտը, «միայն թէ հակառակ կողմը պէտք է կառուցողականութիւն հանդէս բերի եւ զիջումների գնայ»: Ընդ որում՝ ե՛ւ վրացական, ե՛ւ ռուսական կողմերն օգտագործում են հայկական կողմի՝ այդ անցակէտը բացելու շահագրգռուածութիւնը Երեւանի հետ այլ խնդիրների շուրջ քաղաքական սակարկութիւնների համար՝ լաւ հասկանալով, որ նպատի ունենալով Վերին Լարսի աշխատանքի վերականգնման անհրատեսութիւնը՝ նրանք առանձնապէս ոչինչ չեն կորցնում այդ բանակցային ձեւաչափում: Ուստի, բացառուած չէ, որ Շ. Թորոսեանի հետ կապուած միջադէպը եւ Վերին Լարսի նիւթի հրատապացումը Թիֆլիսն օգտագործեց աւելի խստացնելու համար իր մօտեցումները ինչպէս Ջաւախքի, այնպէս էլ Վրաստանի տարածքով հայկական բեռների փոխադրման սակագների եւ երկկողմ յարաբերութիւնների մի շարք այլ հարցերում:

Միւս կողմից՝ հայկական կողմը նաեւ փորձեց իր նպատակներին ծառայեցնել Վրաստանի նախագահի յուլիսեան այցելութիւնը՝ հերթական անգամ ցուցադրելու համար արտաքին քաղաքական փոխլրացականութիւնը: Խօսքն, առաջին հերթին, Վրաստանի նախագահին հայկական շքանշանով պարգեւատրելու մասին է: Թէեւ իրադարձութիւնը զուտ արձանագրային էր եւ սովորական դիւանագիտական քայլ (Ս. Սարգսեանը նոյնպէս պարգեւատրուել է վրացական շքանշանով անցած տարուայ աշնանը Թիֆլիս կատարած այցելութեան ժամանակ), բայց այն լայն հակադարձ առաջացրեց յատկապէս Ռուսաստանում: Այնինչ, այդ ամէնի քաղաքական իմաստը, թերեւս, Մոսկուային ուղղուած «դժգոհութեան պատգամ» էր՝ ռուս-ազրպէյճանական շփումների աշխուժացման հերթական փուլի առնչութեամբ:

ԱՄՓՈՓՄԱՆ ՓՈԽԱՐԷՆ. ԿԱՆԽԱՏԵՍԵԼԻ ՍՊԱՍՈՒՄՆԵՐ

Հարկաւոր է ընդգծել, որ հայ-վրացական յարաբերութիւնների վերլուծութիւնը պէտք է ելնի ոչ միայն «Հնգօրեայ պատերազմին» յաջորդող ժամանակաշրջանի զարգացումներից: Անհրաժեշտ է հաշուի առնել նաեւ այն մշտական գործօնները, որոնք անդրադառնում են հայ-վրացական միջպետական յարաբերութիւնների վրայ. առաջին հերթին դրանք Ջաւախքի եւ Վրաստանի տարածքով անցնող ճանապարհների գործունէութեան հետ կապուած հարցերն են:

Ինչ վերաբերում է հայ-վրացական յարաբերութիւնների վրայ տարածաշրջանային **համաթեքսթի** ընդհանուր ազդեցութեանը, նշենք, առաջին հերթին, վրացական հասարակութիւնում հայ-թուրքական մերձեցման հեռանկարների (թէկուզեւ առայժմ բաւական աղօտ) բաւական յուզական ընկալումը 2009թ. ապրիլին այսպէս կոչուած «ճանապարհային քարտէսի» ստորագրումից յետոյ: Հայ-թուրքական մերձեցման արձագանգը Վրաստանում բաւական նեարդային էր ու յարձակողական. Թիֆլիսն սկսեց լրջօրէն երկիւղել այն բանից, որ կը կորցնի արտօնեալ դիրքերը տարածաշրջանային քաղաքականութիւնում եւ մենաշնորհային հաղորդակցային նշանակութիւնը Հայաստանի համար:

Միաժամանակ, ռուսական գործօնը նոյնպէս շարունակում է բացասական նստուածք թողնել հայ-վրացական յարաբերութիւնների զարգացման վրայ: ԱՊՀ կազմից 2009թ. օգոստոսին Վրաստանի դուրս գալը եւս այս կամ այն չափով կ'անդրադառնայ հայ-վրացական յարաբերութիւնների վրայ (թէկուզ տնտեսական եւ անգամ մարդասիրական հարցերում):

Այնուամենայնիւ, երկու երկրների միջեւ պատմականօրէն գոյութիւն ունեցող **մոտիւ-վիվենտիի** առկայութիւնը հայ-վրացական միջպետական յարաբերութիւնների զարգացման յոյս է ներշնչում՝ անկախ Թիֆլիսի եւ Երեւանի վրայ բացասաբար ազդող տարածաշրջանային **համաթեքսթից** եւ գոյութիւն ունեցող շարունակական քաղաքական հիմնախնդիրներից:

ՍԵՐԳԷՅ ՄԻՆԱՍԵԱՆ

«Նորավանք» հիմնադրամ

«ԼՐԱԳԻՐ»Ի ՀԱՐՑԱԶՐՈՅՑԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾՈՑ ՆԱԽԿԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐ ՎԱՐԴԱՆ ՕՍԿԱՆԵԱՆԻ ՀԵՏ

«ԼՐԱԳԻՐ».- Պարո՛ն Օսկանեան, Հայաստանի հասարակական-քաղաքական շրջանակների ուշադրութիւնն այժմ կարծես թէ սեւեռուած է հայ-թուրքական արձանագրութիւնների վաւերացման փուլին: Բայց արդեօ՞ք այդ ուշադրութիւնն այլեւս աւելորդ չէ, եւ արդեօ՞ք արդէն ինչ-որ բաներ կանխորոշուած չեն, եւ դրանց վրայ ուշադրութիւնն ընդամէնը նպաստում է այլ, առաւել կարեւոր խնդիրներն անուշադրութեան մատնելուն:

ՎԱՐԴԱՆ ՕՍԿԱՆԵԱՆ.- Այս արձանագրութիւնների ստորագրումից յետոյ, մնացածն ինձ համար արդէն **թեքնիք** խնդիր է, որի քննարկումն ինքնին գրեթէ իմաստազուրկ է: Ինձ համար դեռեւս անընդունելի, անհասկանալի եւ անբացատրելի է, թէ ինչպէս է անկախ Հայաստանի Հանրապետութիւնը, որը որպէս միջազգային իրաւունքի լիիրաւ ենթակայ պարտաւոր է պաշտպանել սեփական շահերը, առանց երկար մտածելու ստորագրում մի փաստաթղթի տակ, որն աներկբայօրէն հակասում է մեր ազգային շահերին: Իսկապէս, ինչպէս ձեր հարցում էք նշում, անհեթեթ է ստեղծուած իրավիճակը, երբ այսպիսի ակնյայտ անբնատուութիւնից յետոյ մենք դեռ ազգովի սպասում եւ քննարկում ենք, թէ ի՛նչ կ՛անի Թուրքիան, կը բացի սահմանը, թէ չի բացի: Գնդակն իրօք Թուրքիայի դաշտում է, բայց դրանով հպարտանալու առիթ չեմ տեսնում: Այսքան զիջումներից յետոյ գոնէ գնդակը մեր դաշտում պէտք է լիներ: Մենք մեր ողջ պաշարներն ու միջոցները վատնում ենք մեր հսկողութիւնից դուրս եկած այս գործընթացի վրայ, որի հետեւանքները չեզոքացնելու համար ապագայում յայտնի չէ, թէ որքան ուժ ու ժամանակ է պահանջուելու:

«Լ.».- Պարո՛ն Օսկանեան, ի վերջոյ, որտեղի՞ց կամ ինչի՞ց է սկսում երկրի արտաքին քաղաքականութիւնը: Կարո՞ղ է այն կտրուած լինել երկրի ներսում առկայ իրավիճակից, տնտեսական, քաղաքական, իրաւական, մշակութային հարթութեան վրայ չլուծուած բազմաթիւ հիմնարար խնդիրներից եւ այդ պայմաններում որակապէս տարբերուել այդ խնդիրների պատճառով առաջացած ներքին լարուած իրավիճակից:

Վ. Օ.- Գիտէք, ես վստահ եմ, որ եթէ իշխանութիւնները հայ-թուրքական այս գործընթացի մէջ դրուած ահռելի ժամանակի ու միջոցների մի մասը գոնէ ծախսէին ներքին խնդիրների լուծման վրայ, արդիւնքը նոյնիսկ իրենց կը զարմացներ: Հայաստանը փոքր երկիր է, եւ վստահեցնում եմ, մեր ժողովուրդը շնորհակալ ժողովուրդ է: Երկրի ներսում խնդիրները լուծելուն ուղղուած մի փոքր ջանքը շատ աւելի մեծ պտուղներ կը բերի, եւ ժողովուրդը դա կը գնահատի:

«Լ.».- Հայաստանում առկայ անորոշ եւ անհասկանալի իրավիճակը թերեւս լաւագոյն արտայայտութիւնը գտնում է տնտեսութեան մէջ: Այստեղ առկայ է մօտ 18 տոկոս անկում, սակայն աւելի մտահոգիչը թերեւս այն է, որ չկայ մօտաւոր կանխատեսելիութիւն, թէ ի՛նչ է լինելու յետոյ, ինչպիսի՛ տնտեսութիւն է վերականգնուելու ճգնաժամից յետոյ:

Վ. Օ.- Խնդիրն էլ հէնց դա է, որ թէ՛ իշխանութեան, թէ՛ հասարակութեան ուշադրութիւնը եւ ջանքերն այսօր ամբողջութեամբ կենտրոնացած են մէկ ուղղութեամբ: Աւելի՛ն. տնտեսական խնդիրների լուծումն էլ փնտռւում է հայ-թուրքական յարաբերութիւնների **համաթեքսթում**: Հայ-թուրքական սահմանի բացումը որպէս ընկերային, տնտեսական խնդիրների լուծում ներկայացնելով՝ փորձ է արւում այդ գործընթացի հանդէպ ժողովրդի գոնէ չեզոք վերաբերմունքը ստանալ: Մինչդեռ ժողովրդի աջակցութիւնը, ինչպէս նաեւ տնտեսական խնդիրների լուծումը պէտք է փնտռել այլ տեղ: Քանիերորդ եռամսեակն է տասնութ տոկոսի տնտեսական անկում ունենք: Նման ցուցանիշները չի կարելի բացատրել միայն միջազգային ճգնաժամով: Ճգնաժամն ամբողջ աշխարհում է, բայց Հայաստանը անկման կշռոյթներով առաջինն է ԱՊՀ-ում եւ առաջին տասնեակում է աշխարհում: Եւ թող ոեւէ մէկը չհամոզի մեզ, որ ճգնաժամից առաջ Հայաստանի մեկնարկային պայմանները բոլորից վատն էին: Ցանկացած հիւանդութեան պարագայում ամենակարեւոր բանը ժամանակին եւ ճիշդ բուժում նշանակելն է: Եթէ հիւանդութիւնն ամիսներ շարունակ անտեսւում է, կամ սխալ է բուժւում, պէտք չէ արդարանալ, թէ հիւանդի դիմադրողականութիւնն է ցածր: Ուրեմն խնդիրը ոչ միայն ճգնաժամն է, այլ՝ այդ ճգնաժամին կառավարութեան անհամարժէք արձագանգը: Գրեթէ ոչինչ չի արւում տնտեսութեան երկարաժամկէտ առողջացման համար, իսկ ճգնաժամին արձագանգը շատ թերի է: Խօսւում է, բայց ոչինչ չի արւում՝ ո՛չ տնտեսութեան բազմակողմնակիացման, ո՛չ մենաշնորհների վերացման, ո՛չ մանր ու միջին գործառնութեան խթանման, ոչ վարկային միջոցների արդիւնաւէտ օգտագործման ուղղութեամբ: Մեր ունեցած սուղ միջոցներն ուղղուած են ոչ թէ պահանջարկի, այլ առաջարկի խթանմանը: Մինչդեռ այս պայմաններում տնտեսութիւնը խթանելու միակ ճանապարհը պահանջարկը խթանելն է, այսինքն առաջին հերթին սպառումը, ոչ թէ արտադրանքը խթանելն է:

Բացի այդ, այստեղ նաեւ քաղաքական պատասխանատուութեան խնդիր կայ: Լաւ կը լիներ, որ կառավարութիւնը պիտճէի նոր նախագիծ ներկայացնելուց առաջ, գրաւոր բացատրութիւն ներկայացներ խորհրդարանին, թէ նախորդ տարուայ պիւտճէի ցուցանիշներից որեւէ մէկը ինչո՞ւ չի համապատասխանում իրականութեանը: Այլապէս ամէն տարի կարելի է ներկայացնել ինչ-որ պիւտճէ, որը բացարձակապէս չի առնչւում իրականութեանը, եւ դրա համար որեւէ պատասխանատուութիւն չստանձնել:

«Լ.».- Այդուհանդերձ, իշխանութիւնը տնտեսական շատ հիմնարար խնդիրների լուծումը տեսնում է, յամենայն դէպս յայտարարում է այդպէս, որ տեսնում է հէնց հայ-թուրքական յարաբերութեան կարգաւորման եւ սահմանի բացման մէջ: Օրինակ, յայտարարւում է, որ դա կը նպաստի Հայաստանում ձեւաւորուած մենաշնորհային տնտեսական համակարգի վերացմանը: Արդեօք իրատեսակա՞ն էք համարում հայ-թուրքական սահմանի բացման այդ «հրաշագործ» ազդեցութիւնը Հայաստանի տնտեսութեան վրայ:

Վ. Օ.- Ինձ համար անհասկանալի տրամաբանութիւն է: Մենաշնորհների խնդրի լուծումը սահմանների քանակով եւ երկայնքով չի որոշւում: Այլապէս դժուար է բացատրել, թէ ինչո՛ւ Վրաստանի հետ բաց սահմանով ներմուծուող ապրանքատեսակների մի զգալի մասը մենաշնորհային է: Ի՛նչ է, դրա մեղաւորը Վրաստա՞նն է: Մենաշնորհները ձեւաւորւում են Հայաստանի ներսում մաքսազերծման եւ ընդհանրապէս բազմաթիւ այլ համակարգային, օրէնքի եւ արդարութեան հետ կապուած խնդիրների պատճառով: Մենաշնորհների վերացումը կախուած է իշխանութեան քաղաքական կամքից, իշխանութիւն-գործառնութիւն սերտաճման բացառումից, օրէնքի հաւասար կիրառումից:

«Լ.».- Ձեր կարծիքով, ի վերջոյ որտե՞ղ է Հայաստանի համար այնպիսի հիմնարար խնդիրների լուծման բանալին, ինչպիսին օրինակ գործառնութեան եւ իշխանութեան սերտաճումը, օլիկոփոլ եւ մոնոփոլ տնտեսական համակարգի առկայութիւնը: Ի՞նչ գործնական լուծումներ են անհրաժեշտ դրանք յաղթահարելու համար:

Վ. Օ.- Սրանք քաղաքական խնդիրներ են եւ լուծումները պէտք է փնտռել քաղաքական դաշտում: Այսօր առաջին խնդիրը հակակշիռների **մեքանիզմի** բացակայութիւնն է, երբ իշխանութիւնն անում է այն, ինչ ուզում է, ճիշդ կամ սխալ, իսկ հասարակութիւնը, ընդդիմութիւնը, շարքային քաղաքացիները գործընթացներին մասնակցելու եւ դրանց վրայ ազդելու **մեքանիզմ** չունեն: Ժողովուրդն այսօր իր երկրի տէրը չէ: Իշխանութեան մենաշնորհը միշտ չէ, որ լաւագոյն տարբերակն է, հէնց իշխանութեան համար: Մի առիթով ասել եմ, եթէ իշխանութիւնը համարձակութիւն ունենար արտաքին խնդիրներում երկրի անվտանգութեան հաշուին նախաձեռնող լինելու փոխարէն՝ նախաձեռնող լինել երկրի ներսում, թէկուզ սեփական իշխանութեան հաշուին, դրա արդիւնքներն աւելի դրական կը լինէին թէ՛ երկրի եւ թէ՛ նոյնիսկ հէնց իշխանութեան համար: Ես դրանում համոզուել եմ նախորդ տարիներին: Մեր ողջ ներուժը արտաքին խնդիրների լուծմանն ուղղելը եւ ներքին խնդիրներն անտեսելը որեւէ շօշափելի արդիւնքի չի յանգեցնում: Այս աւելի քան 1.5 տարուայ ընթացքում կարելի էր իրական բարեփոխումներ իրականացնել թէ՛ մարդու իրաւունքների, թէ՛ խօսքի ազատութեան, թէ՛ ի վերջոյ տնտեսական ազատութիւնների ուղղութեամբ: Սրանք բաց թողնուած հնարաւորութիւններն էին, որոնք օգտագործելու դէպքում թէ՛ երկիրը, թէ՛ իշխանութիւնն անկասկած կ՛ունենային թէ՛ քաղաքական, թէ՛ տնտեսական շահեր: Մինչդեռ այդ հնարաւորութիւնները չեն օգտագործւում մինչ օրս: Ես օրինակ չեմ հասկանում, ինչո՞ւ համաներումից յետոյ էլ այսօր ճաղերի յետեւում են ընդդիմադիր մի քանի գործիչներ: Ի՞նչն է խանգարում բացել հեռուստաեթերը, ի՞նչն է խանգարում ներքին այլ խնդիրների լուծմանը, որն ընդամէնը կամք եւ համարձակութիւն է պահանջում, բայց ինչն ի վերջոյ աւելի մեծ արդիւնք է տալու:

«Լ.».- Ըստ ձեզ, Հայաստանի քաղաքական դաշտի համար ո՞ր խնդիրներն են աւելի զօրաշարժային ներուժ պարունակում՝ արտաքին, ազգային հարցե՞րը, թէ՞ ժողովրդավարական, իրաւական պետութեան կառուցման խնդիրները: Արդեօք ճի՞շդ է այդ առումով կատարել ազգային կամ «ոչ ազգային» հարցերի բաժանում: Արդեօք ներքին կեանքում առկայ ժողովրդավարական եւ իրաւական բարեփոխումների խնդիրները, արդար կառավարման խնդիրները ազգային առաջնահերթութիւն չե՞ն կամ պէտք չէ՞ համարուեն:

Վ. Օ.- Տարանջատումը իսկապէս տեղին չէ: Ազգային խնդիրները մէկ ամբողջութիւն են: Եթէ մրցակցութեան խնդիր դրուի, թէ ում կը յաջողուի զօրաշարժ ապահովել՝ այն ուժի՞ն, որը շեշտը կը դնի միայն ներքին խնդիրների վրայ, թէ՞ այն ուժին, որը շեշտը կը դնի միայն արտաքին խնդիրների վրայ, ապա զօրաշարժ պարզապէս չի լինի: Մէկը միւսին այնքան փոխկապակցուած է, որ տարանջատումը նպաստում է թէ մէկ, թէ միւս ոլորտում կիսատ լուծումներին: Հնարաւոր չէ որոշել զօրաշարժ իրականացնել արտաքին քաղաքականութեան շուրջ, հանրութեան ուշադրութիւնը սեւեռել այդ հարցի վրայ, յետոյ փորձել ազդել կառավարութեան վրայ, երբ չկայ խօսքի ազատութիւն, երբ խորհրդարանը ներկայացուցչական չէ, երբ արդարադատութեան համակարգը չի գործում:

«Լ.».- Այդ դէպքում, ո՞րն է ներկայում Հայաստանի հասարակութեան, շարքային քաղաքացու համար մէկ խնդիրը, համար մէկ մարտահրաւէրը, որին անհրաժեշտ է դիմագրաւել, եւ քաղաքական համակարգի դերակատարներից ո՛վ ի՞նչ դեր պէտք է ստանձնի քաղաքացու շահը սպասարկելու հարցում:

Վ. Օ.- Գիտէք, նուաստացուցիչ է, երբ մենք ասում ենք, որ հասարակութիւնն անտարբեր է եւ միայն օրւայ հացի խնդրով է մտահոգուած: Բոլոր քաղաքացիների շահը, անկախ քաղաքական նախասիրութիւններից, այսօր մէկն է՝ ապրել ազատ հասարակութիւնում, ունենալ արդար ընտրութիւններով իշխանութիւն ձեւաւորելու հնարաւորութիւն, ի վերջոյ ապրել բարգաւաճ երկրում, որի իշխանութիւնը յոյսը դնում է սեփական երկրի, սեփական հասարակութեան միջոցների ճիշդ կառավարման եւ ոչ թէ այլ երկրների բարեգթութեան վրայ: Մարդիկ անտարբեր չեն: Ինչպէս կարող են նրանք անտարբեր լինել, երբ ամէն որոշում ազդում է նրանց եւ նրանց երեխաների կեանքի վրայ: Իշխանութիւնը ժողովրդից խլել է իրենց կեանքի վրայ ազդող գործընթացների հանդէպ իրենց հետաքրքրութիւնն արտայայտելու, դրանց մասնակցելու եւ դրանց վրայ ազդելու բոլոր լծակները: Որպէս արդիւնք, նրանք իրենց անզօր են զգում: Խնդիրն այսօր ուժերի ներածին չափով այդ լծակներից իւրաքանչիւրի համար պայքարելն է, լինի դա խօսքի ազատութիւնը, արդարադատութիւնը, քաղաքացիական ամէն տեսակի ազատութիւնները եւ վերջապէս արդար ընտրութիւնները:

ԱՆԲԱՐՈՅՈՒԹԻՒՆԸ ՍԱՀՄԱՆ ՉՈՒՆԻ

Վերջերս «Հայկազեան» համալսարանի եւ Միջին Արեւելքի Հայ դատի գրասենեակին կողմէ կազմակերպուած խորհրդաժողովին ներկայ գտնուելով՝ առիթ ունեցայ հարց տալու խորհրդաժողովին մասնակցող միջազգային օրէնքներու մասնագետներու, թէ ի՞նչ միջոցներով կրնամ վերադրել, թէ ի՞նչ միջոցներով կրնամ վերատիրանալ մեծ հօրս սեփականութիւնը եղող տան եւ կալուածներուն, որոնք Թուրքիոյ մէջ կը գտնուին: Աւելի՛ն. կրնա՞մ միջազգային օրէնքներու արդարութեան պարտադրող յօդուածներուն համաձայն, բնակիլ իմ մեծ հօրս տան մէջ:

Մասնագէտներուն պատասխանը հետաքրքրական էր. **«Օրէնքներու տրամադրութեանց համաձայն, այո՛, կրնաս: Սակայն այդքան դիւրին չէ: Թրքական պետութիւնը կրնայ չարտօնել մուտքդ Թուրքիա, հոն երթալու պարագային տեղացիները կրնան նեղութիւն տալ քեզի, կրնան սպառնալ եւ քեզ վռնտել: Ապահովութիւնդ ալ երաշխաւորուած չէ..»:**

Ճիշդ այդպէս. **միջազգային օրէնքներու տրամադրութիւնը գործադրելը ձգուած է երկիրներու քմահաճոյքին,** անոնք պարզապէս կրնան չգործադրել օրէնքը...

Ուրեմն ի՞նչ օրէնքներու եւ արդարութեան մասին կը խօսին միջազգային օրէնսգէտները:

Մասնագէտ մը նաեւ կարծիք յայտնեց, թէ **քանի որ ամբաստանուողներն ու ամբաստանեալները մահացած են այժմ, միջազգային օրէնքներու համաձայն, կարելի չէ իրաւունք հետապնդել...**

Ի՛նչ գեղեցիկ օրէնք՝ անիրաւութիւնը հաստատող:

Սկսայ մտածել. **արդեօք այս օրէնքները որեւէ արժէք ունի՞ն մարդկութեան համար:**

Նոյն ապրումը ունեցայ, երբ հոկտեմբեր 10-ին հեռատեսիլէն դիտեցի Ցիւրիխի մէջ հայ-թրքական արձանագրութիւններու պաշտօնական ստորագրութիւնը: Պահ մը մոռնանք զոյգ երկիրներու արտաքին գործոց նախարարներուն ստորագրելու արարողութիւնը եւ կեդրոնանանք, թէ որո՞նք հովանաւորեցին այս ստորագրութիւնը: Անոնք, որոնք կանգնած էին ստորագրող նախարարներու ետին եւ ժպտուն երեսներով կը հետեւէին արարողութեան:

Զուիցերիոյ արտաքին գործոց նախարարուհին, միջնորդող երկիրը, որ ոչ միայն ճանչցած է Հայոց ցեղասպանութիւնը, այլեւ օրէնք հաստատած է քրէական պատիժ սահմանելու բոլոր անոնց, որոնք կը համարձակին հերքել Հայոց ցեղասպանութիւնը:

Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարարը, որուն երկիրն ալ ճանչցած է Հայոց ցեղասպանութիւնը եւ օրէնքի ուժով պատիժ սահմանած է զայն հերքողներուն:

Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարը, որուն Տուման ճանչցած է Հայոց ցեղասպանութիւնը՝ արդարութիւն պահանջելով հայ ժողովուրդին:

Եւրոպական խորհուրդի արտաքին յարաբերութեանց պատասխանատուն, այն խորհուրդին, որ ոչ միայն ճանչցած է Հայոց ցեղասպանութիւնը, այլեւ Թուրքիոյ անդամակցութեան համար պայման կը դնէր Ցեղասպանութեան ճանաչումը Թուրքիոյ կողմէ...

Ամերիկայի արտաքին գործոց նախարարուհին, որուն Քոնկրեսին մէջ մնայուն կերպով բանաձեւեր իրար կը յաջորդեն 1915-ի աղէտը որպէս ցեղասպանութիւն ընդունելու համար, չմոռնալով, որ այդ երկրի նախագահը ճշդած էր հայոց պետութեան սահմանները...

Այսպէս ուրեմն. **բոլոր հովանաւորներն ալ ճանչցած են Հայոց ցեղասպանութիւնը եւ փոխանակ պարտադրեն Թուրքիոյ, որ ճանչնայ Ցեղասպանութեան փաստը, կը պարտադրեն Հայաստանի պետութեան մոռնալ անցեալը:** Աւելի՛ն. յանձնախումբ յառաջացնել պատմական հարցերու քննութեան համար...

Ամո՛թ է, ամո՛թ. **այսքան երկդիմութիւն անբարոյութիւն է:**

Չէ՞ք ամչնար ձեր ժողովրդավար եւ արդար երկիրներու հռչակին համար: Դուք կը նկատուիք 21-րդ դարու պետութիւններուն ամենէն ժողովրդավարները եւ կը յաւակնիք միշտ արդարութեան կողքին ըլլալ...

Ինչպէ՞ս կրնաք ընդունիլ, որ ցեղասպանութեան ենթարկուած հայ ժողովուրդն կարելի է պահանջել «մոռնալ իր հողերը, մոռնալ իր կորուստները, մոռնալ իր անցեալը...

Ժպտուն երեսներով հետեւեցաք, թէ ինչպէ՛ս Հայաստանը պիտի հրաժարի իր հայրենիքէն, Ցեղասպանութեան հատուցումներէն, պատմութենէն: Եւ այս բոլորը՝ բարի դրացնութիւն ստեղծելու քողին տակ...

Կը կարծէի, թէ անբարոյութիւնն ալ սահման ունի. սխալած եմ. ձերը անսահման է:

ԵՍԱՅԻ ՀԱՒԱԹԵԱՆ

ՇՆՈՐՀԱՒՈՐ, ԲԱՅՑ...

Մարդ բախտ ունենալու է, նախագահ Օպամային պէս... նախ իր ընտրութիւնը, ինքնին, մեծ բախտաւորութիւն էր թէ իրեն եւ թէ իր ցեղակիցներուն համար: Ասկէ քանի մը տասնամեակ առաջ ճաշարան մը մտնելը եւ թէկուզ փիցցա մը նստելով կարենալ ճաշակելը մեծ հերոսութիւն պիտի ըլլար իրեն համար: Հիմա, ահաւասիկ, այս գերպետութեան նախագահն է... Այդ օրերուն այսպիսի բան երեւակայող մը ցնորամիտ պիտի համարուէր...

Երկրորդ մեծ բախտաւորութիւնը քանի մը շաբաթ առաջ ծանուցուեցաւ, երբ բախտը կրկին անգամ բախեց Սպիտակ տան դուռը: Սա, ձեւով մը, առանց վիճակահանութեան տոմսակ գնելու, մեծ պարգեւը շահելու համազօր բան էր... Այո, մարդը, դեռ առաջին մոմը չմարած Հաւկթածեւ գրասենեակին մէջ, ահաւասիկ «բեռնաւորուեցաւ» Նոպէլեան խաղաղութեան մրցանակով...

Շնորհաւոր ըլլայ ըսելը քիչ է թերեւս, բայց եւ այնպէս մարդ չի կրնար հարց տալ, թէ ինչո՞ւ... Այո, բախտ ըսածդ խուլ եւ կոյր է, կ'երեւի: Այլապէս ինչո՞ւ այսքան կանուխ պիտի հնչեցնէր Սպիտակ տան դրան զանգը... Մարդը հազիւ ինքզինք տեղաւորած նախագահական աթոռին կամ գահին վրայ կը ստանայ այսքան մեծ պարգեւ մը: Անշուշտ այդ մեծ պարգեւը իր նախանախագահական օրերուն ունեցած գործունէութեանց համար չէ շնորհուած իրեն: Այդ օրերուն մի միայն խոստում բաշխելու հեւքին մէջն էր: Մենք մեզի բաժին հասած խոստումին համը առինք անշուշտ: Խակ ու անհամ բան էր: Խաղաղութեան համար ալ մասնաւոր բան մը ընելու ժամանակ չունէր այն օրերուն...

Նախագահութեան հասնելէն ետք, եթէ օրական 24-ի վրայ 24 ժամ վազէր խաղաղութեան աղաւնիին ետեւէն, չէր կրնար բռնել զայն:

Նոպէլեան մրցանակներ բաշխող յանձնախումբը, երկրին թագաւորին իսկ գլխաւորութեան տակ, ըստ երեւոյթին, այնքան ալ անաչառ չէ... Ասորաւոր **խաթրին** նայելով կը կատարէ բաշխումները... Մեր ազգի զաւակներէն մէկը այդ աչառութեան զոհ գնաց, երբ իր մեծ գիտին համար շնորհուելիք պարգեւը գնաց այդ մեքենաճ, էմ. Ար. Այ., քիչ մը բարելաւողներուն: Այդ ինքնին յանձնախումբին սկզբունքներուն դէմ էր...

Հիմա Իրաքի մէջ օրական հարիւրաւոր զոհ կ'երթայ անձնասպանական գործողութեանց: Այդ իրողութիւնը բան չ'ըսե՞ր Նոպէլի ասպետներուն...

Իրաքի կողքին, Պաղեստինի, Աֆղանիստանի, Քոնկոյի մէջ ո՞ւր խաղաղութիւն հաստատեր է մեր համակրելի աշխարհակալ նախագահը, որ կը ստիպուի ստանալ խաղաղութեան մրցանակը...

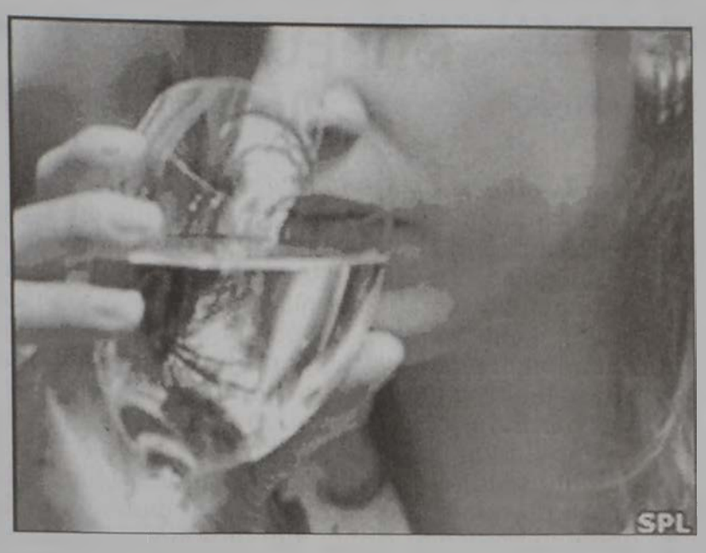
Ամէն պարագայի, «Շնորհաւոր ըլլայ» ըսենք, որ յանկարծ չկարծուի, թէ աչք ունիմ իր «վաստակած» մրցանակին վրայ...

Վերջին պահուն, Նոպէլի որոշումին վրայ պաղ ջուր թափելու արարքին մասին ինչ ըսելիք կայ: Արդարեւ, Հասան անունով հոգեբուժ սպան իսկական ջարդ կազմակերպած էր իր իսկ գինակիցներուն դէմ: Աւելի քան 12 զոհ եւ 30 վիրաւոր կրցեր էր «հնձել»: Եթէ արարքին խորքը հասնիլ ուզենք, ապա պիտի հաստատենք, որ ան հետեւանքն է նախագահ Պուշ կրտսերին սկսած եւ նախագահ Օ. Հիւսէյն Պարաքի շարունակած խաղաղասիրական նկրտումներուն...

Հասան Հիւսէյն այս երկեակին առնչութիւնը ինչպէ՛ս բացատրել... Հասան շա՛տ իւրայատո՛ւկ շնորհաւորանք ուղղած եղաւ Հիւսէյնին...

ՉԻՒՆԱԿԱՆ

ՃԵՐՄԱԿ ԳԻՆԻՆ ՇԱՏ ԱՒԵԼԻ ԿԸ ՎՆԱՍԷ ԱԿՌԱՆԵՐՈՒՆ, ՔԱՆ՝ ԿԱՐՄԻՐ ԳԻՆԻՆ

Հոկտեմբերի կէսերուն բրիտանացի ու գերմանացի խումբ մը մասնագէտներ յայտնած են, որ յաճախակիօրէն ճերմակ գինի խմող մարդոց ակռաները շատ աւելի հակամէտ են վնասուելու, քան՝ կարմիր գինի խմող մարդոց ակռաները:

Մասնագէտները բացատրած են, որ ճերմակ գինիին պարունակած ալքոլին տարողութիւնը եւ կամ անոր պատրաստութեան համար օգտագործուած խաղողին տեսակը չեն, որ կը մաշեցնեն ակռաներուն կիտուածը, այլ՝ անոր պարունակած թթուին բարձր տարողութիւնը, որ շատ աւելի է կարմիր գինիի պարունակած թթուին տարողութենէն:

Երբ մասնագէտները ատամնաբուժներէ ձեռք ձգուած չափահաս մարդոց ակռաները մէկ օր թաթխուած պահած են ճերմակ գինիին մէջ, նկատած են, թէ ուշագրաւ կերպով նուազած է անոնց ակռաներուն պարունակած քալսիումին, ինչպէս հանքային այլ նիւթի մը՝ լուսածինին տարողութիւնները: Այսուհանդերձ, ճերմակ գինիին պարունակած մեծ տարողութեամբ թթուն ազդած է այդ հանքային նիւթերուն վրայ եւ, այդպիսով, պատճառ դարձած է ակռաներուն կիտուածին մաշելուն:

Մասնագէտները գտած են նաեւ, որ երբ մարդիկ ճերմակ գինի խմած ատեն պանիր սպառած են, ապա անիկա որոշ չափով չէզոքացուցած է ակռաներուն վրայ գինիին պարունակած թթուին ունեցած ազդեցութիւնը, քանի որ որեւէ տեսակի պանիր մեծ տարողութեամբ քալսիում կը պարունակէ, ինչ որ կը նպաստէ ակռային պարունակած քալսիումին տարողութեան պահպանման:

ԹՈՒԹԻՆ ՈՒՆԵՑԱԾ ԱԶԴԵՑՈՒԹԻՒՆԸ

Բրիտանացի ատամնաբուժ փրոֆ. Տամիըն Ուոլմսլէյ ըսած է, որ երբ մարդիկ ճերմակ գինի խմած ատեն որեւէ տեսակի ուտելիք կը սպառեն. այս վերջինը ծամելու համար արտադրուած թուքը որոշ չափով կը չէզոքացնէ գինիին թթուութիւնը եւ, այդպիսով. կը հակակշռէ ակռաները մաշեցնելու անոր ունեցած կարողութիւնը: Հետեւաբար մասնագէտ Ուոլմսլէյ յանձնարարած է, որ մարդիկ ճերմակ գինիին հետ անպայմանօրէն ուտելիք սպառեն:

Միւս կողմէ, սակայն, ան զգուշացուցած է ճերմակ գինիին հետ պտուղ սպառելէ եւ կամ պտուղի հիւթ խմելէ, քանի որ պտուղները ընդհանրապէս մեծ տարողութեամբ թթու կը պարունակեն եւ, հետեւաբար- անոնք շատ աւելի կը զօրացնեն ակռաներուն կիտուածը մաշեցնելու գործընթացին վրայ ճերմակ գինիին ունեցած ազդեցութիւնը:

Մասնագէտները նշած են, որ ճերմակ գինի խմելէն ետք ակռաները խոզանակելը գինիին թթուին ազդեցութենէն այնքան ալ զերծ չի պահեր զանոնք, քանի որ տարիներու ընթացքին թթուին հետ յաճախակիօրէն ակռաներուն ունեցած շփումը անպայմանօրէն կ'ունենայ իր ազդեցութիւնը:

Անոնք աւելցուցած են նաեւ, որ ճերմակ գինի խմելէն անմիջապէս ետք ակռաները խոզանակելը ա՛լ աւելի կը վնասէ ակռաներուն, քանի որ թուքին բաղկացուցիչները առիթ չեն ունենար այդքան կարճ ժամանակամիջոցի մէջ ակռաներուն կիտուածը պատած թթուն մաքրելու եւ, հետեւաբար, ակռաները խոզանակած ատեն անոնց կիտուածը շատ աւելի հակամէտ կը դառնայ վնասուելու: Այսուհանդերձ, մասնագէտները յանձնարարած են ակռաները խոզանակել ճերմակ գինի խմելէն գոնէ կէս ժամ ետք. որպէսզի լորձունքի գեղձերուն արտադրած թուքը կարենայ որոշ չափով չէզոքացնել ակռաներուն կիտուածը պատող թթուն եւ. այդպիսով, նուազագոյն տարողութեամբ վնասուին ակռաները:

ԼԵԶՈՒԻՆ ՎՐԱՅ ԵՂՈՂ ՁԱՐԴԱԳԱՄԵՐԸ ԿՐՆԱՆ ԹԱՐԱԽԱԿՈՅՏԵՐ ՅԱՌԱՋԱՑՆԵԼ ՈՒՂԵՂԻՆ ՄԷՋ

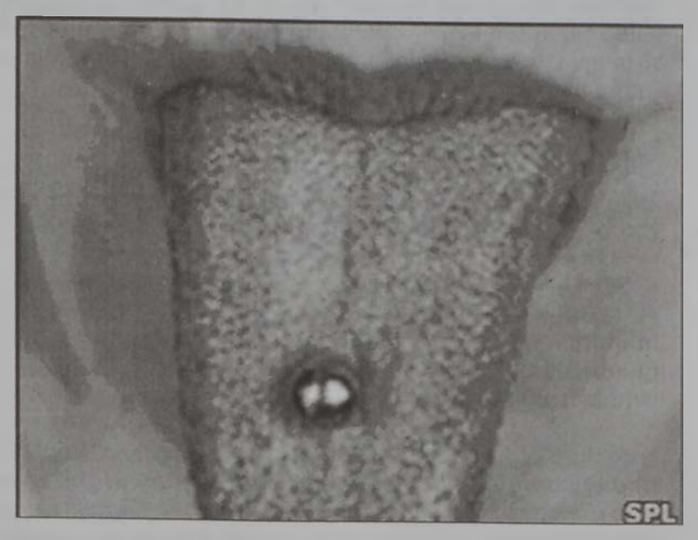
Ծանօթ է արդէն, որ աշխարհի տարածքին ապրող տարբեր ժողովուրդներ իրենց կրօնական եւ մշակութային աւանդութիւններուն հետեւելով՝ իրենց մարմնին տարբեր բաժինները զարդագամերով կը զարդարեն: Մեծ է թիւը նաեւ այն մարդոց, որոնք կը սիրեն զարդագամեր տեղադրել իրենց մարմնին տարբեր բաժիններուն վրայ:

Սակայն հոկտեմբերի սկիզբը Բրիտանիոյ մէջ կատարուած ուսումնասիրութիւններէն մէկը ցոյց տուած է, որ լեզուին վրայ տեղադրուած զարդագամերը կրնան թարախակոյտեր յառաջացնել ուղեղին մէջ, որոնք յաճախ մահացու կ'ըլլան:

Լեզուին վրայ իշխող զարդագամերը ընդհանրապէս բերանի բորբոքում կը յառաջացնեն, ինչպէս նաեւ շարունակ ակռաներուն զարնուելով՝ կը ճեղքեն եւ կամ կը կտրտեն զանոնք: Սակայն կարգ մը մարդոց բերնին մէջ յառաջացած բորբոքումին տարողութիւնը այնքա՛ն մեծ եղած է, որ անիկա արեան մէջ անցնելով հասած է ուղեղին եւ թարախակոյտեր յառաջացուցած է անոր մէջ: Նշեալ մարդոց պարագային, բորբոքումը հակակշռող տարբեր դեղամիջոցները որեւէ օգտակարութիւն չեն ունեցած այդ թարախակոյտերը չէզոքացնելու գործընթացին մէջ:

Թէեւ մարմնին տարբեր բաժիններուն վրայ տեղադրուած զարդագամերը եւս կրնան բորբոքում յառաջացնել, սակայն անիկա զարդագամին շուրջ եղող բաժինին մէջ կը մնայ եւ չի տարածուիր, ինչպէս նաեւ ժամանակի ընթացքին եւ կարգ մը դեղամիջոցներու օգնութեամբ հետզհետէ կը մեղմանայ անոր տարողութիւնը: Նաեւ նշեալ բաժիններուն վրայ եղող զարդագամերէն յառաջացած բորբոքումները ցարդ որեւէ վտանգ չեն սպառնացած ուղեղին:

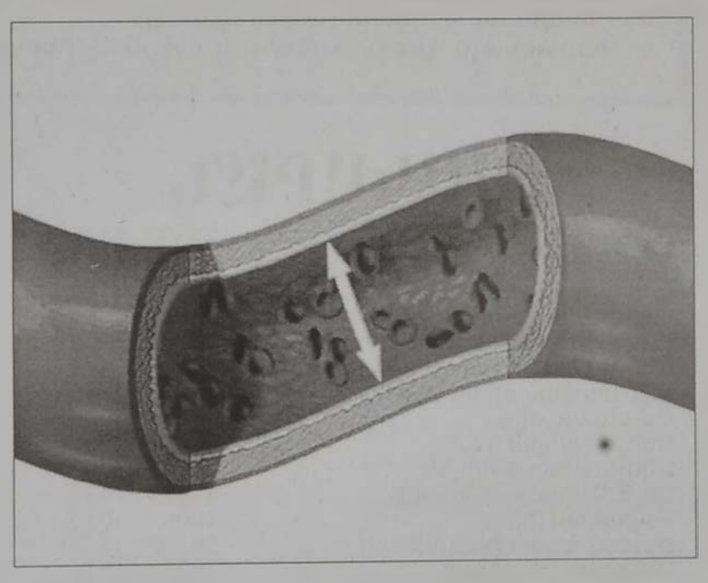
Բրիտանացի մասնագէտ փրոֆ. Տամիըն Ուոլմսլէյ ըսած է, որ բերնին տարբեր մասերուն մէջ զարդագամերուն տեղադրումը կը յառաջացնէ բազմաթիւ բարդութիւններ, ինչպէս, օրինակ, ցաւ, լինտերուն, շրթներուն ու լեզուին վրայ մնայուն կերպով յայտնուող ուռեցքներ, ինչպէս նաեւ՝ ճեղքուած ու կտրտուած ակռաներ: Փրոֆ. Ուոլմսլէյ նշած է նաեւ, որ բերնին մէջ զարդագամեր կրող մարդոց լինտերը յաճախ բաւարար տարողութեամբ չեն ծածկեր ակռաները, ինչպէս նաեւ նշեալ մարդիկը բերնին մէջ կ'ունենան շարունակ արիւնող ու դանդաղօրէն սպիացող վէրքեր: Անշուշտ նշեալ բարդութիւններէն ամէնէն վտանգաւորը կը հանդիսանայ ուղեղին մէջ թարախակոյտերու յառաջացումը:

Հետեւաբար, մասնագէտները յանձնարարած են, որ մարդիկ իրենց բերնին մէջ զարդագամեր չկրեն, նկատի ունենալով, որ այս վերջինները կրնան լուրջ հետեւանքներ ունենալ անոնց առողջութեան վրայ:

Միւս կողմէ, սակայն, մարմնի տարբեր բաժիններուն վրայ զարդագամեր տեղադրելու աշխատանքով զբաղող մարդիկ ըսած են, թէ այնքան ատեն, որ նշեալ աշխատանքը տեղի կ'ունենայ առողջապահական մաքուր միջավայրի մէջ, ինչպէս նաեւ իրենց մարմնին վրայ զարդագամեր կրող մարդիկը լաւապէս կը հետեւին իրենց տրուած ցուցմունքներուն, ապա գարդագամերուն տեղադրումը բարդութիւններ չի յառաջացներ անոնց մօտ եւ որեւէ ձեւով վտանգ չի սպառնար անոնց առողջութեան:

ՅԱՏՈՒԿ ՀԱԿԱՄԱՐՄԻՆ ՄԸ ԿՐՆԱՅ ՀԱԿԱԿՇՌՈՒԻԼ ՅԱՃԱԽ ԲԱՒԱԿԱՆ ՎՏԱՆԳԱՒՈՐ ՎԻՃԱԿ ՍՏԵՂԾՈՂ ՆԵՐՔԻՆ ԱՐԻՒՆԱՀՈՍՈՒԹԻՒՆԸ

Հոկտեմբերի վերջաւորութեան ամերիկացի մասնագէտներ գտած են յատուկ տեսակի հակամարմին մը, որ կրնայ նուազեցնել ինքնաշարժի արկածներէ եւ կամ փամփուշտներէ ստացուած վէրքերէն յառաջացած ներքին արիւնահոսութեան տարողութիւնը:

Մասնագէտները յայտնած են, որ արեան մէջ բարձր տարողութիւններով յայտնուած **հիսթոն** կոչուած բնասպիտը ուշագրաւ դերակատարութիւն ունի ներքին արիւնահոսութեան յառաջացման մէջ: Այսուհանդերձ, անոնց յայտնաբերած հակամարմինը կրնայ հակակշիռի տակ պահել **հիսթոնին** բարձր տարողութիւնները:

Մասնագէտները իրենց ուսումնասիրութիւնները կատարած են մուկերու վրայ եւ գտած են, որ վարակիչ հիւանդութենէ մը տառապող մուկերուն արեան մէջ արտասովոր կերպով բարձր եղած է **հիսթոնին** տարողութիւնը: Նոյն պատկերը պարզուած է նաեւ մարդկային մարմնին մէջ:

Հիսթոնը սովորաբար կը գտնուի տարբեր բջիջներու կորիզին պարունակած ծինային կերտուածքներուն շուրջ եւ կը նպաստէ այս վերջիններուն կանոնաւոր կերպով ոլորուելուն: Սակայն, երբ տարբեր հիւանդութիւններու եւ կամ վէրքերու պատճառով կը վնասուին բջիջները, ապա **հիսթոնը** կորիզէն դուրս գալով՝ կ'անցնի արեան մէջ եւ կը սկսի վնասել արեան երակներուն պատերուն եւ, այդպիսով, ներքին արիւնահոսութիւն կը յառաջացնէ: Այսուհանդերձ, արեան պարունակած հեղուկը կը կուտակուի հիւսկէններուն մէջ՝ բաւական բարդ կացութիւն յառաջացնելով մարդկային մարմնին մէջ:

ՄՈՒԿԵՐՈՒ ՅԱՏՈՒԿ ՀԱԿԱՄԱՐՄԻՆՆԵՐ

Վերոնշեալ ուսումնասիրութիւնները գլխաւորող ամերիկացի մասնագէտ տոքթ. Չարլզ Էսմոն ըսած է, որ երբ այդ յատուկ հակամարմինները ներարկուած են վարակիչ հիւանդութենէ մը տառապող մուկերուն մարմնին մէջ, անոնք կասեցուցած են **հիսթոնին** արեան երակներուն պատերը վնասելու գործընթացը՝ այդպիսով առաջքը առնելով ներքին արիւնահոսութեան վտանգին:

Տոքթ. Էսմոն ու անոր ընկերակցող մասնագէտներու խմբակը հետամուտ են նմանօրինակ փորձարկումներ կատարելու նաեւ մարդոց վրայ: Անոնց համաձայն, այդ յատուկ հակամարմինները պիտի ազդեն նաեւ մարդկային մարմնին պատկանող **հիսթոնին** վրայ, նկատի ունենալով, որ հիսթոնին կերտուածքը նոյնը եղած է բոլոր ստնաւորներուն մօտ:

Նշեալ հակամարմինները նախապէս յայտնաբերուած են մարմնի բնական պաշտպանութեան համակարգին վնասող հիւանդութենէ մը տառապող մուկերուն մարմնին մէջ: Օրին մասնագէտները նկատած են, որ այդ հակամարմիններուն արտադրուած են բջիջներուն կորիզին պարունակած բնասպիտները արտադրեմ, սակայն անոնք չեն կրցած հասկնալ այդ հակամարմիններուն արտադրուելուն պատճառը:

www.homenetmenlebanon.org

ՃՆՇՈՒԱԾՈՒԹԻՒՆԸ ՄԵՂՄԱՑՆՈՂ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐԸ ԱՆՄԻՋԱՊԷՍ Կ'ԱԶԴԵՆ ՀԻՒԱՆԴՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ

Վերջերս բրիտանացի խումբ մը հետազօտողներ յայտնած են, որ ճնշուածութիւնը մեղմացնող դեղահատերը անմիջապէս կ'ազդեն հիւանդներուն վրայ՝ նոյնիսկ նախքան այս վերջիններուն որեւէ փոփոխութիւն նկատելը իրենց վիճակին մէջ:

Նշեալ յայտնաբերումը որոշ չափով կը հակասէ գոյութիւն ունեցող այն կարծիքին, որ նմանօրինակ դեղահատեր անմիջապէս չեն ազդեր մարդոց տրամադրութեան վրայ, այլ անհրաժեշտ է նուազագոյնը քանի մը ամիս, որպէսզի շօշափելի դառնայ անոնց ազդեցութիւնը:

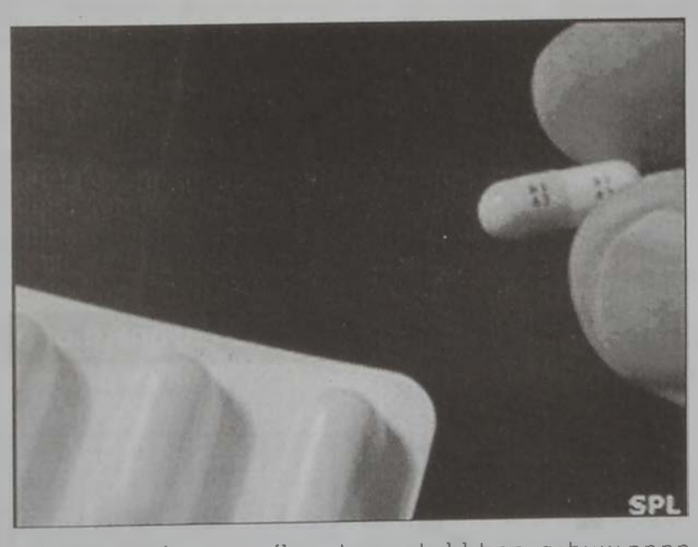
Հետազօտողները բացատրած են, որ թէեւ հիւանդները կրնան անմիջապէս չզգալ այդ դեղահատերուն ունեցած ազդեցութիւնը, սակայն խորքին մէջ այդ դեղահատերը կ'ազդեն անոնց ենթագիտակցութեան վրայ: Այսուհանդերձ, դեղահատը առնելէն քանի մը ժամ ետք արդէն իսկ որոշ փոփոխութիւններ նկատուած են անոնց ժխտական մտածումներուն մէջ:

Թէեւ նշեալ փոփոխութիւնները սկզբնական շրջանին կարճատեւ եղած են, եւ հիւանդներուն ժխտական մտածումներն ու տրամադրութեան անկումը տիրական մնացած են, սակայն ժամանակի ընթացքին անոնց ստացած դեղահատերուն հետզհետէ բարձրացող տարողութիւնը սկսած է ուշագրաւ կերպով նուազեցնել ճնշուածութիւնը, ինչպէս նաեւ՝ տիրական դարձնել դրական մտածումներն ու բարձր տրամադրութիւնը: Անշուշտ նշեալ հանգրուանին հիւանդները սկսած են նկատել իրենց մօտ յառաջացած փոփոխութիւնները:

ՏՐԱՄԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՁԳԱԼԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆԸ

Մասնագէտները ըսած են, որ նշեալ հանգրուանը կրնայ անկիւնադարձային դերակատարութիւն ունենալ հիւանդներուն վիճակին բարելաւման գործընթացին մէջ, նկատի ունենալով, որ այս հանգրուանին հիւանդը դեղահատերուն ունեցած ազդեցութեան առընթեր, պէտք է կարենայ ինքնիրեն օգնել, որպէսզի վերջնականապէս թօթափէ ճնշուածութեան ախտանշանները:

Անշուշտ հիւանդին անմիջական միջավայրը եւս ունի իր դերակատարութիւնը անոր ապաքինման գործընթացին մէջ: Այսուհանդերձ, որքան դրական ըլլայ այնտեղ տիրող մթնոլորտը, ինչպէս նաեւ՝ ապահովութիւն ու վստահութիւն ներշնչէ հիւանդին, այնքան աւելի արագ կ'ընթանայ ապաքինման գործընթացը:

Նորագոյն ուսումնասիրութիւնները գլխաւորող բրիտանացի հոգեբուժ տոքթ. Քաթրին Հարմըր ու անոր ընկերակցող մասնագէտներու խմբակը մանրամասնօրէն հետեւած են ճնշուածութենէ տառապող երեսուներեք հիւանդի առողջական վիճակին: Անոնք նկատի ունեցած են նաեւ երեսունմէկ առողջ մարդ. որպէսզի կարենան բաղդատել այդ երկու խումբերը:

Ճնշուածութենէ տառապող մարդոց մէկ մասը ստացած է նշեալ վիճակը մեղմացնող դեղահատեր, իսկ միւս մասին տրուած է դեղահատի տեսք ունեցող, սակայն որեւէ օգտակարութիւն չունեցող «դեղահատեր»:

Մասնագէտները ճնշուածութիւնը մեղմացնող դեղահատեր ստացող հիւանդներուն վիճակին մէջ արդէն իսկ որոշ բարելաւում նկատած են դեղահատը ստանալէն երեք ժամ ետք: Այսուհանդերձ. նշեալ հիւանդները սկսած են իրենց դրական յատկանիշները նկատել՝ փոխանակ շարունակ իրենց ժխտական կէտերուն կառչած մնալու: Անոնք սկսած են նաեւ իրենց շուրջ գտնուող մարդոց ունեցած դրական յատկանիշները նկատել:

Միւս կողմէ, սակայն, «կեղծ» դեղահատեր ստացող հիւանդներուն վիճակին մէջ նմանօրինակ փոփոխութիւններ չեն նկատուած:

ԴԱՐՄԱՆՈՒՄԻ ԵՐԿԱՐ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑ

Տոքթ. Հարմըր ըսած է, որ թէեւ սկզբնական հանգրուանին վերոնշեալ հիւանդները որեւէ բարելաւում չեն զգացած իրենց տրամադրութեան մէջ, սակայն ճնշուածութիւնը մեղմացնող դեղահատերը առաջին պահէն իսկ թիրախ դարձուցած են անոնց ժխտական մտածումները՝ նախքան անոնց անդրադառնալը իրենց վիճակին մէջ յառաջացած փոփոխութիւններուն:

Անշուշտ, երբ ժամանակի ընթացքին հետզհետէ աւելի բարելաւուած է հիւանդներուն վիճակը, այն ատեն միայն անոնք անդրադարձած են իրենց մօտ յառաջացած փոփոխութիւններուն:

Ամերիկացի հոգեբան տոքթ. Մայքըլ Թէյս հետաքրքրական գտած է նորագոյն ուսումնասիրութիւններուն արդիւնքները: Միւս կողմէ, սակայն, ան անհրաժեշտ նկատած է կատարել յաւելեալ ուսումնասիրութիւններ, որպէսզի կարելի ըլլայ հաստատել, թէ ճնշուածութիւնը մեղմացնող դեղահատերը անմիջապէս կ'ազդեն հիւանդներուն վրայ, եւ թէ այդ ազդեցութիւնը անպայմանօրէն իր անդրադարձը կ'ունենայ նաեւ դարմանումի երկարատեւ գործընթացին վրայ:

Մասնագէտները նշած են, թէ նորագոյն ուսումնասիրութիւններէն ձեռք ձգուած արդիւնքները երբեք ալ չեն նշանակեր, որ ճնշուածութիւնը դարմանելու գործընթացը կարճատեւ է, այլ անոնք պարզապէս կը նպաստեն, որպէսզի մասնագէտներ սկիզբէն որոշեն, թէ պիտի շարունակե՞ն իրենց սկսած դարմանումը, թէ՞ շատ աւելի ազդեցիկը պիտի յանձնարարեն նշեալ վիճակին մէջ գտնուող հիւանդներուն: Այսուհանդերձ, նկատի ունենալով, որ ճնշուածութիւնը դարմանող այդ դեղահատերը նախատեսուածէն շատ աւելի արագ կ'ազդեն անոնց վրայ, հետեւաբար, երբ մասնագէտները տուեալ դեղահատի մը գործածութեան սկսելէն առաւելագոյնը քանի մը օր ետք նուազագոյն բարելաւումը չնկատեն հիւանդներուն մօտ, ապա անոնք կրնան փոփոխութեան ենթարկել տրուած դեղահատը եւ ըստ այնմ շարունակել դարմանումի երկարատեւ գործընթացը:

Այլ մասնագէտներ յայտնած են, որ ճնշուածութենէ տառապող կարգ մը պարագաներու մարմինը կրնայ տարբեր հակազդեցութիւն ունենալ ճնշուածութիւնը մեղմացնող կարգ մը դեղահատերու նկատմամբ: Նմանօրինակ պայմաններու մէջ հոգեբուժներ ստիպուած կ'ըլլան դադրեցնել տալ տուեալ դեղահատին գործածութիւնը, նոյնիսկ երբ այս վերջինը սկսի բարելաւել անոնց վիճակը: Անշուշտ մասնագէտներն են, որոնք պիտի որոշեն դեղահատին տեսակը փոխել եւ կամ գործածուող դեղահատին տարողութիւնը նուազեցնել, եւ ոչ թէ՝ հիւանդները եւ կամ անոնց հոգատարութիւնը ստանձնող մարդիկը:

Պատրաստեց՝ ՍԻՐՈՒՆ ՅՈՎՍԷՓԵԱՆ
(Օգտագործուած աղբիւր՝ «ՊԻ. ՊԻ. ՍԻ.»)

«ՄԵՆՔ ԱԽԱԼՑԽԱՅՈՒՄ...»

Շարունակուած 4րդ էջէն

կասկածելի թուացող գրքերը: Անգամ մտաւորական մրցոյթի փորձ-հարցարաններն էինք պահել սեւագրութեան համար, խաղը վերջացել էր մէկ տարի առաջ, դրանք էլ են տարել: Իսկ ամենակարեւորը հէնց այդ համակարգիչների սկաւառակներ էին 7 սկաւառակ են տարել:

ՔՐԻՍՏԻՆԷ.- Չէ՞ք փորձել վերադարձնել:

ՎԵՐՈՆԻԿԱ.- Խօսակցութիւն եղել է, բայց քանի դեռ Գրիշայի գործը փակուած չէ, իրենք չեն վերադարձնի: Չեն վերադարձրել նաեւ կենտրոնի կնիքը:

ՔՐԻՍՏԻՆԷ.- Հիմա կենտրոնն առանց կնիքի՞ է աշխատում:

ՎԵՐՈՆԻԿԱ.- Գրիշայի ձերբակալութիւնից եւ կենտրոնի վերագրանցումից յետոյ նոր կնիք վերցրինք: Որպէս հասարակական կազմակերպութիւն առանց կնիքի աշխատելն անհնար էր:

ՔՐԻՍՏԻՆԷ.- Իսկ ինչո՞ւ քաղաքական գործունէութիւնը դադարեցրիք եւ միայն կրթամշակութային ուղղուածութիւն վերցրիք: Դա կապուա՞ծ էր կենտրոնի նախկին պատասխանատու Գրիգոր Մինասեանի ձերբակալութեան հետ:

ՎԵՐՈՆԻԿԱ.- Այն թափը, որ մենք արդէն ունէինք, եկել էր կրթական համակարգի մեր գործունէութիւնից, իսկ քաղաքականութիւնից հեռացանք, որպէսզի զերծ պահենք մեր երիտասարդներին այսօրուայ Վրաստանի մէջ տիրող խառնաշփոթ քաղաքականութիւնից:

Ինչ-որ տեղ կարող եմ ասել, որ կապուած էր: Քանի դեռ Գրիշան էր տնօրէնը, նա այն անձնաւորութիւնն էր, ով կարող էր զբաղուել նաեւ քաղաքական հարցերով, յայտարարութիւններ անել եւ այլն, իսկ նրանից յետոյ կենտրոնի պատասխանատուութիւնն ինձ յանձնուեց: Քաղաքականութեամբ ընդհանրապէս չեմ զբաղուել, միշտ փորձել եմ հեռու մնալ եւ նպատակայարմար գտայ կենտրոնն այն ուղով տանել, ինչի տակից ես կարող եմ դուրս գալ:

ՔՐԻՍՏԻՆԷ.- Գրիգորի ձերբակալութիւնից յետոյ որեւէ ճնշում եղե՞լ է կենտրոնի վրայ:

ՎԵՐՈՆԻԿԱ.- Չէ, ես չեմ նկատել, քանի որ մենք քաղաքականութեամբ այլեւս չենք զբաղուում, նման խնդիրներ չենք ունեցել դեռ:

ՔՐԻՍՏԻՆԷ.- Ի՞նչ առաքելութեամբ է գործում եւ ի՞նչ տեղ է զբաղեցնում կենտրոնը Ախալցխայի հայութեան եւ մասնաւորապէս երիտասարդութեան շրջանում:

ՎԵՐՈՆԻԿԱ.- Այսօր Ախալցխայի մէջ սա միակ հայկական երիտասարդական կենտրոնն է, որը զբաղուում է ազգային, հայրենասիրական գործունէութեամբ: Մենք Ախալցխայում ունենք ինքնութեան պահպանման խնդիր: Մենք հային հայ պահելու խնդիր ունենք եւ կենտրոնը նպաստում է դրան, որ երիտասարդութիւնը չհիասթափուի, չծուլուի, ինքն իրեն ճանաչի որպէս հայ, այսինքն չհեռանայ իր արմատներից, անընդհատ կապուած լինի իր մշակոյթին, իր հայրենիքին: Եթէ չլինի երիտասարդական կենտրոնը, ապա դա շատ վատ կ՚անդրադառնայ: Օրինակ Ախալցխան 15 հայկական գիւղ ունի. 10-12 գիւղի հետ մենք անմիջական կապ ունենք: Գիւղերից աշակերտներ են գալիս·սովորելու: Մենք աշխատում ենք շաբաթուայ եօթ օրը. որովհետեւ գիւղերից հիմնականում գալիս են այդ օրերը:

Ի՞նչ կ՚ըսեն ԱՍՏՂԵՐԸ

***ԽՈՅ** (21 Մարտէն 20 Ապրիլ)*

Սէրը պիտի բախէ ձեր դուռը, բացէք զայն: Ընդառաջ գացէք ձեզի ուղղուած հրաւէրներուն, ներկայ եղէք հոն, ուր ձեր ներկայութիւնը կը փնտռեն շատեր:

***ՑՈՒԼ** (21 Ապրիլէն 21 Մայիս)*

Չօրաւոր զգացում մը ձեզ պիտի մղէ միանալու ձեր հարազատներուն: Ընթացք տուէք ձեր փափաքին, որպէսզի կարենաք վայելել օրուան հաճոյքը:

***ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿ** (22 Մայիսէն 21 Յունիս)*

Պէտք եղած վայրկեանին ձեր հարազատները կամ բարեկամները օգնութեան ձեռք պիտի երկարեն ձեզի: Ուրեմն քանացէք պատրաստ ըլլալ ձեր գործունէութիւնը շարունակելու առանց վարանումի:

***ԽԵՑԳԵՏԻՆ** (22 Յունիսէն 23 Յուլիս)*

Ձեր աշխատանքին կապակցութեամբ ճանչցուած էք, հետեւաբար, երբ կանչեն ձեզ գործ մը կարգադրելու, անմիջապէս ընդառաջեցէք եւ պիտի վարձատրուիք:

***ԱՌԻՒԾ** (24 Յուլիսէն 23 Օգոստոս)*

Պիտի կարենաք յստակօրէն արտայայտուիլ եւ ձեր շուրջինները պիտի ընդունին ձեր գաղափարները: Օրը պիտի ընթանայ յաջողութեամբ:

***ԿՈՅՍ** (24 Օգոստոսէն 23 Սեպտեմբեր)*

Շուտով կը նախատեսէք գալիքի հարցերը, եւ հնարամտօրէն կը դիմագրաւէք զանոնք: Ապրիք, ձեր այս կեցուածքը հիանալի է եւ արդիւնաւէտ:

***ԿՇԻՌ**(24 Սեպտեմբերէն 23 Հոկտեմբեր)*

Ձեզի մօտիկ անձերուն օժանդակութիւնը շատ օգտակար պիտի ըլլայ օրուան ձեր գործունէութեան թեթեւցնելով ձեր վազքն ու հեւքը:

***ԿԱՐԻՃ** (24 Հոկտեմբերէն 23 Նոյեմբեր)*

Ձեր կատարած աշխատանքէն մեծ գոհունակութիւն պիտի ստանաք: Ուրեմն շարունակեցէք նոյն ձեւով, առանց աջ կամ ձախ նայելու եւ ուրիշին հետեւելու:

***ԱՂԵՂՆԱՒՈՐ** (24 Նոյեմբերէն 21 Դեկտեմբեր)*

Նոր միտք մը, նոր ներշնչում մը ձեզմէ պիտի հեռացնէ հեւքոտ մտահոգութիւնը: Ասիկա կը ստեղծուի, երբ լաւատեսութեամբ քննէք հարցերը:

***ԱՅԾԵՂՋԻՒՐ** (22 Դեկտեմբերէն 20 Յունուար)*

Պետական կամ պաշտօնական թուղթեր եւ անոնց վերաբերեալ դասաւորումներ պիտի առնեն ձեր ժամանակը: Նամակներ եւ գրաւոր պարտաւորութիւններ կատարելու օրն է: Համբերութեամբ եւ ճշգրտութեամբ աշխատեցէք:

***ՕՎԱՆՈՑԸ** (21 Յունուարէն 19 Փետրուար)*

Ընդունեցէք ձեզի առաջարկուած սիրոյ արտայայտութիւնը: Այս տրամադրութեամբ պիտի շարունակէք օրը: Ասիկա ծրի եւ անվնաս արտայայտութիւն է:

***ՁՈՒԿ** (20 Փետրուարէն 20 Մարտ)*

Շատ լաւ տրամադրութեան մէջ պիտի ըլլաք եւ պիտի ձեռնարկէք ուրախ ու զուարթ աշխատանքի: Օրը իրեն հետ պիտի բերէ նիւթական եւ բարոյական շահ:

1959 -2009 — 50 ՏԱՐԻ ԱՄԱՍՆ — 10 Նոյեմբեր

ԽՈՐԷՆ ԱՐՔ. ԲԱՐՈՅԵԱՆ ՊՈՍԹԸՆԻ ՄԷՋ

«Հայրենիք», 28 հոկտեմբեր.-

Երէկ պատիւն ունեցանք ընդունելու այցելութիւնը՝ Լիբանանի հայոց եւ Ամերիկայի Ազգային թեմի առաջնորդ, Տանն Կիլիկիոյ հայրապետական պատուիրակ Խորէն արք. Բարոյեանի: Սրբազան հայրը կիրակի օր քարոզեց Մեծագոյն Պոսթընի Ս. Ստեփանոս Հայ առաքելական եկեղեցիին մէջ, իսկ կիրակի իրիկուն ներկայ եղաւ ի պատիւ Քալիֆորնիոյ Հայ կրթական հիմնարկութեան ներկայացուցիչներուն տրուած թէյասեղանին: Ներկայ եղաւ նաեւ երկուշաբթի իրիկուն՝ ի պատիւ ազգային բարերարուհի Սոֆիա Յակոբեանի տրուած թէյասեղանին:

Սրբազանը այս առիթներով խօսեցաւ ոգեշունչ ճառեր՝ հրահրելով մասնաւորաբար հայախօսութեան եւ հայ լեզուի ուսուցման արշաւը, որուն լծուած է մեծ եռանդով: Հայրապետական պատուիրակ սրբազանը վերադարձաւ Նիւ Եորք՝ Հայ կրթական հիմնարկութեան ներկայացուցիչներուն հետ:

ՊՈՍԹԸՆԻ ՄԷՋ ԹԷՅԱՍԵՂԱՆ՝ Ի ՊԱՏԻՒ ՏԻԿԻՆ ՍՈՖԻԱ ՅԱԿՈԲԵԱՆԻ

«Հայրենիք», 28 հոկտեմբեր.-

Հայ օգնութեան միութեան Կեդրոնական վարչութիւնը թէյասեղան մը տուաւ երկուշաբթի գիշեր՝ ի յարգանս իր բազմամեայ եւ ականաւոր անդամուհի, ազգային բարերարուհի Սոֆիա Յակոբեանին, Ս. Ստեփանոս եկեղեցիի ներքնասրահը: Ներկայ եղան Հայ օգնութեան միութեան անդամուհիները, որոնք խանդավառութեամբ ծափահարեցին իրենց մեծ ընկերուհին, որ այնքան ազգօգուտ առաքելութեան մը լծուած է՝ հայ կարօտ մանուկներու կրթութեան համար, նուիրելով խոշոր գումարներ:

Թէյասեղանին ատենապետեց Գայիանէ Կանայեան, որ վարեց յայտագիրը: Ընկերուհին ներկայացուց Սոֆիա Յակոբեանը՝ իբրեւ մօտ 30 տարիներու ատենապետուհին Հայ օգնութեան միութեան Ֆրեզնոյի մասնաճիւղին. յիշեց անոր մեծագումար նուէրները կազմակերպութեան, եւ անգնահատելի աշխատանքները, բարոյական նուիրումը:

Սրտագին ուղերձներ ըրին Հայ օգնութեան միութեան Միջմասնաճիւղային մարմինի ատենապետուհին՝ Սրբուհի Համաստեղ, ՀՅԴ Կեդրոնական կոմիտէի կողմէ՝ Արսէն Թերլեմեզեան, «Հայրենիք»ներու խմբագրութեան կողմէ՝ Խոսրով Ներսէսեան, ՀՕՄ նոր սերունդին կողմէ Վիրճինիա Թաշճեան, մեր հոգեւոր հովիւ Գրիգոր քհնյ. Հայրապետեան, Լոռիկ Համաստեղ, ընկերուհիներ՝ Անահիտ Քէշիշեան, Էլիզ Սարաֆեան, Փայլուն Մուրատեան, Պարգեւ Խոլիկեան՝ ՀԵԴ-ի կողմէ, Վերժին Խաթանասեան (Եգիպտոսէն):

Վերջին խօսողն էր Խորէն արք. Բարոյեան, որ իր ճառին մէջ Սոֆիա Յակոբեանը համեմատեց 5-րդ դարու հայ ազնուազարմ տիկնոջ՝ Ձուիկի հետ:

. Ի վերջոյ, ազնիւ բարերարուհին՝ Ս. Յակոբեան, շնորհակալութեան խօսք ըրաւ ամէնուն:

ԿԱՐՏԻՆԱԼ ԱՂԱՃԱՆԵԱՆ ՊԱՊԱԿԱՆ ԱԹՈՌԻՆ ԹԵԿՆԱԾՈՒ Է, ՄԻՇՏ

«Հայրենիք», 29 հոկտեմբեր.-

«Նիւ Եորք Հերըլտ»ի Հռոմի թղթակիցը՝ Մքկարն, որ յօդուածաշարք մը ստորագրած է իր թերթին մէջ՝ պապ Ճիովաննի ԻԳ.ի գահակալութեան առաջին տարեդարձին առթիւ եւ անոր միամեայ աշխատանքներու մասին, կը գրէ, թէ պապական աթոռի ապագայ թեկնածուներու շարքին միշտ կը յիշուի կարտինալ Աղաճանեանի անունը:

Կաթողիկէ համայնքի պատիրարքը; 64 տարու, բնիկ ախալցխացի, անցեալ տարի ալ թեկնածուներէն մէկն էր:

Կարտինալը գիտէ 11 լեզու, կ՚ըսէ ամերիկացի լրագրողը:

ՍԱԿԱՐԱՆ

Սուրիական թղթոսկի	32,75	33,00
Քուէյթեան տինար	5230	5255
Յորդանանեան տինար	2100	2125
Պահրէյնեան տինար	3955	3980
Ա. Մ. Էմիրութեանց տիրհամ	407	409
Քաթարեան ռիալ	410	412
Սէուտական ռիալ	398	400
Օմանեան ռիալ	3865	3890
Եգիպտական կինէ	270	280
Անգլիական սթերլին	2495	2505
Զուիցերիական ֆրանք	1480	1490
Թրքական լիրա	1000	1010
Ճափոնական հազար եէն	16,50	16,70
Ամերիկեան տոլար	1501	1514
Քանատական տոլար	1408	1418
Աւստրալիական տոլար	1382	1392
Եւրօ	2238	2248

●ՈՍԿԻ

Անգլիական մէկ ոսկի	394000	414000
Իրանեան մէկ ոսկի	382500	402500
Օսմանեան մէկ ոսկի	353500	373500
Մեքսիքական փեսոս	2,000,000	2,020,000
Մէկ քիլոկրամ ծոյլ ոսկի	52,970,000	53,170,000
Մէկ օնս ոսկի	1106	1116
Մէկ օնս արծաթ	17,65	17,70

●Ամերիկեան տոլարի փոխանակման սակերը.

Եւրօ	1,4990	1,4995
Քանատական տոլար	1,0570	1,0575
Զուիցերիական ֆրանք	1,0065	1,0070
Ճափոնական Եէն	89,80	89,85
Մէկ սթերլին	1,6740	1,6745

●Մէկ տոլար 387 դրամ

ԼՈՒՄԱՅԱՓՈԽ ԱԼԵՔՍԱՆԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ
ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ: ՀԵՌ. 01/252852

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

●Հաստատութիւն մը կարիքը ունի քարտուղարուհիի մը: Դիմել՝ հեռ. 01-497117 կամ 03-710971:

ԱՆՁՆԱԿԱՆ ԴԱՍԵՐ

Դաշնամուրի անձնական դասեր՝ զանազան տարիքի աշակերտներու համար: Դիմել՝ հեռ. 03-034389:

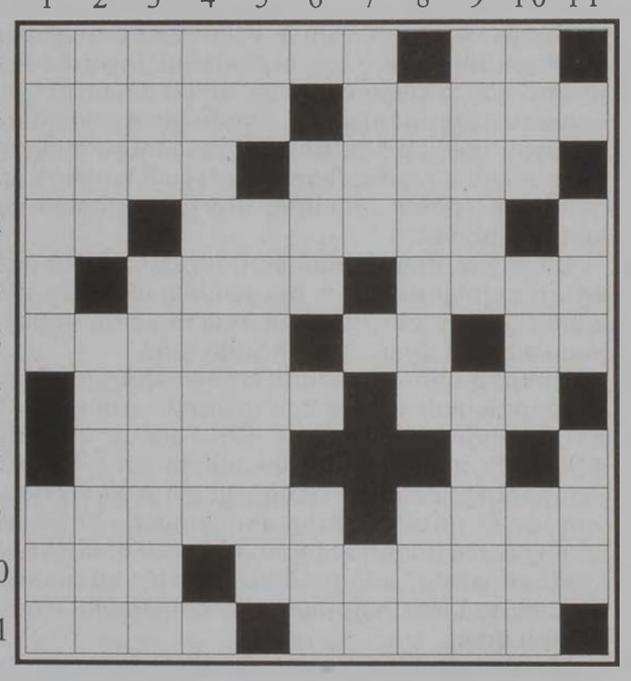
ԳՐԱՒՈՒԱԾ ՕՐ

ՀԱՅ ԱՒԵՏԱՐԱՆԱԿԱՆ ԲՈԼԵԾ ՏԻԿՆԱՆՑ ՕԺԱՆԴԱԿ ՄԱՐՄԻՆ

18 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2009 ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ ԺԱՄԸ 10.30-ԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՆԱԽԱՃԱՇ ԼԱ ՄԱՐԻՆԱ, ՏԸՊՊԱՅԻ

ԺԱՄԱՆՑ

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 7319

ՍՈՒՏՈՔՈՒ

						7		
		5	4			1		
9	3			8			6	
				7			4	
		3				2		
	1			6				
	6			9			7	3
		1			5	4		
		8						

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1. Շուտով - Ժամանում:
2. Օժանդակութիւն - Պարտք:
3. Շագանակ - Ոտնակապ:
4. Յարաբերական դերանուն - Խիւս:
5. Օդ - Չիու ծածկոց:
6. Խոֆած - Ոտք - Չայնանիշ:
7. Իշխանութեան գաւազան - Յետոյ:
8. Հայկական ամիսներու ԺԷ. օրը:
9. Սպուժել - Պահպանէ՛:
10. Իգական օտար անուն - Լողաւազան:
11. Չանձրոյթ - Կարօտալիր:

ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ

1. Կարծրակեղեւ պտուղ - Մեծ մայր:
2. Ուտեստեղէն - Իգական օտար անուն:
3. Պարտականութիւն - Չեղուն:
4. Մեծ, վիթխարի:
5. Ածականակերտ մասնիկ - Առաջնորդ:
6. Բարձր, վերին - Միայն:
7. Վայրի ձարխոտ - Կրկնուած բաղաձայններ:
8. Ա. Մ. Նահանգներէն - Խոշոր կապոց:
9. Հրապարակային երեւում - Իրաքեան քաղաք:
10. Աքացի - Եպիսկոպոսական գաւազան - Մայրենի սնունդ:
11. Հ.Մ.Ը.Մ.-ի նախկին մամուլէն - Ֆրանսական գետ:

Պատրաստեց՝ Տ. Մ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ

Հորիզոնական եւ ուղղահայեաց 9 շարքերով եւ սիւնակներով (9x9) կազմուած գեացանցը բաղկացած է իւրաքանչիւրը 9 քառակուսի հաշուող 9 բաժիններէ (3x3): Բացառումի սկզբունքին կիրառումով իւրաքանչիւր քառակուսիի մէջ թուանշան մը գետեղել՝ այնպէս մը, որ հորիզոնական իւրաքանչիւր շարք, ուղղահայեաց իւրաքանչիւր սիւնակ եւ 9 քառակուսիներուն իւրաքանչիւր բաժին ունենայ 1էն 9 թուանշանները՝ իւրաքանչիւր թուանշան միայն *մէկ անգամ* գործածուելու պայմանով: Այլ խօսքով՝ *ո՛չ մէկ պարագայի* արտօնուած է թուանշան մը կրկնել միեւնոյն շարքին, սիւնակին եւ բաժինին մէջ: Սկսելու համար՝ կարգ մը թուանշաններ իրենց ճշգրիտ քառակուսիներուն մէջ գետեղուած են:

ՆԱԽՈՐԴ ԺԱՄԱՆՑԻ ԽԱՂԵՐՈՒՆ ԼՈՒԾՈՒՄՆԵՐԸ

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 7318

ՍՈՒՏՈՔՈՒ

7	3	8	2	5	9	1	6	4
9	6	4	8	3	1	5	7	2
2	5	1	4	7	6	3	9	8
1	9	3	7	4	8	2	5	6
8	4	6	5	9	2	7	1	3
5	7	2	1	6	3	4	8	9
6	2	7	3	8	5	9	4	1
3	8	5	9	1	4	6	2	7
4	1	9	6	2	7	8	3	5

ՕԴԵՐԵՒՈՅԹ

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ, 10 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 2009 - *ՊԷՅՐՈՒԹ*

կ.ա. 6:00	կ.ա. 9:00	կ.ե. 12:00	կ.ե. 3:00	կ.ե. 6:00	կ.ե. 9:00
18°C	20°C	23°C	24°C	23°C	19°C

ԱՐԵՒՈՏ — *ՋԵՐՄԱՍՏԻՃԱՆ*
ՑԵՐԵԿ՝ 25°C
ԽՈՆԱՒՈՒԹԻՒՆ՝ 54% 65%

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՀԵԾԵԼԱՐՇԱԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

2009 ՏԱՐՈՒԱՆ ՅԱՅՏԱԳԻՐԸ

Լիբանանի հեծելարշաւի ֆետերասիոնը անցեալ շաբաթավերջին գումարած իր ժողովին ընթացքին հրապարակեց 2009 տարուան Լիբանանի հեծելարշաւի ախոյեանութեան յայտագիրը:

Մրցումները տեղի պիտի ունենան հետեւեալ ձեւով.

●ԼԻԲԱՆԱՆԻ Մաութըն պայքի ախոյեանութիւն (բոլոր դասակարգերը.- 15 նոյեմբեր, 2009:

●ԼԻԲԱՆԱՆԻ ախոյեանութիւն.

1.- Ժամացոյցի դէմ տղոց եւ կրտսերներու անհատական մրցում.- 22 նոյեմբեր, 2009:

2.- Անհատական եւ խմբային մրցում.- 29 նոյեմբեր, 2009:

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՖՈՒԹՊՈԼԻ Ա. ԴԱՍԱԿԱՐԳԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՆԸԺՄԷ ՅԱՂԹԱՆԱԿ ԱՐՁԱՆԱԳՐԵՑ ՄԱՊԱՐԲԱՅԻ ԴԷՄ

Լիբանանի ֆութպոլի Ա. դասակարգի ախոյեանութեան մրցաշարքին ծիրին մէջ, այս շաբաթավերջի մրցումներուն լոյսին տակ Նըժմէ մնաց պարագլուխի դիրքին վրայ՝ միայն կոլերու տարբերութեամբ գերազանցելով Ահլտը:

Պէյրութի Քաղաքապետարանի դաշտին վրայ տեղի ունեցած մրցումի մը ընթացքին՝ շնորհիւ Տիւպի (2), Ապպաս Աթուէի եւ Մոհամետ Շամսի նշանակած 4 կոլերուն, Նըժմէ դիւրին յաղթանակ մը տարաւ Մապարրայի դէմ, իսկ դասաւորման մէջ երկրորդ դիրքը գրաւող Ահլտ 2-1 արդիւնքով յաղթեց Սայտայի Ահլիին՝ վերջինիս դաշտին վրայ, մինչ Սաժես Պուրճ Համուտի Քաղաքապետարանի դաշտին վրայ Իսլահ Պըրժ Շիմալիի դէմ տեղի ունեցած մրցումին 5-րդ վայրկեանին փենալթիով կոլ նշանակելու ստոյգ առիթ մը կորսնցնելէ ետք 1-2 արդիւնքով անակնկալ պարտութիւն մը կրեց:

Մոհամետ Սալլում նշանակեց Սաժեսի կոլը, իսկ Իսլահի կոլերը նշանակեցին Սանտէյ եւ Հայսամ Զէյն:

ՊԵՔՀԱՄ ԲԱՅԱԿԱՅ՝ ԱՆԳԼԻԱ - ՊՐԱԶԻԼ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՐԵԿԱՄԱԿԱՆ ՄՐՑՈՒՄԸՆ

Շաբաթ, 14 նոյեմբերին, Տոհայի մէջ (Քաթար) տեղի պիտի ունենայ ֆութպոլի միջազգային բարեկամական մրցում մը՝ Անգլիոյ եւ Պրազիլի միջեւ:

Անգլիոյ ֆութպոլի ազգային խումբի իտալացի մարզիչ Ֆապիօ Քափելլօ, որ անցեալ շաբաթավերջին հրապարակեց իր կազմը, թէեւ նկատի առաւ Լոս Անճելըս Կալաքսիի (Մէյճըր Լիկ, Մ. Նահանգներ) միջնապահ Տէյվիտ Պեքհամը, սակայն նկատի ունենալով, որ անոր ակումբը հասաւ Արեւմտեան շրջանի աւարտական հանգրուանին, վերջինս արգելք հանդիսացաւ անոր այդ բարեկամական մրցումին մասնակցելուն:

Պեքհամէն բացի, Քափելլոյի կազմէն պիտի բացակային Սթիւըն Ժերար, Ռիօ Ֆերտինանտ, Էշլի Քոլ, Ահրոն Լենըն եւ Տէյվիտ Ճէյմզ:

Թէեւ Սանտըրլենտի յառաջապահ Տերըն Պենթ անցեալ շաբաթավերջին Թոթենհամի դէմ տեղի ունեցած մրցումին (Անգլիոյ ֆութպոլի ախոյեանութիւն) ձախողեցաւ փենալթի մը կոլի վերածել, սակայն նկատի առնուեցաւ Քափելլոյի կողմէ:

Ստորեւ կու տանք Անգլիոյ կազմը.

ԲԵՐԴԱՊԱՀՆԵՐ.- Պեն Ֆոսթըր (Մանչեսթըր Եունայթըտ), Ռապըրթ Կրին (Ուեսթ Համ) եւ Ճօ Հարթ (Պիրմինկհեմ):

ՅԵՏՍԱՊԱՀՆԵՐ.- Ուէյն Պրիճ, Ժոլէոն Լեսքոթ (Մանչեսթըր Սիթի), Ուես Պրաուն (Մանչեսթըր Եունայթըտ), Կերի Քահիլ (Պոլթըն), Կլեն Ճոնսըն (Լիվըրփուլ), Ճոն Թերի (Չելսի), Մեթիու Ափսըն (Ուեսթ Համ) եւ Սթեֆըն Ուորնաք (Ասթոն Վիլա):

ՄԻՋՆԱՊԱՀՆԵՐ.- Կերըթ Պերի, Շոն Ռայթ-Ֆիլիփս (Մանչեսթըր Սիթի), Մայըլզ Քերիք (Մանչեսթըր Եունայթըտ), Թոմ Հատըլսթոն, Ժերմեն Խենաս (Թոթենհամ), Ֆրանք Լամփար (Չելսի), Ճէյմզ Միլնըր եւ Էշլի Եանկ (Ասթոն Վիլա):

ՅԱՌԱՋԱՊԱՀՆԵՐ.- Տերըն Պենթ (Սանտըրլենտ), Փիթըր Քրաուչ, Ժերմեն Տեֆոյէ (Թոթենհամ) եւ Ուէյն Ռունի (Մանչեսթըր Եունայթըտ):

ՀԱՃՆՈՅ ՀԱՅՐԵՆԱԿՑԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

ԿՐԹԱՆՊԱՍՏ

2009-2010 կրթական տարեշրջանին համար միութիւնս որոշած է կրթանպաստ տրամադրել հաճընցի սան-սանուհիներուն:

Դիմումնագիրները ներկայացնել «Հաճընտուն», Արմենիա պողոտայ, Նոր Հաճըն, 2-րդ յարկ, երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ օրերը, ժամը 3:00-էն 5:00, մինչեւ 27 նոյեմբեր 2009:

Դիմում կատարողները պէտք է իրենց դիմումնագիրին կցեն.

ա. Անձնաթուղթի լուսապատճէն:

Բ. Մէկ լուսանկար:

գ. Նախորդ տարուան վիճակացոյցը:

դ. Կրթական հաստատութեան կողմէ տրուած կրթաթոշակի պաշտօնաթուղթը:

ՔԱՐԹԻՆԿ. ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

5-ՐԴ ԵՒ ՎԵՐՋԻՆ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆԻ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐՈՒՆ ԱՐԴԻՒՆՔՆԵՐԸ

Կազմակերպութեամբ Ա. Թէ. Սէ. Էլ.ին, կիրակի, 8 նոյեմբերին տեղի ունեցան Լիբանանի քարթինկի ախոյեանութեան 5-րդ եւ վերջին հանգրուանի մրցումները:

Նախքան մանրամասնութիւններուն անցնիլը, նշենք, որ Րաֆֆի Էթիմեզեան, նախքան այս հանգրուանը տեղի ունենալը, արդէն իսկ ապահոված էր ախոյեանութեան տիտղոսը՝ 11 կէտի առաւելութիւն մը ունենալով:

Ստորեւ կու տանք 5-րդ հանգրուանի մրցումներուն արդիւնքները.

ՄԵԾԵՐ

1.- Սամեր Մաթար 20՛ 02՛՛ 58
2.- Շանթ Էթիմեզեան 20՛ 10՛՛ 67
3.- Տորի Աուն 20՛ 10՛՛ 92

ԿՐՏՍԵՐՆԵՐ

1.- Փաթրիք Նըժէյմ 12՛ 48՛՛ 35
2.- Եուսեֆ Ժամմալ 12՛ 51՛՛ 12
3.- Մաթիաս Նըժէյմ 12՛ 51՛՛ 38

ՓՈՔՐԵՐ

1.- Ռուպենզ Ապու Շապքէ 15՛ 17՛՛ 52
2.- Սթեֆան Մոնարշա 15՛ 19՛՛ 92
3.- Անթոնի Շեհապ 15՛ 20՛՛ 43

Րաֆֆի Էթիմեզեան

ՄԻՆՉ ՓԻՒՆԻԿ ՊԱՇՏՕՆԱՊԷՍ ՀԱՆԴԻՍԱՑԱՒ ԱԽՈՅԵԱՆ

ՄԻՔԱՅԻ ՄԱՐԶԻՉ ԴԱՐԲԻՆԵԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱՆԿ ԵՂԱՒ ՎԵՐՋԻՆ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆԻ ՄՐՑՈՒՄԷՆ ԱՌԱՋ

Հայաստանի ֆութպոլի հաւաքականի նախկին մարզիչ Սամուէլ Դարբինեան անցեալ շաբաթավերջին ինքզինք գտաւ մեծ անակնկալի մը դիմաց, երբ իր ակումբին՝ Միքայի կողմէ պաշտօնանկ եղաւ, Հայաստանի ֆութպոլի ախոյեանութեան աւարտէն մէկ հանգրուան առաջ միայն: Անակնկալ այն իմաստով, որ ընդհանրապէս մարզիչները կը պաշտօնազրկուէին ախոյեանութեան աւարտէն ետք միայն:

Նշենք, որ նախքան Միքայի մարզիչ դառնալը, Դարբինեան Միքայի մանկապատանեկան դպրոցի տնօրէնն էր:

Իր ունեցած հարցազրոյցին ընթացքին, փորձառու մասնագէտը դժուարացաւ մեկնաբանել տեղի ունեցածը:

Միքայի ընդհանուր քարտուղար Աշոտ Մարտիրոսեանի համաձայն, շատ հաւանական է, որ ակումբին յաջորդ մարզիչը ըլլայ սպանացի կամ այլ օտարական մը:

Նշենք, որ 28-րդ հանգրուանի գագաթի ճակատումին Փիւնիկ՝ 4-0 արդիւնքով յաղթելէ ետք Միքայի, պաշտօնապէս հանդիսացաւ Հայաստանի ախոյեան:

Այս մրցումէն առաջ, միջազգային իրաւարար Կարեն Նալբանտեան յայտարարեց, որ այս մրցումով կը լքէ իրաւարարի իր արհեստավարժ ասպարէզը:

Այս առիթով, Հայաստանի ֆութպոլի ֆետերասիոնի նախագահ Ռուբէն Հայրապետեան Նալբանդեանին տուաւ վկայագիր մը եւ այլ նուէր մը:

Ուլիսի յառաջապահ Արթուր Քոչարեան իր նշանակած 15 կոլերուն շնորհիւ հանդիսացաւ երկրին ռմբաձիգը: Երկրորդ դիրքը գրաւեցին պրազիլցի Պոթի Տեմել (Միքա, 14 կոլ) եւ Արսէն Աւետիսեան (Գանձասար, 14 կոլ):

Ստորեւ կու տանք վերջնական դասաւորումը.

	Յ.	Հ.	Պ.	ՆԾ.	ՍՏ.	ԿԷՏ
1.- Փիւնիկ	20	5	3	64	13	65
2.- Միքա	18	4	6	59	34	58
3.- Ուլիս	16	5	7	47	25	53
4.- Բանանց	13	5	10	40	29	44
5.- Գանձասար	12	2	14	32	47	38
6.- Շիրակ	5	8	15	24	55	23
7.- Կիլիկիա	5	5	18	22	51	20
8.- Արարատ	2	8	18	20	54	14

ՀԱՅՐԵՆԻ ՖՈՒԹՊՈԼԻՍՏՆԵՐՈՒՆ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ՝ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐՈՒՆ

●ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ֆութպոլի ազգային եւ երիտասարդներու հաւաքականներու միջազգային յառաջապահ Յովհաննէս Գոհարեան, որ մաս կը կազմէ ՊԱԹԷ Պորիսովի (Պիելոռուսիա), վիրաւոր ըլլալուն պատճառով վերջին շաբաթներուն բացակայ էր դաշտերէն: Անցեալ շաբաթավերջին սակայն, ան իր մասնակցութիւնը բերաւ Կոմելի դէմ տեղի ունեցած 26-րդ եւ վերջին հանգրուանի մրցումին: Գոհարեան, որ 68-րդ վայրկեանին դաշտ ներկայացաւ, սովորականին նման դեղին քարտ ստացաւ: Նշենք, որ անոր դաշտ մուտք գործելէն ետք է, որ ՊԱԹԷ նշանակեց իր երկրորդ եւ երրորդ կոլերը (3-0):

●ՊԵԼՃԻՔԱՅԻ ֆութպոլի ախոյեանութեան 14-րդ հանգրուանի մրցումներուն, Սթանտար Լիեժ 3-1 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Ֆ. Ք. Պրիւքսելը: Թէեւ Հայաստանի ազգային եւ երիտասարդներու հաւաքականներուն մաս կազմող Հրաչ Եաքան Լիեժի պահեստի մարզիկներուն կարգին էր, սակայն դաշտ չներկայացաւ, իսկ Ֆ. Ք. Պրիւքսելի մաս կազմող Մասիս Ոսկանեան, նոյնիսկ պահեստի մարզիկներուն կարգին նկատի չէր առնուած:

ՀՄԸՄ ԱՆԹԻԼԻԱՍԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

ԱՆԴԱՄԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ

ՀՄԸՄ Անթիլիասի մասնաճիւղի անդամական Ընդհանուր ժողովը տեղի պիտի ունենայ չորեքշաբթի, 11 նոյեմբեր 2009-ին, երեկոյեան ժամը 8:30-ին, «Աղբալեան-ՀՄԸՄ» մարզամշակութային համալիրին մէջ:

ԾԱՆՕԹ.- Ներկաներուն թիւը մեծամասնութիւն պիտի նկատուի երեկոյեան ժամը 9:00-ին:

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ԼՈԹՕ

Թիւ 723 վիճակահանութեան շահող թիւերն են
13 29 8 15 17 11 լրացուցիչ թիւ 9

ZEED 10 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 2009

98493	25,000,000
8493	450,000
493	45,000
93	4,000

ՍՊԱՆԻՈՅ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԲԱԺԱԿԻ ՄՐՑԱՇԱՐՔ

ՌԷԱԼ ՄԱՏՐԻՏ ՔԱԻԱԿԱՆ ԴԺՈՒԱՐ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ԴԻՄԱՑ

Սպանիոյ ֆութպոլի բաժակի մրցաշարքի 1 - 32-րդ հանգրուանի դարձի մրցումներուն ծիրին մէջ, որոնց մեծամասնութիւնը տեղի պիտի ունենայ այսօր, մայրաքաղաքի կազմերէն Ռէալ Մատրիտ բաւական դժուար առաքելութիւն մը ունի կատարելիք՝ նկատի ունենալով, որ անիկա մրցաշարքէն դուրս չմնալու համար պէտք է նուազագոյնը նշանակէ հինգ կոլ: Նշենք, որ Ռէալ Մատրիտ երթի մրցումին իր դաշտէն դուրս 4 - 0 արդիւնքով պարտութիւն մը կրեց Բ. դասակարգի Ալքորսոն խումբէն (երկու շաբաթ առաջ):

Ռէալ Մատրիտի մարզիչ Մանուէլ Փելլեկրինի այսօրուան մրցումին իր կազմը դաշտ պիտի ներկայացնէ առանց Քրիսթիանօ Ռոնալտոյի (վիրաւոր) եւ Սերճիօ Ռամոսի (կախակայուած):

Տիտղոսակիր Պարսելոնա, որ երթին իր դաշտէն դուրս 2 - 0 արդիւնքով յաղթանակ մը արձանագրեց, պիտի փորձէ այսօր առանց դժուարութեան յաղթել իր հիւրին՝ Քիւլթիւրալ Լէոնեզայի (Բ. դասակարգ):

23 անգամ այս տիտղոսին տիրացած Աթլեթիքօ Պիլպաօ վաղը դժուար մրցում մը ունի կատարելիք Ռայօ Վայեքանոյի դէմ (Բ. դասակարգ)՝ նկատի ունենալով, որ երթին 2 - 0 արդիւնքով պարտութիւն մը կրած է:

Ստորեւ կու տանք դարձի մրցումներուն յայտագիրը (ժամերը՝ Պէյրութի ժամանակացոյցով).

ԱՅՍՕՐ	*ԺԱՄ*
Աթլեթիքօ Մատրիտ - Մարպելա	20:00
Վալենսիա - Ալքոյանօ	20:00
Վիարէալ - Փուերթոլանօ	20:00
Տեփորթիւօ Քորունա - Մուրսիա	21:00
Մալակա - Ռէալ Սարակոսա	21:00
Օսասունա - Էքսերես	21:00
Ռէալ Մատրիտ - Ալքորսոն	21:00
Սեւիլլա - Աթլեթիքօ Մատրիտ	21:00
Սփորթինկ Խիխոն - Ռեքրէաթիւօ Հուելվա	21:00
Թեներիֆէ - Սելթա Վիկօ	21:00
Պարսելոնա - Քիւլթիւրալ Լէոնեզա	23:00
ՎԱՂԸ	
Էսփանիոլ - Կեթաֆէ	21:00
Աթլեթիքօ Պիլպաօ - Ռայօ Վայեքանօ	22:00
Մայորքա - Ռէալ Վայատոլիտ	22:00
Ռասինկ Սանթանտեր - Սալամանքա	22:00
ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ	
Ալմերիա - Հերքուլես	22:00

ԹԵՆԻՍ. ԶՈՒԻՑԵՐԻՈՅ ԳՈՑ ՄՐՑԱՇԱՐՔ

ՖԵՏԵՐԵՐ ՊԱՐՏՈՒԵՑԱՒ ՏԻՈՔՈՎԻՉԷՆ ԱՒԱՐՏԱԿԱՆ ՄՐՑՈՒՄԻՆ

Անցեալ շաբաթավերջին աւարտեցաւ Զուիցերիոյ տղոց թենիսի միջազգային գոց մրցաշարքը, որ տեղի ունեցաւ փակ դաշտերու մէջ:

Տղոց աշխարհի ընդհանուր դասաւորման առաջին դիրքը գրաւող զուիցերիացի Ռոժէ Ֆետերեր, որ կը փորձէր յաջորդաբար չորրորդ անգամ ըլլալով տիրանալ այս տիտղոսին, ձախողեցաւ իր առաքելութեան մէջ: Անոր մրցակիցը՝ սերպ Նովաք Տիոքովիչ (2-րդ), յաջողեցաւ ինք տիրանալ տիտղոսին՝ 6-4, 4-6 եւ 6-2 արդիւնքով պարտութեան մատնելով թիւ 1 դասուած Ֆետերերը:

Նշենք, որ այս տարի՝ հինգ հանդիպումի ընթացքին, Տիոքովիչ երրորդ անգամ ըլլալով պարտութեան մատնեց Ֆետերերը:

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՀԵՌԱՁԱՅՆԻ ԹԻԻԵՐԸ

«ԱԶԴԱԿ»Ի հետ կապուելու համար հեռաձայնել հետեւեալ թիւերուն.-

(01)258526, (01)260115 եւ (01)241274:

«ԲԱԳԻՆ» ԳՐԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍԸ

Գործակցութեամբ՝

Համազգայինի Լիբանանի Շրջանային վարչութեան գրական-գեղարուեստական յանձնախումբին

Կը կազմակերպէ

ԸՆԹԵՐՑՄԱՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

Նուիրուած՝

ԿԱՐՕ ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆԻ «ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ԻԹԱՆՊՈՒԼԱՀԱՅ ԳՐՈՂՆԵՐ» ԳՈՐՇԻՆ Ա. ՀԱՏՈՐԻՆ

Տեղի կ՛ունենայ չորեքշաբթի, 11 նոյեմբեր 2009-ին, երեկոյեան ժամը 6:00-ին, Համազգայինի «Լ. Շանթ» մշակութային կեդրոնի «Գ. եւ Հ. Արմէնեան» սրահին մէջ:

ԾԱՆՕԹ.- Չեռնարկին ներկայ պիտի ըլլայ հեղինակը եւ յաւելեալ մանրամասնութիւններ փոխանցէ իր կատարած պրպտումներուն ու հետագայ ծրագիրներուն մասին: Նոյն հատորէն պիտի կատարուին ընթերցումներ՝ ներկաներուն ճաշակ մը փոխանցելու համար պոլսահայ ժամանակակից գրողներու գործերէն:

ՀՐԱՒԷՐ

AFHIL ԱՖՀԻԼ — Home Medical Equipment Services — AFIL HEALTH CLUB — AFIL CAR - LIFE - TRAVEL - X-PAT — UNIVERSITY FUND — AFHIL Mednet Network Clinics

ՄԻԱՍԻՆ ԱԻԵԼԻ ՁՕՐԱՒՈՐ ԵՆՔ TOGETHER WE ARE STRONGER

«ՈՉ ՈՔ ԻՐԱՒՈՒՆՔ ՈՒՆԻ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀՈՂԵՐՈՒՆ ՄԱՍԻՆ ԵՐԱՁԵԼՈՒ»

Կ'ԸՍԷ ԹՈՒՐՔ ՆԱԽԱՐԱՐ ՄԸ

Թրքական «Վաթան» օրաթերթը կը հաղորդէ, որ Թուրքիոյ հաղորդակցութեան միջոցներու նախարար Պինալի Եըլտըրըմ Մուշ գտնուելու ընթացքին յայտարարած է, թէ ոչ ոք Թուրքիոյ հողերուն հետ կապուած երազներ չկառուցէ եւ սպառնացած է այդպիսի ձգտումներ ունեցողներուն «աչքերը հանել»:

Ան վերջերս վերանորոգուած Մուշի պատմական Սուլուխի կամուրջը այցելելով ըսած է, թէ «ոչ ոք մեր հողերուն հետ կապուած երազներ թող կառուցէ: Երբ Թուրքիան իր դրացիներուն հետ կը վիճէր, ոչ մէկ բարեկամ ունէր: Այժմ Սուրիոյ հետ յարաբերութիւնները կարգաւորեցինք, Իրաքի հետ ռազմավարական համագործակցութեան սկսանք, Իրանի եւ Ռուսիոյ հետ յարաբերութիւնները կը զարգանան, Հայաստանի հետ ալ նոյնպէս կ'ընենք: Թուրքիան ինչո՞ւ Հայաստանի հետ կապուած վտանգ կը տեսնէ: Մենք անոնց հետ ոչ մէկ խնդիր ունինք, անոնք ալ՝ մեր հետ: Սակայն աշխարհի տարբեր մասերուն մէջ ապրող հայերը Թուրքիոյ նկատմամբ հողային պահանջ ունին: Բոլորը իրենց տեղը, հայրենիքը պիտի իմանան: Մենք ոչ ոքի վնաս կու տանք: Սակայն, երբ մեր երկրին աչքի պոչով նային՝ այդ ժամանակ այդ աչքը կը հանենք»:

ԹՈՒՐՔ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆ ՄԸ ԱԶՐՊԷՅՃԱՆԻՆ ԿՈՉ Կ'ՈՒՂՂԷ ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՄԱՐ «ԿՌՈՒԵԼՈՒ»

ԵԱՀԿ-ի մօտ թրքական խորհրդարանական պատուիրակութեան եւ իշխող Արդարութիւն եւ բարգաւաճում կուսակցութեան անդամ երեսփոխան Ալատտին Պէօյիւքքայա ազրպէյճանական «Տէյ.ազ» կայքէջին հետ ունեցած հարցազրոյցի մը ընթացքին Ազրպէյճանին կոչ ուղղած է Լեռնային Ղարաբաղի հարցի լուծման համար «կռուելու»՝ յիշեցնելով, որ «այդ հողերը արիւնով խլուեցան»:

Խօսելով շրջանին մէջ Թուրքիոյ դերակատարութեան եւ Հայաստանի ու Ազրպէյճանի միջեւ Լեռնային Ղարաբաղի հարցով միջնորդ ըլլալու Թուրքիոյ ջանքերուն մասին՝ երեսփոխան Պէօյիւքքայա յայտնած է, որ «Թուրքիա Ազրպէյճանի հողային ամբողջականութեան վերականգնման համար մինչեւ վերջ պիտի պայքարի: Ազրպէյճան պէտք է իսկական քայլեր առնէ: Անկարելի է Թուրքիայէն եւ երրորդ երկիրներէ օժանդակութեան սպասելով տագնապին արդար լուծումի մը հասնիլ: Այս հարցը միայն համանախագահներուն կամքով պիտի չլուծուի: Ազրպէյճանցի մեր եղբայրներուն կոչ կ'ուղղենք կռուելու: Այս հողերը արիւնով խլուեցան»:

«Մենք չենք ըսեր, թէ զինուորական միջոցը տագնապին միակ լուծումն է: Ազրպէյճանի աճած զինուորական ուժը գործընթացին վրայ դրական ազդեցութիւն պիտի ունենայ: Ազրպէյճան պէտք է բոլոր մարզերուն մէջ հզօր ըլլայ, ինչպէս նաեւ իր զինուորական ուժը ցուցադրէ Հայաստանի: Կը կարծեմ, որ բանակայինները նաեւ մեծ մարտահրաւէրներ կը դիմագրաւեն: Ազրպէյճան կրնայ Թուրքիոյ զինեալ ուժերուն օրինակին հետեւիլ: Թուրքիա իր դրացիներուն հետ պատերազմի մէջ չէ, սակայն դրացիները կ'ընդունին եւ համաձայն են, որ ան զինուորական գետնի վրայ հզօր է», նշած է թուրք երեսփոխանը:

ՊԵՐԼԻՆԻ ՊԱՏԻ ՓԼՈՒԶՄԱՆ 20-ԱՄԵԱԿԻ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

Գերմանիոյ վարչապետ Անկելա Մերքել քալեց կամուրջի մը վրայէն, որ 9 Նոյեմբեր 1989-ին արեւելեան եւ արեւմտեան Գերմանիոյ միջեւ բացուած առաջին անցքն է: Անոր կ'ընկերակցէին նախկին Խորհրդային Միութեան վերջին ղեկավար Միխայիլ Կորպաչեւ եւ Լեհաստանի նախկին նախագահ, համայնավար իշխանութեանց դէմ պայքարած լեհական աշխատաւորական միութեան՝ Սոլիտարնոսքի նախկին ղեկավար Լեշ Վալեսա:

Պատին փլուզումը իր կարգին պատճառ դարձաւ համայնավար իշխանութեան անկումին, Գերմանիոյ վերամիացման եւ Պաղ պատերազմի աւարտին:

Արեւելեան Գերմանիա 1961-ին 155 քիլոմեթր երկարութեամբ պատ մը կառուցած էր՝ պաշարելով Արեւմտեան Պերլինը եւ արգելք հանդիսանալով, որ իր քաղաքացիները փախուստ տան դէպի արեւմտեան Գերմանիոյ:

Կը կարծուի, որ աւելի քան հարիւր անձեր սպաննուած են, երբ կը ջանային բռնատիրութենէն փախուստ տալով հասնիլ ազատութեան:

Գերմանիոյ վարչապետ Անկելա Մերքել, որ արեւելեան Գերմանիոյ մէջ մեծցած է, կը ղեկավարէ Պերլինի պատի փլուզման 20-ամեակի տօնակատարութիւնները՝ իրենց ամբողջութեան մէջ:

Խօսելով պատի փլուզման մասին՝ Մերքել ըսաւ, որ «ատիկա արդիւնք էր բռնատիրութեան եւ բռնատիրութեան դէմ պայքարի երկար պատմութեան մը»: Ան ըսաւ, թէ այդ օրը «միայն Գերմանիոյ համար տօնախմբութեան օր չէր, այլ նաեւ ամբողջ Եւրոպայի համար տօնախմբութեան օր մը»:

Մերքել Գերմանիոյ միութեան խորհրդանիշը եղող Պրանտենպուրկ դարպասին առջեւ արարողութեան մը ընթացքին յայտնեց, որ Գերմանիոյ միութիւնը տակաւին չէ ամբողջացած, որովհետեւ արեւելեան Գերմանիա տնտեսական զարգացման առումով երկրին արեւմտեան բաժինէն կը շարունակէ ետ մնալ:

ՍԱԼՎԱՏՈՐԻ ՄԷՋ ՀՈՂԻ ՍԱՀԱՆՔՆԵՐ 124 ՋՈՀ ԿԸ ՊԱՏՃԱՌԵՆ

Սալվատորի մէջ հողի սահանք մը հարուածեց քաղաք մը, ուր զինուորներ եւ քաղաքացիներ երէկ ժայռերու եւ փլատակներու տակէն վերապրողներ գտնելու աշխատանք տարին: Սալվատորի մէջ ողողումներու եւ հողային սահանքներու զոհերուն թիւը բարձրացաւ 124-ի:

Օրեր տեւած տեղատարափ անձրեւը հողերը վերածեց թոյլ ցեխի, եւ կիրակի արշալոյսէն առաջ ժայռերու հետ զանոնք Չիչոնթեփեք հրաբուխի լանջէն վար գլորեց՝ մայրաքաղաք Սեն Սալվատորէն յիսուն քիլոմեթր հեռաւորութեան վրայ գտնուող եւ երեք հազար բնակչութիւն ունեցող Վերափազի մէջ բնակարաններ եւ ինքնաշարժեր թաղելով:

Անցեալ շաբաթ Քարայիպեան կղզիներու արեւմուտքը «Իտա» մրրիկին ներկայութիւնը կրնայ ազդած ըլլալ Սալվատորի մէջ օդերեւոյթի կացութեան:

Սալվատորի նախագահ Մորիքօ Ֆունես ազգային ահազանգ հնչեցուց եւ վնասները անհաշուարկելի նկատեց: «Այսօր մեր տեսած պատկերները աղէտեալ երկրի մը պատկերներն են», ըսաւ ան:

Սալվատորի քաղաքայիններու պաշտպանութեան գործակալութիւնը զոհերուն թիւը բարձրացուց 124-ի եւ յայտնեց, որ 60 հոգիի ճակատագիրը կը շարունակէ անյայտ մնալ:

Միջազգային կարմիր խաչի կազմակերպութեան բանբեր Քարլոս Լոփեզ Մենտոզա յայտնեց, որ Վերափազի մէջ առնուազն 60 հոգիի ճակատագիրը կը շարունակէ անյայտ մնալ:

Շուրջ 7 հազար անձերու բնակարանները վնասուած են: Սան Վիչենթէ նահանգի կառավարիչ Մանուէլ Քասթելլանոս նշեց, որ աշխատաւորները կը փորձեն ճամբաները բանալ եւ ուժանիւթի ու ջուրի ծառայութիւնը վերականգնել:

Առնուազն երեք հարիւր բնակարաններ ողողուած են, երբ Վերափազի մէջ գետ մը յորդած է:

«ՏԱՐՖՈՒՐԻ ՄԷՋ ՏԵՂԻ ՈՒՆԵՑԱԾԸ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ ՉԵՆՔ ԿՐՆԱՐ ԿՈՉԵԼ»

ՅԱՅՏԱՐԱՐԵՑ ԷՐՏՈՂԱՆ

Թուրքիոյ վարչապետ Ռեճեփ Թայիփ Էրտողան կիրակի օր յայտարարած է, որ ինք չի կրնար Սուտանի Տարֆուր նահանգին մէջ տեղի ունեցածը ցեղասպանութիւն կոչել: Ան այս յայտարարութիւնը կատարած է ի պատասխան Իսլամական երկիրներու կազմակերպութեան տնտեսական ընդհանուր ժողովին մասնակցելու համար Սուտանի նախագահ Օմար Հասան Պաշիրը Պոլիս հրաւիրելու իրողութեան առնչութեամբ արեւմտեան երկիրներու դժգոհութիւններուն:

Միացեալ Նահանգներու եւ Եւրոպական Միութեան անդամ երկիրներու դժգոհութիւններուն մասին խօսելով՝ Էրտողան նախ յայտարարած է, որ Սուտանի նախագահը Թուրքիոյ կողմէ չէ հրաւիրուած, այլ՝ Իսլամական երկիրներու կազմակերպութեան կողմէ: Ան նշած է նաեւ, որ Տարֆուրի մէջ տեղի ունեցածը կարելի չէ ցեղասպանութիւն նկատել:

«Ես՝ իբրեւ Թուրքիոյ վարչապետ, Տարֆուր այցելած եմ եւ չեմ կրնար ըսել, թէ այնտեղ ցեղասպանութիւն տեղի ունեցած է» նշած է Էրտողան:

Միացեալ Նահանգներ, ինչպէս նաեւ շարք մը երկիրներ Տարֆուրի մէջ տեղի ունեցած իրադարձութիւնները ցեղասպանութիւն կը նկատեն, սակայն ՄԱԿ հրաժարած է Տարֆուրի իրադարձութեանց նման որակում տալէ:

Թուրքիոյ նախագահ Ապտիւլլա Կիւլ՝ իր կարգին մեկնաբանելով Եւրոպական Միութեան բողոքը, տարակուսանք յայտնած է, որ Եւրոպական Միութիւնը կը խառնուի այդ հարցերուն, որովհետեւ ըստ իրեն, Սուտանի նախագահը Թուրքիա պէտք է այցելէ բացառապէս Իսլամական երկիրներու կազմակերպութեան ժողովին ծիրին մէջ: «Ատիկա երկկողմանի այցելութիւն չէ, եւ ատիկա է տարբերութիւնը», ըսած է ան:

Յամենայն դէպս, Սուտանի նախագահ Օմար Հասան Պաշիր չեղեալ նկատած է իր այցելութիւնը Պոլիս: Ըստ վերլուծաբաններու, ան այդ որոշումը տուած է՝ մեկնելով այն մտավախութենէն, որ Պոլիս իր այցելութեան ընթացքին կրնան զինք ձերբակալել:

Պաշիրի Թուրքիա այցելութեան դէմ Պարաք Օպամային եւ Հիլըրի Քլինթընին իրենց դժգոհութիւնը փոխանցած էին նաեւ Ամերիկայի Հայ դատի յանձնախումբը, Ամերիկայի յառաջընթացի կեդրոնը եւ Ցեղասպանութիւններու հակազդման կազմակերպութիւններու ցանցը՝ անհրաժեշտ նկատելով, որ ամերիկեան իշխանութիւնները ցեղասպանութեան յանցագործի մը Միացեալ Նահանգներու դաշնակից երկիր այցելութիւնը թոյլ չտան:

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԵՏ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԿԱՐԳԱՒՈՐՈՒՄԸ ՕԳՈՒՏ ՊԻՏԻ ԲԵՐԷ ԹՈՒՐՔԻՈՅ»

Կ'ԸՍԷ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԱՌԵՒՏՈՒՐԻ ԵՒ ԱՐԴԻՒՆԱԲԵՐՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԸ

«Սանայոլու» կայքէջը կը հաղորդէ, որ Թուրքիոյ առեւտուրի եւ արդիւնաբերութեան նախարարը նշած է, որ աշխարհի երկիրներու կարգին Թուրքիա աւելի ազդեցիկ տեղ կրնայ ունենալ, եթէ դրացի երկիրներուն հետ խնդիրները լուծէ:

Էսքիշեհիրի «Նախաձեռնող արդիւնաբերողներու եւ գործարարներու միութեան» կազմակերպած միջոցառման ընթացքին ելոյթ ունեցած է Թուրքիոյ առեւտուրի եւ արդիւնաբերութեան նախարար Նիհատ Էրկիւնը՝ ըսելով. «Ուժանիւթը դարձած է ամբողջ աշխարհին խնդիրը: Թուրքիան այս խնդրին մէջ կը հետապնդէ տարանցիկ երկիր դառնալու քաղաքականութիւն: Թուրքիան մինչեւ 2023 պէտք է ըլլայ զարգացած երկիրներու շարքին, եւ այդ ծիրին մէջ յառաջանալու համար անհրաժեշտ է նախեւառաջ լուծել դրացիներուն հետ գոյութիւն ունեցող խնդիրները: Սուրիոյ հետ կարգաւորեցինք մեր յարաբերութիւնները: Արդեօք ատիկա մեզի վնա՞ս եղաւ: Իսկ Հայաստանի հետ խնդիրները երբ լուծուին վա՞տ կ'ըլլայ: Թուրքիան մեծ տնտեսութիւն ունեցող աշխարհի 10 երկիրներու շարքին թող ըլլայ», ըսած է Էրկիւն:

ԱԶՐՊԷՅՃԱՆ ԴԱՐՁԵԼ ԿՐԱԿ ԿԸ ԲԱՆԱՅ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԴԻՐՔԵՐՈՒՆ ՈՒՂՂՈՒԹԵԱՄԲ

Ազրպէյճանական կողմը հրացանաձգութիւնը չի դադրեցներ հայկական դիրքերու ուղղութեամբ:

Անցեալ շաբթուան ընթացքին ազրպէյճանական զինեալ ուժերը բազմիցս խախտած են զինադադարի դրութիւնը՝ ճակատի տարբեր հատուածներուն վրայ կրակ բանալով Լեռնային Ղարաբաղի բանակի դիրքերուն ուղղութեամբ:

Մասնաւորաբար, 6 նոյեմբերին հակառակորդը գնդացիրներով եւ արձակազէններով կրակ բացած է Լեռնային Ղարաբաղի Հատրութի, Մարտունիի, Ասկերանի եւ Մարտակերտի դիրքերուն վրայ: Անկէ բացի, 7 - 8 նոյեմբերին զինադադարը խախտած է Լեռնային Ղարաբաղի ու Ազրպէյճանի միջեւ ռազմաճակատի հարաւային, հարաւարեւելեան, արեւելեան եւ հիւսիս արեւելեան ուղղութեամբ: Բոլոր այդ պարագաներուն, Լեռնային Ղարաբաղի բանակի ստորաբաժանումներուն կողմէ համապատասխան գործողութիւններ կատարուած են: Իսկ ԵԱՀԿ-ի առաքելութիւնը Լեռնային Ղարաբաղի եւ Ազրպէյճանի միջեւ ռազմաճակատին վրայ այսօր հերթական դիտարկում պիտի կատարէ Ֆիզուլի-Հորատիզ շրջաններու մերձակայքը: Դիտարկումին պիտի մասնակցի ԵԱՀԿ-ի գործող նախագահի անձնական ներկայացուցիչ Անճէյ Քասփրչիք՝ իր օգնականներուն հետ:

«ՎԱՆԱՅ ՁԱՅՆ»
ՊԷՅՐՈՒԹ, ԼԵՌՆԱԼԻԲԱՆԱՆ ԵՒ ՊԵՔԱԱ՝ 94.7 FM
ԱԼԻՔԻ ՎՐԱՅ, ՀԻՒՍԻՍ՝ 95 FM ԱԼԻՔԻ ՎՐԱՅ
www.voiceofvan.net

American Lebanese Language Center
A member of International House World Organization
Speak To The World
• English Programs: General English, Spoken English, English for Medicine, Law, Business
• Business Program
• Languages-English, Italian, German, Russian, Chinese, Japanese, Spanish, French, Arabic
• Computer Programs - Windows Vista, MS Office 2007 Graphic Design, Programing, CIW, A+Comptia, MCSE
New session: November 16
American Lebanese Language Center - DBAYEH
Tel: 04-40 47 65 04-41 82 99 03-73 88 53
http://www.allcdbayeh.net

ԿԵՍԱՐԻՈՅ ԲԱՐԵՍԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՓԱՍՏԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱՆՎՃԱՐ ԽՈՐՀՐԴԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ
Ընկերութիւնս բարեսիրական նկատումներով հայ համայնքին համար սկսած է իրաւական անվճար խորհրդատուութեան՝ շնորհիւ հայ փաստաբանի մը աշխատանքին, երեքշաբթի եւ հինգշաբթի օրերը՝ ժամը 6:00-էն 8:00, ժամադրութեամբ, մեր կեդրոնին մէջ՝ Զալքա, «Հարուն» հիւանդանոցին դիմաց: Հեռ. 01/875765:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ Հայ Կրթական եւ Մշակութային Միութիւնը
Սիրով կը հրաւիրէ ձեզ
«ԼԻՒՍԻ ԹԻՒԹԻՒՆՃԵԱՆ» ցուցասրահի բացման հանդիսութեան, եւ՝ ԿԻՒՎՏԵՐԻ գործերու ցուցադրութեան

Բացման հանդիսութիւն՝ հինգշաբթի 12 նոյեմբեր 2009-ին, ժամը 18:30 - 21:00:
Ցուցադրութիւնը պիտի շարունակուի մինչեւ 27 նոյեմբեր 2009, ժամը 9:30 - 20:00:
Համազգային Ցուցասրահ, Շաղզոյեան կեդրոն, Պուրժ-Համուտ
Հեռ. 01-241263/4 - ֆաքս. 01-260329 - E-mail: artgallery@hamazkayin.com

BOGHOS OPTIC
Autoroute Jdeideh
Tel.: 01-870016 03-194688